

Govern d'Andorra

DEPARTAMENT DE PATRIMONI CULTURAL.

ÀREA DE PATRIMONI CULTURAL

Memòria 2025

Ministeri de Cultura, Joventut i Esports
Encamp, febrer del 2026

Informe

MEMÒRIA 2025 DE L'ÀREA DE PATRIMONI CULTURAL DEL DEPARTAMENT DE PATRIMONI CULTURAL

MINISTERI DE CULTURA, JOVENTUT I ESPORTS

Sumari

Definició i funcions	4
A. OBJECTIUS GENERALS I ACCIONS ESTRATÈGIQUES	5
B. PROGRAMES, PROJECTES I ACCIONS	8
1. Projectes estratègics	8
1.1. Elaboració de la Llei del Patrimoni Cultural	8
1.2. Elaboració dels entorns de protecció dels monuments declarats BIC	8
1.3. Programa de revisió del romànic d'Andorra	9
1.4. Projecte del relat històric d'Andorra. RHA	10
1.5. Programa de la pedra seca	11
1.6 Intervenció a la Farga del Madriu	13
1.7 Arxiu d'Etnografia i Cultura Popular	14
2. Programes internacionals	16
2.1. Candidatures en curs	16
2.2. Itineraris del Consell d'Europa	16
2.3. Seguiment de les candidatures UNESCO	17
2.4. Programes de la CTP i SUDOE: PETRA, PYRÉPAT, AGROBIOPYR, XARXARREL i SH-Region	19
3. Gestió i conservació del patrimoni cultural immoble i moble	22
3.1. Accions de conservació preventiva, manteniment i millora dels béns culturals immobles	22
3.2. Accions de conservació preventiva, manteniment i millora dels béns culturals mobles	25
3.3. Digitalització del patrimoni i accés a la informació	29
3.4. Inventari del patrimoni cultural	29
3.5. Gestió de l'inventari i protecció del patrimoni cultural (béns mobles i immobles). Informes, seguiment d'intervencions	31
3.6. Ajuts a la restauració, conservació preventiva i integrada del patrimoni cultural	34
3.7. Estudi, valoració i informació dels POUP i plans especials de protecció	36
4. Programes de recerca	37
C. ACCIONS DE DIVULGACIÓ	43
1. Publicacions i Promoció	43
2. Accions formatives	45
3. Visites, tallers i sortides a la descoberta del patrimoni cultural	45
4. Presència als mitjans de comunicació i xarxes socials	47
D. COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ÀREES, DEPARTAMENTS, ASSOCIACIONS, ETC.	50
E. RECURSOS ECONÒMICS	54
F. EQUIP TÈCNIC	55
Annex: Fitxes de Seguiment del Pla Estratègic de la Cultura 2030	56

Definició i funcions

L'Àrea de Patrimoni Cultural (APC) té com a missió fonamental vetllar per a la preservació, la conservació, el coneixement, la difusió, la transmissió i el foment del patrimoni cultural immoble, moble i immaterial. Aquesta missió s'exerceix mitjançant la materialització dels projectes definits en el Pla Estratègic de la Cultura 2030 i la gestió del patrimoni cultural que li és encomanada en l'article 34 de la Constitució i la Llei 9/2003 i les seves modificacions, així com els reglaments que en depenen.

Al mateix temps, els programes de recerca que desenvolupa i impulsa l'Àrea, contribueixen a un millor i major coneixement de la història del país i a consolidar els valors representats pel patrimoni cultural, esdevenint elements identitaris que cal preservar i difondre. Un exemple n'és la coordinació dels continguts que es difonen mitjançant el web del Relat històric d'Andorra, la recerca a la Farga del Madriu-Perafita-Claror, l'inventari de les estructures al sector d'alta muntanya d'Ordino o la ruta dels Orris d'Encamp, entre altres.

També s'exerceix des de l'Àrea la representació i participació en matèria de patrimoni cultural als organismes internacionals: UNESCO, Consell d'Europa, Comunitat de Treball dels Pirineus i òrgans específics vinculats al patrimoni cultural (ICCRUM, ...). Fent seguiment de les convencions signades per Andorra, responant als qüestionaris tècnics requerits per aquestes institucions, assistint a les reunions i formant part dels equips de treball designats.

D'altra banda, l'exercici de la missió fonamental que és la preservació i la conservació dels béns inventariats (BI), béns d'interès cultural (BIC), els seus entorns de protecció (EP), els espais de presumpció arqueològica (EPA) i els espais de presumpció paleontològica (EPP), l'Àrea informa, inspecciona i fa seguiment de qualsevol actuació que es pretengui fer en algun d'aquests elements que formen part del patrimoni cultural o el seu entorn. Al mateix temps coordina i gestiona les accions de conservació i planifica intervencions integrals per millorar la comprensió dels béns i garantir la seva pervivència per a les generacions futures.

També correspon a l'Àrea la gestió dels inventaris dels béns mobles, immobles i immaterials del patrimoni cultural. Fer recerca, proposar noves inscripcions, incrementar i actualitzar els continguts, donar-hi valor i fer-ne difusió són competències del Ministeri titular de la Cultura. Al voltant d'aquesta funció s'organitza i es desenvolupa un tant per cent important de l'activitat diària.

Pel que fa als béns mobles i al seu moviment dins i fora del país li correspon al Departament de Patrimoni Cultural informar i seguir les gestions derivades de la importació, exportació o moviment intern. Aquesta acció ha de ser autoritzada pel Ministeri titular de la Cultura i requereix un alt grau d'especialització en conservació, història de l'art, normatiu i reglamentari.

L'Àrea també participa de forma activa en les sessions del Consell Assessor i una de les tècniques n'exerceix la secretaria. Durant l'any 2025 s'han celebrat tres sessions de treball del Consell Assessor del Patrimoni Cultural, en el marc de les quals s'han tractat

diversos assumptes d'especial rellevància. Entre aquests, destaquen les darreres propostes d'inclusió a l'Inventari general del patrimoni cultural, el projecte de rehabilitació i adequació interior de la Casa de la Vall, l'estat de les intervencions arqueològiques dutes a terme els darrers mesos, la visita al Colomer de Cotxa, així com la valoració de la Llei d'arxius i del patrimoni documental.

D'altra banda, i en compliment de les competències que li atribueix l'article 5.3 de la Llei 9/2003, del patrimoni cultural d'Andorra, el Consell ha valorat i ha emès autorització per a l'exportació de quatre béns mobles, tres dels quals amb la finalitat de dur a terme treballs de restauració i un per formar part d'una exposició. Així mateix, ha autoritzat la continuïtat de set intervencions arqueològiques.

En definitiva, l'Àrea planifica i coordina els projectes des d'una òptica integral i transversal, en col·laboració amb la resta d'àrees del Ministeri de Cultura, Joventut i Esports. També manté una relació directa amb altres àrees del Govern, particularment, el Ministeri de Territori i Urbanisme; el de Medi Ambient i Agricultura i de Relacions Institucionals, Educació i Universitats. A més, col·labora i coordina l'acció del Consell Assessor del Patrimoni Cultural així com projectes que es fan conjuntament amb els Comuns, la Sindicatura, Associacions, Fundacions, col·legis professionals, centres de recerca i universitats i organismes internacionals.

A. OBJECTIUS GENERALS I ACCIONS ESTRATÈGIQUES

Objectius generals

Els objectius generals desenvolupats al llarg de l'any 2025 s'emmarquen en les línies següents:

1. Gestionar i conservar el patrimoni cultural. Béns immobles, mobles, arqueològics i immaterials.
2. Restaurar i conservar els béns culturals. Béns immobles, mobles, arqueològics i immaterials.
3. Promoure la sensibilització i la divulgació del patrimoni cultural especialment el del romànic. Dinamitzar la ruta del Ferro als Pirineus i el programa de pedra seca.
4. Promoure la sensibilització i la divulgació en vers el patrimoni cultural en totes les seves vessants materials i immaterials. Difondre i donar a conèixer els treballs de restauració, i recerca mitjançant la publicació de memòries, monografies i altres documents de referència.
5. Coordinar la incorporació dels nous continguts a la web del relat històric.
6. Impulsar la recerca i la divulgació històriques i del patrimoni etnològic i la cultura popular.
7. Impulsar i fer seguiment dels programes internacionals vinculats al patrimoni cultural amb la UNESCO, el Consell d'Europa, la Comunitat de Treball dels Pirineus i l'àrea geogràfica del Sud-oest Europeu (SUDOE).
8. Donar seguiment a les candidatures UNESCO. Complement d'informació, difusió i comunicació.

Accions estratègiques

Durant l'any s'ha desenvolupat una activitat intensa i transversal en l'àmbit del patrimoni cultural, amb actuacions que han abastat totes les parròquies i que han combinat conservació preventiva, restauració, recerca arqueològica, planificació estratègica, difusió cultural i projecció internacional.

Les principals línies d'acció marcades per *L'estratègia de Cultura 2030* s'han centrat en:

1. Impuls a la candidatura a patrimoni mundial *d'Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Copríncipat d'Andorra*.
2. Conservació i estudi dels béns mobles romànics i dels monuments que formen part de la candidatura a patrimoni mundial.
3. Revisió i actualització del romànic d'Andorra, principalment, amb la coordinació dels continguts que han de formar part de *l'Enciclopèdia del Romànic d'Andorra* en col·laboració amb la Fundación de Santa Maria la Real i la Fundación Ramon Areces.
4. Protecció i millora del patrimoni immoble mitjançant l'elaboració dels entorns de protecció, la conservació i la restauració de monuments.
5. Continuació i impuls de programes de recerca arqueològica i històrica com la Ruta dels Orris d'Encamp, la prospecció en mitja i alta muntanya a Ordino o l'inici de l'estudi de les fortificacions medievals a Andorra iniciada amb la prospecció arqueològica al presumible castell de Bragafolls.
6. Participació activa en programes internacionals Interreg POCTEFA com el projecte sobre la Pedra Seca, AGROBIOPYR, XARXARREL o PYRÉPAT; Interreg SUDOE com SH-REGION; també en programes del Consell d'Europa com la Ruta del Ferro als Pirineus i el seguiment de les convencions internacionals.
7. En l'acció pública i ciutadana destacar especialment el desplegament del programa de pedra seca, tant en l'àmbit formatiu com associatiu, les accions de promoció transfronterera de la candidatura a Patrimoni Mundial dels elements materials que testimonien l'existència del Copríncipat, programes pirinencs com la Ruta del Ferro, la promoció dels béns immobles mitjançant sortides especialitzades i l'organització de cicles de descoberta com Estiueja el patrimoni o les Jornades europees del patrimoni, les tardes del Relat i la dinamització i ampliació de la web Història.ad, o la col·laboració amb associacions com Velles Cases Andorranes per donar a conèixer el patrimoni a la ciutadania. A l'acció de promoció cal afegir-hi els tallers d'arqueologia oferts a les escoles de secundària i ciutadania en general.

Tot plegat s'ha dut a terme en un context de gestió activa dels recursos humans, pressupostaris i tècnics, garantint la continuïtat del servei i la qualitat de les intervencions.

Aquesta memòria posa de manifest l'impuls de l'Àrea en la protecció, estudi i difusió del patrimoni cultural, així com la seva capacitat de coordinació amb els comuns, altres ministeris, institucions acadèmiques i agents culturals, tant a escala nacional com internacional.

Aquesta memòria s'organitza per grans àmbits temàtics amb l'objectiu de facilitar-ne la lectura i l'avaluació.

B. PROGRAMES, PROJECTES I ACCIONS

1. Projectes estratègics

1.1. Elaboració de la Llei del patrimoni cultural

Objectiu: disposar d'un instrument legal que millori la gestió i la protecció del patrimoni cultural.

Després de més de 20 anys de la primera llei de protecció del patrimoni cultural i de més de 10 anys de la modificació del 2014, el Ministeri identifica com a estratègic disposar d'una eina que millori la protecció i sobretot la gestió del patrimoni cultural, actualitzant el concepte de patrimoni cultural i preparant la nova Llei perquè s'adeqüi als convenis internacionals en matèria de protecció del patrimoni cultural, també que prevegi eines de gestió que coresponsabilitzin tots els agents administratius, culturals i socials en la conservació, promoció i foment del patrimoni cultural com un element identitari a preservar.

Activitat: En l'àmbit del patrimoni immoble, durant aquest any s'ha treballat de forma puntual sobre aquest projecte. Concretament en l'anàlisi de la *Llei general d'ordenació del territori i urbanisme* (LGOTU) des de la perspectiva de la *Llei del patrimoni cultural*, identificant l'articulat de la LGOTU que ha de contribuir a la protecció i preservació del patrimoni cultural.

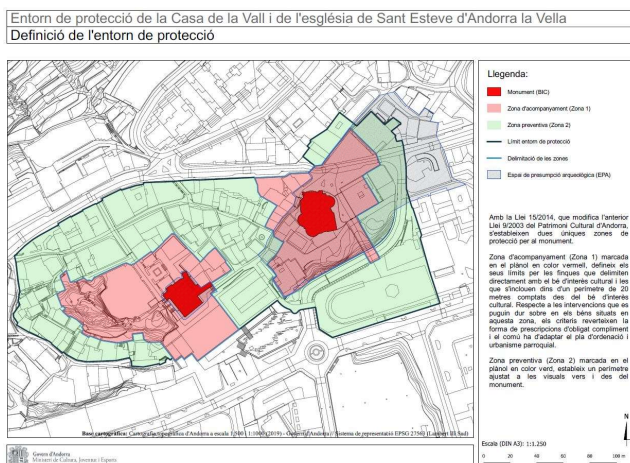
1.2. Elaboració dels entorns de protecció dels monuments declarats BIC

Objectiu: Dotar els monuments declarats d'interès cultural d'un entorn de protecció que preservi els seus valors, les visuals i garanteixi la integritat i comprensió del bé en el seu context geogràfic i a llarg termini, tal i com preveu la Llei 9/2003 del patrimoni cultural. En els darrers anys s'ha donat prioritat a fer els entorns de protecció dels monuments que formen part de la candidatura a Patrimoni Mundial d'*Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra*.

Decrets i edictes publicats

- Casa de la Vall i Església de Sant Esteve. Publicació del decret de l'entorn de protecció

https://www.bopa.ad/Documents/Detail?doc=GD_2025_01_31_10_41_00

La informació geogràfica dels entorns, un cop aprovats pel Govern i publicats al BOPA, es traslladen al servei de cartografia que els publica al geoportal d'Andorra perquè siguin accessibles.

<https://www.ideandorra.ad/geoportal/>

- Sant Joan de Caselles. Publicació de l'edecte de l'entorn de protecció
https://www.bopa.ad/Documents/Detail?doc=GV_2025_11_07_09_49_15
- Sant Miquel d'Engolasters. Publicació de l'edecte de l'entorn de protecció
https://www.bopa.ad/Documents/Detail?doc=GV_2025_11_07_09_06_16

Altres entorns de protecció i eines de gestió de protecció en curs

- Sant Andreu d'Andorra la Vella, Sant Romà de les Bons, Sant Martí de la Cortinada i la mola i serradora de Cal Pal. En estudi la delimitació de l'entorn de protecció.
- Cal Pal de la Cortinada. En curs la declaració com a bé d'interès cultural i l'elaboració del seu entorn de protecció.
- Jaciment de la Roureda de la Margineda i jaciment del Roc d'Enclar. En curs la redacció del pla director dels jaciments.

1.3. Programa de revisió del Romànic d'Andorra

Objectiu: revisar i ampliar el coneixement referent al romànic d'Andorra. Publicar el volum d'Andorra a la col·lecció Enciclopèdia del Romànic a la península Ibèrica en col·laboració amb la Fundación Santa Maria la Real i la Fundación Areces.

Els monuments que formen part de la Candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO i l'objectiu de publicar l'Enciclopèdia del Romànic han propiciat fer una revisió, actualització dels coneixements del patrimoni romànic així com un impuls en la conservació d'aquest patrimoni.

Activitats: Durant aquest any s'han coordinat els treballs per a la publicació de l'Enciclopèdia del Romànic a Andorra: recerca, documentació, redacció de textos i fitxes, revisions, correccions, elaboració de cartografia, elaboració de material fotogràfic, visites i reunions, etc. Aquesta recerca permetrà assentar el coneixement de manera diacrònica, l'estudi comparat i la promoció.

En el marc de la campanya de documentació gràfica de l'Enciclopèdia, s'ha dut a terme l'acompanyament als fotògrafs especialitzats de la Fundació en un recorregut per diverses esglésies del país, entre les quals Sant Joan de Caselles, Sant Martí de la Cortinada, Sant Romà de les Bons, Sant Climent de Pal, Sant Cristòfol d'Anyós, Santa Coloma d'Andorra la Vella, l'Espai Columba, Sant Serni de Nagol, Sant Martí de Nagol, l'església parroquial de Sant Julià i Sant Pere d'Aixirivall.

Així mateix, s'ha acollit i acompanyat al Director del centre d'estudis del Romànic i coordinador general de l'Enciclopèdia del Romànic de la Península Ibèrica, en la seva estada a Andorra i la visita a diferents monuments, per al reconeixement i anàlisi de diferents llocs i peces com les piques de Sant Serni de Canillo i de Santa Eulàlia d'Encamp, de les quals es va apuntar una possible cronologia posterior a la tradicionalment atribuïda o a Sant Serni de Nagol per observar les pintures romàniques existents als murs de l'església. Amb l'objectiu d'enriquir els continguts i reforçar el rigor científic de la publicació s'hi afegirà documentació escrita i fotografies de detall.

1.4. Projecte del relat històric d'Andorra. RHA

Objectiu: sistematitzar la recerca sobre la història d'Andorra i dotar de nous continguts la web www.historia.ad coordinant l'equip científic i organitzant activitats per donar-lo a conèixer.

Activitats:

- El comitè científic i redactor han coordinat l'elaboració de nous continguts i la creació de nous apartats al web d'història d'Andorra, que s'han publicat:
 - Articles sobre la història dels signes d'estat andorrans: l'himne, la bandera i l'escut, a càrrec de Pau Chica. Amb la creació d'un nou apartat: <https://www.historia.ad/signes-estat/>
 - Article: "Els inicis del procés d'electrificació d'Andorra", a càrrec de Lluís Obiols. <https://www.historia.ad/en-detall-monografies/>
 - Article: "Els privilegis d'Andorra", a càrrec de Núria Preixens Vidal. <https://www.historia.ad/en-detall-monografies/>
 - Migració del web <http://terradebruixes.cultura.ad/> a www.historia.ad Aquesta migració, realitzada per tècnics de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents, estarà enllestida a principis de l'any 2026.
 - Síndics i subsíndics en base al treball d'investigació de l'historiador Jordi Guillamet: <https://www.historia.ad/sindics-i-subsindics/>
 - Notaris, article i cercador de notaris en base al treball d'investigació de la historiadora Mariona Fages: <https://www.historia.ad/notaris/>
- Proposar i executar activitats amb la comunitat educativa per fer de l'eina web un instrument d'utilitat a les aules.
- Nova edició del cicle de conferències i activitats del RHA: Les tardes del Relat.

Totes les activitats han tingut una gran afluència. Es preveu donar-li continuïtat el 2026. Durant les darreres setmanes del 2025 ja es va començar a planificar la tercera edició d'aquest cicle.

- Segona temporada del pòdcast del RHA “Qui té por de la història?": <https://www.historia.ad/podcast-qui-te-por-de-la-historia/>

Conduït per Pau Chica amb la col·laboració de Roser Porta i la producció tècnica de l'empresa audiovisual SisèGrau, ha produït els següents capítols:

- L'Andorra rupestre, gravats i símbols, amb Jordi Casamajor. Febrer 2025.
- Dones i història, amb Alba Pampalona i Paula Przybylowicz. Abril 2025.
- Boris I, el rei d'Andorra, amb Jorge Cebrián. Maig 2025.
- La història de Radio Andorra, amb la Dra. Maria Jesús Lluelles. Juliol 2025.
- El 50è aniversari de l'Arxiu Nacional amb Lídia Arbués, cap de l'àrea d'Arxius i Gestió de documents; Susanna Vela, consellera general i cap en excedència de l'àrea d'Arxius i Gestió de documents; Cinta Pujal, cap de l'àrea de Patrimoni Cultural; i Pau González, tècnic de l'Arxiu Nacional. El programa fou gravat a la Sala d'Exposicions de Govern, coincidint amb l'exposició “Pioners. 1884-1954” organitzada des del departament de Patrimoni Cultural i l'Arxiu Nacional.

- Viquimarató sobre els continguts del RHA juntament amb la Biblioteca Nacional, dia 29 de maig. L'objectiu d'aquesta jornada era continuar editant, en base als continguts del RHA, entrades de la Viquipèdia sobre la història d'Andorra.

L'any 2026 es marca com a prioritari aconseguir un major contacte amb la comunitat educativa del país elaborant continguts didàctics a partir del RHA.

1.5. Programa de la pedra seca

Objectiu: Preservar, transmetre i actualitzar la tècnica de la pedra seca com a patrimoni viu.

Activitats:

- Organització de dos cursos de pedra seca (nivell inicial i avançat). Juntament amb el Centre de Formació al Llarg de la Vida i la col·laboració del Comú de Canillo s'ha realitzat la **7a edició dels cursos de formació en la tècnica tradicional de la pedra seca.**

En els dos nivells s'ha assolit el màxim d'inscrits. La formació en la tècnica compta d'una introducció al patrimoni cultural posant de relleu els valors tradicionals i medi ambientals així com recordant que es tracta d'un bé inscrit a la llista del patrimoni mundial immaterial i una part tècnica impartida per un mestre marger titulat per l'Associació de constructors en pedra seca de França (ABPS).

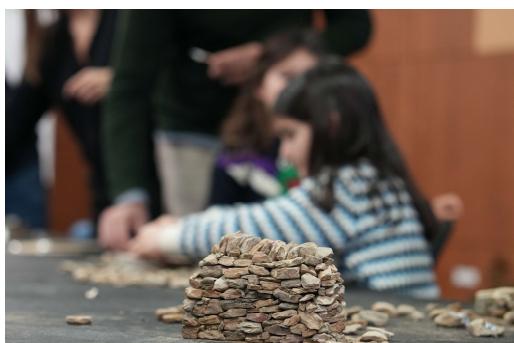
- Curs d'iniciació: del 22 al 26 de setembre, on els participants han après les bases de la tècnica i han construït un mur de pedra seca des de zero.
- Curs avançat: del 6 al 10 d'octubre. En aquest segon nivell, els alumnes han completat el coronament del mur aixecat pels participants del curs d'iniciació.

Curs avançat en construcció de pedra seca al Fornt de Canillo. Coronament d'un mur.

- Organització de les Jornades de pedra seca - XIII Trobada de l'APSAT. Del 14 al 16 de novembre es van celebrar les Jornades de Pedra Seca – XIII Trobada de l'APSAT, en col·laboració amb l'APSAT, la CTP, la Universitat de Lleida (UdL), l'IDAPA del grup de treball Interreg POCTEFA PETRA, i diversos agents locals, com la Vall del Madriu-Perafita-Claror i els comuns d'Andorra la Vella i d'Ordino i l'espai socio cultural Cal Pal, impulsor del programa Primera Pedra a Andorra.

L'esdeveniment va comptar amb 4 ponències convidades i 39 comunicacions, amb una assistència total de 176 persones provinents principalment de la zona pirinenca especialistes en la construcció de la pedra seca i l'arquitectura tradicional. Durant les jornades es van celebrar tallers i vistes així com un concert de cançons tradicionals i un taller de Xalaparta. La informació del programa de les Jornades es pot consultar a la pàgina web www.jornadespedraseca.ad. Les actes estan en curs d'elaboració.

Taller familiar de construccions en pedra seca en miniatura. Una col·laboració de la Vall del Madriu-Perafita-Claror a les Jornades de pedra seca i arquitectura tradicional

1.6. Intervenció a la Farga del Madriu

La intervenció arqueològica i de reconstrucció va finalitzar el 2024, enguany ha calgut revisar l'estat de conservació de les estructures, finalitzar el muntatge de la senyalització a la Farga, Preparar l'ampliació de l'itinerari del Ferro al Madriu i en el context andorrà i pirinenc.

Així mateix els tècnics arqueòlegs han continuat amb les tasques de revisió i estudi del material extret en les diferents campanyes d'excavació. Aquestes tasques de laboratori, encara en curs a causa del volum de material recuperat, inclouen la classificació, inventari, estudi i conservació preventiva de les restes.

En col·laboració amb el Comú d'Escaldes-Engordany i la Comissió del VMPC, s'ha recuperat i senyalitzat el traçat del camí antic que uneix el sector de Font Verd amb la farga passant per la Baell. S'han instal·lat els punts interpretatius al llarg del camí circular del ferro que comença a Engolasters. S'ha redactat i editat la guia del sender 'Segueix les petjades de la siderúrgia a través del paisatge cultural'. Traduïda al castellà, francès i anglès, està disponible en format digital en diverses plataformes web.

La presentació a la premsa d'aquestes ofertes, alhora que el tram andorrà del sender RDFAP, va tenir lloc al juny, en aquesta ocasió, en col·laboració amb el Comú d'Escaldes-Engordany, es va instal·lar una exposició a l'aire lliure a l'entrada principal de la Vall (borda Sabater) que presenta els valors culturals del VMPC.

En paral·lel, s'ha iniciat la redacció de l'informe final de conservació, que ha de concloure els que s'han redactat per a cada fase del projecte des del 2021. El CNRS ha completat la part de l'informe relativa al mostreig paleosiderúrgic, que s'inclourà en el document final. La memòria científica d'aspectes no relacionats amb la producció de metalls (habitatge, ramaderia, etc.) ha començat, però la seva finalització del tancament dels inventaris; per tant, aquest document, com el de conservació, continuaran durant el proper exercici.

Finalment, en col·laboració amb el CNRS, s'ha iniciat la redacció de la monografia sobre el programa de la farga i la producció de ferro als Pirineus durant l'època moderna. En coordinació amb el director de recerca de la UMR (Unitat Mixta de Recerca) s'ha establert un primer esborrany del pla de continguts detallat i s'ha revisat el calendari inicial: la redacció s'hauria d'acabar el 2026 i la publicació està prevista per al 2027.

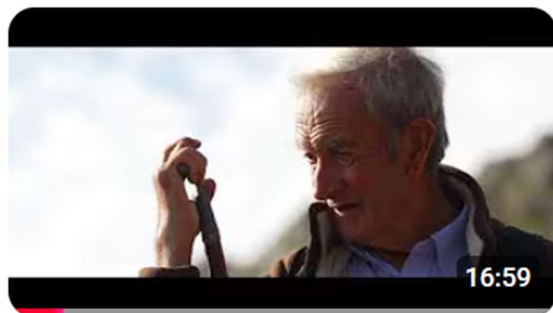
1.7. Arxiu d'Etnografia i Cultura popular

Objectiu: promoure el coneixement del patrimoni etnològic, immaterial i la cultura popular en diferents sectors de la societat a través de campanyes i altres accions; sensibilitzar la població sobre la necessitat de protegir i defensar el patrimoni cultural; vetllar perquè es compleixi la legislació vigent i generar projectes per desplegar-la; impulsar la investigació en l'àmbit del patrimoni etnològic, immaterial i la cultura popular; oferir un servei d'atenció a les associacions, investigadors i ciutadania en general.

Activitats:

- Atenció a les consultes a l'Arxiu d'Etnografia i acompanyament en recerques temàtiques sobre cultura popular.
- Transhumància. Documental: *Camins de tradició. La Transhumància al Principat d'Andorra*.

Presentació del documental que posa en relleu la transhumància al país a través del testimoni directe dels seus protagonistes, tot destacant també el valor dels paisatges andorrans. La presentació oficial va ser el 28 de juny a la festa major de Pal. Posteriorment, es va poder veure a la Fira d'Andorra (24 a 26 d'octubre) i a ATV (19 de novembre). Actualment, el documental es pot trobar al YouTube de l'Arxiu d'Etnografia i ja acumula 3.976 visualitzacions, mostrant l'interès i la valorització de la transhumància.

Camins de tradició. La Transhumància al Principat...

<https://youtube.com/@arxiu-etnografia-andorra4233?si=SLO-bWdlgL-zJSbg>

- Etnobotànica
S'ha renovat el conveni de col·laboració entre el Govern d'Andorra, la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans relatiu a la inclusió de la recerca d'etnobotànica a Andorra a l'inventari general del patrimoni cultural i la seva difusió. La recerca es manté a càrrec de la doctoranda Canòlich Àlvarez.
- Cançoner popular
Producció de 3 videoclips musicals inspirats en el repertori andorrà recollit per la poetessa i folklorista Palmira Jaquetti al *Cançoner Popular de Catalunya*, fruit de la

recerca feta pel músic i musicòleg David Font. Les cançons han estat interpretades pel grup Engrunes seques (David Font i Laura Garcia), amb producció audiovisual a càrrec de Cítric Films.

Les cançons interpretades són *“Josep balla la Dinguilindaina”*, *“Jo vai i vinc”* i *“Sota l’Olivera”*.

- Web de cultura popular
Seguiment dels treballs de producció del web amb reunions amb les entitats vinculades a la cultura popular andorrana, revisió de continguts, etc. Al mateix temps s’està preparant un vídeo per promocionar la cultura popular andorrana i la creació de la web.
- Incorporació de continguts audiovisuals de l’Arxiu d’Etnografia. Transferència dels continguts de l’arxiu d’etnografia en un mateix repositori que en millorarà la conservació i la gestió.
- Així mateix, s’han mantingut diverses converses amb l’OMPA amb l’objectiu de garantir la salvaguarda del patrimoni cultural, tant material com immaterial, i d’evitar que es puguin registrar a l’Oficina de Marques elements que en formen part. Aquests elements, en tant que símbols del patrimoni cultural col·lectiu, no poden ser objecte d’apropiació privada, ja que pertanyen a tota la comunitat i constitueixen un bé comú que cal protegir i preservar.

2. Programes internacionals

2.1. Candidatures en curs

Durant el 2025 s'ha avançat en la preparació de la candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO de *Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra*, iniciada el 2015. S'han realitzats reunions de treball del Comitè redactor, del Comitè científic i del Comitè de pilotatge així com amb el Grup de treball de cultura i turisme, fins tancar els continguts per presentar la candidatura a la UNESCO durant el gener del 2026.

A nivell de continguts s'ha revisat la documentació que conté el dossier i s'han completat les planimetries dels dotze elements que la conformen, s'ha presentat i promocionat la candidatura en diferents aforaments. Després de rebre l'informe del Centre del Patrimoni Mundial sobre la completesa del dossier s'ha adaptat i completat tenint en compte les recomanacions de la UNESCO.

Durant l'any, d'acord amb el procés iniciat en anys anteriors amb el Grup de treball de cultura i turisme, s'han organitzat diverses activitats formatives a la Seu d'Urgell, Andorra i Foix, adreçades als agents turístics encarregats de presentar els 12 monuments dels tres territoris.

2.2. Itineraris del Consell d'Europa

Ruta del Ferro al Pirineus (RDFAP).

En el marc de la coordinació tècnica de l'associació, s'han preparat i celebrat dos reunions de junta (juliol i desembre) i l'assemblea general al mes de desembre. Així mateix, s'ha coordinat l'actualització del lloc web per integrar els nous recursos culturals incorporats a la Ruta el desembre de 2024: el Parc Natural de l'Alt Pirineu, el Molí Gros de Campdevànol i la Ruta del carbó de Sant Joan de les Abadesses. Finalment, en coordinació amb la presidència de la Ruta i la resta de socis, s'ha elaborat l'informe d'activitats 2025 que s'ha de trametre al Secretariat de les Rutes Culturals Europees, amb seu a Luxemburg, en el marc del procés d'avaluació regular.

Durant el mes de maig, conjuntament amb el Comú d'Ordino, l'Àrea de Museus i Monuments i la Comissió de Gestió de la Vall del Madriu-Perafita-Claror, s'han organitzat diverses activitats amb motiu de la jornada de la RDFAP, incloent-hi visites guiades, una exposició sobre els Itineraris Culturals Europeus i un berenar popular. Les activitats, celebrades als jardins del Museu Areny-Plandolit i al poble d'Ordino, van registrar una assistència total de 1.263 visitants.

Pel que fa al desenvolupament del sender transpirinenc, s'ha coordinat la implementació del seu tram oest, que connectarà Montgailhard (Arieja) amb el Canigó, travessant Andorra, la Cerdanya i el Ripollès, i integrant els recursos culturals associats. En col·laboració amb els comuns d'Ordino i d'Escaldes-Engordany, la Comissió de Gestió de la Vall del Madriu-Perafita-Claror i l'associació de guies de muntanya, al mes de juny es va

completar la identificació del tram andorrà entre Auzat i Martinet per la Vall del Madriu, així com la definició de la variant fins a Os de Civís i la seva continuïtat fins a Alins (Pallars). Paral·lelament, al maig s'han organitzat formacions per a professionals de la muntanya i s'ha elaborat la guia del tram andorrà en quatre idiomes, document que servirà de base per a la reflexió sobre el desenvolupament de l'oferta turística que unirà l'Atlàntic amb el Mediterrani el 2026, projecte prioritari per a la RDFAP.

Itinerari europeu “Liberté Pyrénées – EUROPE” que identifica camins d'evasió d'Europa que passen pels Pirineus, com a conseqüència de la segona guerra mundial entre el 1940 i 1945.

El Comitè dels itineraris europeus ha valorat i reconegut aquest itinerari en la reunió celebrada al mes de maig a Luxemburg el 2025. Andorra ha manifestat el seu suport i la intenció de formar-ne part en un futur proper.

2.3. Seguiment de les candidatures UNESCO

S'han completat els informes requerits per la UNESCO referents al compliment de les diferents convencions.

Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra.

S'ha donat continuïtat a la preparació del dossier de la candidatura, per a la seva presentació a la UNESCO. L'equip tècnic d'Andorra ha revisat la totalitat de la documentació i la planimetria dels dotze elements que conformen la candidatura. Després de rebre l'informe del Centre del Patrimoni Mundial sobre la seva completesa, s'ha revisat i completat la informació requerida prenent en compte les recomanacions de la UNESCO. S'ha encarregat la maquetació i la impressió per al lliurament a la UNESCO al gener del 2026.

Dossier de la candidatura a Patrimoni mundial de la UNESCO. Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra.

Paral·lelament, el Grup de Cultura i Turisme ha organitzat diverses activitats formatives per donar a conèixer el bé en sèrie als agents turístics, mediadors i dinamitzadors dels tres territoris.

Les festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus

Algunes de les comunitats fallaires del Pirineu han sol·licitat la modificació del nom de l'element, atès que algunes comunitats cremen falles durant l'hivern i consideren que el nom no és prou inclusiu. Aquesta petició es veu reforçada pel compromís assumit en el Manifest Fallaire de 2015, en què es prenia el compromís de modificar el nom a "Les festes del foc dels solsticis als Pirineus: falles, haros i brandons".

En segon lloc, s'ha proposat l'ampliació dels territoris reconeguts on se celebren les festes del foc. Ambdues sol·licituds han estat traslladades a la UNESCO per concretar els procediments a seguir, i s'ha establert contacte directe amb els homòlegs dels ministeris de cultura d'Espanya i França per iniciar els treballs corresponents.

Falles a Ordino, 2025

Paral·lelament, s'ha commemorat el desè aniversari de la inclusió de les festes del foc a la Llista del Patrimoni Cultural Immateral de la Humanitat. En aquest marc, la Taula Nacional de Fallaires ha organitzat una sèrie d'esdeveniments que ha comptat amb la col·laboració de l'arxiu d'etnografia i cultura popular. També s'ha participat en una taula rodona dedicada a l'evolució de les falles i al seu reconeixement nacional i internacional i s'ha donat suport a la producció d'una exposició itinerant destinada a posar en valor la història de les falles a Andorra i el procés d'extensió a la resta de parròquies.

Participació a la trobada fallaire celebrada els dies 25 i 26 d'octubre a Les (Vall d'Aran).

Les festes de l'Os dels Pirineus

Al mes de febrer es va participar a la festa de l'ós celebrada a Prats-de-Molló, al mateix temps s'ha mantingut el contacte amb els representants de l'Alt Vallespir amb l'objectiu d'impulsar accions conjuntes de difusió i posada en valor de les festes de l'Os dels Pirineus. En aquest marc, al mes de setembre es va celebrar una trobada amb els representants d'Encamp i Ordino per definir i coordinar una estratègia comuna.

Participació al Mondiacult celebrat a Barcelona

Aquest és el fòrum internacional de referència impulsat per la UNESCO en matèria de polítiques culturals i desenvolupament sostenible. Aquesta participació va contribuir a consolidar el posicionament institucional en els debats internacionals sobre drets culturals, governança cultural i protecció dels béns comuns, i va generar un retorn positiu en forma de contactes, coneixement especialitzat i alineació amb els estàndards i recomanacions internacionals vigents.

2.4. Programes de la Comunitat de Treball dels Pirineus. PETRA. PYRÉPAT. AGROBIOPYR, XARXARREL

El projecte PETRA dins el programa INTERREG POCTEFA té com a objectiu la promoció i la preservació del patrimoni de pedra seca mitjançant accions concretes i de col·laboració entre els territoris participants. L'any 2025, el Departament de Patrimoni Cultural ha avançat en la incorporació com a soci del programa, participant activament en les reunions de seguiment de les accions i en el control del balanç econòmic del projecte. En aquest marc, el Departament ha contribuït tant a la planificació com a la coordinació de diverses actuacions previstes dins del programa PETRA.

Pel que fa a les accions desenvolupades, el Departament ha participat directament en dos de les cinc activitats del projecte. D'una banda, s'ha elaborat el llistat d'elements patrimonials de pedra seca d'Andorra amb la finalitat de facilitar-ne la incorporació a l'inventari pilot gestionat per la Universitat de Pau i del País de l'Adour (UPPA). S'ha seleccionat l'Orri del Cubil d'Encamp, com a element representatiu per a les accions de documentació, digitalització i posada en valor, en el conjunt pirinenc, amb treballs sobre el terreny programats per al mes de juliol de 2026.

L'acció més destacada ha estat l'organització, entre el 14 al 16 de novembre de les Jornades de Pedra Seca – XIII Trobada de l'APSAT i l'organització d'una reunió de tots els socis del projecte PETRA, en la que es va acordar el lliurament a la UPPA de la llista de llocs emblemàtics de pedra seca als pirineus.

Reunió de socis del programa Interreg POCTEFA PETRA. 14 de novembre del 2025 a la sala 2 de l'edifici de Govern.

Projecte PYRÉPAT

S'ha aprovat i el projecte transfronterer INTERREG POCTEFA PURÉPAT que té com a objectiu dinamitzar la candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO de Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra. Amb l'Ajuntament de la Seu d'Urgell com a cap de fila, els socis són: el Departament de Foix, el Consell Comarcal de l'Alt Urgell i el Govern d'Andorra.

Projecte AGROBIOPYR

S'ha aprovat el projecte transfronterer INTERREG POCTEFA AGROBIOPYR (Biodiversitat agrícola i resiliència als Pirineus), impulsat per l'associació andorrana ADN (Associació per la Defensa de la Natura). El Departament de Patrimoni Cultural i el Departament de Medi Ambient i Sostenibilitat han aprovat la seva participació en el projecte aportant suport econòmic i contribuint a la difusió.

Projecte XARXARREL

El Departament de Patrimoni Cultural col·labora amb el projecte XARXARREL, una candidatura de la convocatòria de projectes Objectiu INTERREG POCTEFA. Aquesta col·laboració es fa a través de l'associació cultural CONTRADANS, i és l'evolució del projecte INTERREG POCTEFA PASSARREL, que no va ser acceptat per qüestions administratives.

Projecte SH-Region INTERREG-SUDOE

El 2024 es va preparar la participació a un programa Interreg- SUDOE, anomenat *Smart Heritage SH-Region*, per la obtenció de dades sobre el comportament de diferents esglésies romàniques a les pressions del medi, visitants, entorn, canvi climàtic. El projecte preveia la monitorització de diversos monuments mitjançant sistemes de recollida de dades, amb la finalitat de disposar d'informació objectiva que permetés millorar els models de gestió patrimonial, anticipar situacions de risc i establir mesures preventives

més eficients. Malgrat el treball previ desenvolupat, el projecte finalment no va ser programat en el marc del programa Interreg-SUDOE.

3. GESTIÓ I CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL IMMOBLE I MOBLE

3.1. Accions de conservació preventiva, manteniment i millora dels béns culturals immobles

Objectiu: Garantir la preservació, millora i adequació funcional del patrimoni arquitectònic.

De forma regular es fan treballs de manteniment periòdic principalment d'impermeabilització, i manteniment preventiu dels immobles declarats d'interès cultural i inscrits a l'inventari general del patrimoni cultural. Enguany s'ha efectuat el repàs de les cobertes, neteja i reparació d'elements auxiliars de 19 esglésies. La intervenció ha estat realitzada per l'empresa Construccions Hundeka.

Al mateix temps s'han realitzat altres treballs de manteniment o reparacions en funció de les urgències, actes vandàlics o desperfectes imprevistos.

Parròquia de Canillo

Sant Serni de Canillo: revisió i manteniment de la cripta situada a la nau central. Ha consistit en l'eliminació dels líquens i plantes que proliferen a l'estar en contacte amb la llum i la humitat, aquesta intervenció s'ha de planificar cada any. Revisió i informació sobre l'estat de conservació d'alguns elements de l'església, vitrall, pintura, il·luminació.

Meritxell: manteniment de l'enrajolat interior del santuari nou. Instal·lació d'una rèplica de les campanes al Santuari Vell. Contractació de la diagnosi estructural de l'estat de la cripta del santuari nou. Restauració d'un dels oratoris del camí de Meritxell a Prats. Acompanyament i seguiment amb el Ministeri de Medi Ambient en l'adequació del camí que va de Meritxell a Prats perquè la restitució sigui feta aplicant criteris patrimonials, més concretament aplicant la tècnica de la pedra seca tant en el camí com en els murs.

Sant Miquel de Prats: adjudicació del projecte i direcció de les obres de conservació i posada en valor de l'església de Sant Miquel de Prats al despatx d'arquitectura ALTURA.

Rèplica del Roc de les Bruixes: en motiu de les obres al palau de gel i de la remodelació de la carretera s'ha valorat juntament amb el Comú la possibilitat de trobar un nou emplaçament per la rèplica del conjunt de gravats rupestres més important conegut.

Parròquia d'Encamp

Santa Eulàlia: seguiment del projecte per millorar la impermeabilització del centre parroquial. Projecte a càrrec del Ministeri de Territori i Urbanisme previst per al 2026.

Hotel Rosaleda: manteniment i pintura dels balcons, reparació del despreniment d'algunes juntes.

Ràdio Andorra: intervencions de prevenció d'entrada de coloms, estudi de millora i adjudicació dels treballs de manteniment de les portes principals que donen a l'exterior.

Sant Marc i Santa Maria: s'ha restaurat la totalitat de la coberta millorant la impermeabilització i l'estat general de l'església, els treballs han estat realitzats per Construccions Purroy.

Les Bons: Seguiment de les obres de consolidació i rehabilitació del Colomer de Cotxa. Treballs tècnics amb el Comú per al tractament del conjunt de les Bons com a nucli diferenciat al POUP d'Encamp.

Parròquia d'Ordino

Sant Corneli i Sant Cebrià. Assessorament en el manteniment i la conservació de l'església parroquial.

Casa Rossell. Accions de conservació i supervisió de la casa Rossell i els seus edificis annexos.

Mola i serradora de Cal Pal: repàs i manteniment del llosat i de la maquinària de la mola i del molí.

Santa Bàrbara. Recepció definitiva de la intervenció realitzada el 2024 amb l'objectiu de minimitzar les humitats ascensionals i adequar l'exterior i interior d'aquesta petita església. El projecte ha estat dirigit per l'arquitecte Enric Dilmé, i executat per construccions Hundeka.

Sant Martí de la Cortinada. En curs el projecte de conservació i il·luminació de l'església de Sant Martí de la Cortinada. El projecte d'obra elaborat per l'arquitecte Enric Dilmé serà executat per construccions Purroy en dos fases durant el 2026.

Parròquia de la Massana

Sant Ermengol de l'Aldosa. Millora dels paraments interiors i l'arrebossat realitzats per l'empresa Construccions Hundeka.

Farga Rossell: assistència i acompanyament a l'Àrea de Museus i Monuments en la diagnosi de les problemàtiques estructurals i de funcionament de la farga.

Sant Antoni de la Grella. Valoració de l'estudi fet per David Mas sobre de la capella amb l'objectiu d'identificar-ne l'originalitat i l'antiguitat.

Comissió del Pla especial de Pal. Amb el Comú i el Quart de Pal, s'ha impulsat la recuperació del funcionament de la comissió.

Parròquia d'Andorra la Vella

Casa de la Vall. Seguiment de les obres de remodelació i millora de la casa i també de l'exterior.

Pont de la Margineda. Recepció de l'informe de diagnosi estructural del pont, elaborat per l'enginyeria RP2. El projecte no identifica urgències en la seguretat però sí millores en general de l'estat de conservació i estètic.

Sant Andreu. Solució de problemes de filtració d'aigua provinents de la coberta i com a conseqüència d'un escàs drenatge del terreny, reparació de la il·luminació interior i exterior. Malauradament a l'estiu es va haver d'intervenir d'urgència per netejar i eliminar unes pintades al mur exteriors com a resultat d'actes vandàlics. L'equip de conservadors fa seguiment de l'estat de conservació de les pintures interiors, sobre les quals es preveu una intervenció de restauració durant el 2026.

Al mateix temps, l'equip tècnic d'arquitectes ha assessorat i acompanyat iniciatives vinculades a l'entorn immediat de l'església.

Roureda de la Margineda. Durant l'estiu s'ha fet una revisió global del jaciment i la restauració de murs, esglaons i focs. Els treballs han estat executats per l'empresa especialitzada en restauració arqueològica PETRA amb la col·laboració de construccions Roca que ha reforçat l'equip amb treballadors especialitzats en la tècnica de construcció en pedra seca. Així mateix s'ha adjudicat el pla director que ha de marcar la gestió, conservació i promoció del jaciment per als propers 15 anys.

Parròquia de Sant Julià de Lòria

Roc de l'Àliga (Bragafolls). Aquesta intervenció arqueològica s'explica amb més detall a l'apartat de recerca i intervencions arqueològiques.

Colomer de Rocafort. Mentre es defineix el projecte de donar valor al colomer, el 2024 es van assegurar les estructures existents i el 2025 amb la col·laboració amb el Comú s'ha fet el manteniment de l'entorn.

Parròquia d'Escaldes-Engordany

Sant Pere. Seguiment de l'estat de conservació de les pintures de l'altar major i de les escultures de l'exterior.

Pont dels Escalls. Finalització de la intervenció arqueològica al pont i seguiment de la restitució de la seva funcionalitat.

Pont d'Engordany i de la Tosca. Seguiment de la intervenció d'il·luminació dels dos ponts.

Sant Miquel d'Engolasters. S'ha actuat en la conservació de la fusteria exterior, millores en el campanar i la col·locació d'una campana recuperada de l'església de Sant Pere. S'ha sanejat i pintat l'interior, revisat l'enllumenat i la instal·lació elèctrica. Els treballs de manteniment han estat efectuats per construccions Purroy.

3.2. Accions de conservació preventiva, manteniment i millora dels béns culturals mobles

Objectiu: Assegurar la conservació, estudi i coneixement dels béns mobles inclosos a l'inventari general del patrimoni cultural.

3.2.1 Conservació preventiva

La conservació dels béns mobles està directament relacionada amb la conservació preventiva, el tractament dels objectes disposant-los a la cambra d'anòxia garanteix que aquests queden lliures de xilòfags i altres microorganismes, per aquest motiu tant les col·leccions que ingressen a les reserves com les que es restauren passen per la cambra d'anòxia que les manté en un entorn d'oxigen controlat durant un mínim de 21 dies. Enguany s'han fet 6 cambres d'anòxia.

També la conservació preventiva passa pel control de plagues dels dipòsits i altres edificis que conserven col·leccions com l'antiga Ràdio Andorra, l'Hotel Rosaleda, Casa Rossell, les dependències d'Aixovall i el dipòsit de l'Avençadé, entre altres.

La conservació passiva consisteix en l'adequació dels béns mobles a les reserves i controlar la temperatura i la humitat en aquestes zones. Durant l'any s'ha donat continuïtat a la instal·lació dels béns mobles a les reserves, preparant els espais, etiquetant les peces i introduint la informació a la base de dades per un millor control i gestió.

3.2.2 Estudi de diagnosi de les pintures romàniques.

Entre les tasques de conservació i restauració destacar l'estudi de les pintures romàniques mitjançant la fotografia multibanda i els rajos FRX per reconèixer la tècnica pictòrica i poder analitzar els pigments.

Un tècnic de l'equip de Diagnostica per il Restauro analitzant mitjançant fotografia multibanda les pintures romàniques de Sant Martí de la Cortinada.

Aquest projecte s'emmarca en el Programa de revisió del Romànic a Andorra (projecte estratègic de Departament). És un estudi científic i tècnic de les pintures murals d'època romànica conservades in situ al país. L'estudi ha estat realitzat per l'empresa Diagnostica per il Restauro. Els conjunts analitzats són els de Sant Joan de Caselles, Sant Romà de les Bons, Sant Martí de la Cortinada, Santa Coloma, les pintures murals de Sant Esteve d'Andorra la Vella i de Santa Coloma (actualment conservades a l'Espai Columba), així

com les de Sant Serni de Nagol. Tots aquests conjunts constitueixen una part essencial del llegat artístic i cultural d'Andorra, i són testimoni d'una època en què l'art romànic esdevingué una de les principals expressions espirituals i artístiques dels Pirineus.

L'estudi combina anàlisis de laboratori, assaigs in situ i tècniques de monitoratge avançades, que han de permetre obtenir una visió completa de l'estat de conservació actual de les obres. Aquesta metodologia inclou la identificació dels materials constitutius i de les tècniques pictòriques originals; l'estudi dels processos de degradació i de l'impacte de les condicions ambientals; la detecció de possibles restauracions prèvies; l'avaluació de l'eficàcia de les intervencions anteriors.

Aquests treballs permeten disposar d'una diagnosi rigorosa i precisa, que servirà tant per conèixer amb més precisió les pintures com per garantir-ne la conservació i la seguretat a mitjà i llarg termini.

3.3.3 Manteniment i millora per a la conservació dels béns mobles

Parròquia de Canillo

Sant Serni. Assessorament i gestió en la restauració i instal·lació de l'estàndard processional de l'església de Sant Serni. La restauració feta al taller Montserrat Xirau ha estat avalat i seguit pels tècnics conservadors de l'Àrea així com la instal·lació que es recomana que sigui de forma puntual.

Sant Miquel de Prats. Estudi iconogràfic sobre el retaule de Sant Miquel de Prats, identificant les taules existents, fent recerca sobre les desconegudes. Elaboració d'una proposta tècnica al Comú de Canillo perquè pugui valorar la seva possible reproducció.

Parròquia d'Encamp

Ràdio Andorra.

S'han gestionat les activitats que s'organitzen a la sala dels emissors de l'antic edifici en coordinació amb Andorra Turisme, destacant la implicació i assistència a l'organització del lliurament dels premis Ramon Llull que enguany s'han realitzat a l'antic centre emissor i han tingut com a temàtica la ràdio com a mitjà de comunicació.

Espai memòria de Ràdio Andorra. S'ha estat treballant en l'elaboració del discurs, recerca de continguts i la coordinació del què ha de ser l'espai de memòria de les ràdios, al mateix temps també s'ha preparat la proposta de protocol d'ús de l'edifici perquè sigui compatible amb l'activitat diària del Ministeri de Turisme i Andorra Turisme.

Restauració de l'antic piano de Ràdio Andorra. Seguiment de la restauració i retorn de l'icònic piano de l'antiga ràdio, fet al taller de restauració de Jaume Barmona.

Piano de Ràdio Andorra

S'ha restaurat amb el moble com la part harmònica i instrumental. Actualment exposat al rebedor de la seu del Ministeri de Cultura a l'Hotel Rosaleda.

Sant Miquel de la Mosquera. Assistència i assessorament per assegurar les peces més vulnerables davant la sol·licitud d'obrir l'església de forma permanent.

Sant Romà de les Bons. Valoració de l'estat de conservació del crist i planificació de la seva restauració durant el 2026.

Parròquia d'Ordino

Sant Martí de la Cortinada. En el projecte de millora integral de l'església s'ha continuïtat amb la restauració del retaule major, el frontal d'altar del retaule de la Maredeu i el frontal d'altar de la maredeu del Roser, una caixa-banc i sis llànties d'oli. Al mateix temps s'han extret mostres del morter exterior amb l'objectiu de poder recuperar el morter de l'arrebossat exterior de l'església.

Casa Museu Areny Plandolit. S'han tractat béns mobles del Museu i restaurat alguns malmesos per la manipulació i exposició.

Sant Corneli i Sant Cebrià. S'ha adequat una peça de l'altar de la Maredeu del Roser i s'ha assistit a diverses reunions per a la millora de l'estat general de l'església. Caldria fer un inventari exhaustiu dels béns mobles.

Casa Rossell. Recuperació d'un banc procedent de la Casa Rossell en motiu de l'adequació de l'EFPEM a la Cortinada.

Parròquia de la Massana

Sant Iscle i Santa Victòria. Recuperació d'un antic frontal de l'altar de la capella del Roser datat del segle XVIII.

Frontal de l'altar de la capella del Roser datat del segle XVIII. Recuperat el 2025.

Museu Casa Rull. S'han tractat alguns béns mobles del Museu a mode de conservació preventiva.

Sant Romà d'Erts. Per conèixer més i millor la creu romànica de Sant Romà, s'ha fet un tomografia axial computeritzada (TAC) per veure la disposició dels claus i l'estructura interna de la peça.

Sant Antoni de la Grella. Revisió de la documentació i valoració d'un estudi fet per l'historiador David Mas sobre l'antiguetat i els possibles elements originals de la capella.

Parròquia d'Andorra la Vella

Casa de la Vall. Tractament de conservació i restauració dels béns mobles de la Casa de la Vall. En motiu de les obres de remodelació de la Casa de la Vall, una bona part dels béns mobles s'han traslladat a l'Àrea de patrimoni cultural on se'ls ha fet un tractament preventiu, s'han conservat mentre han durat les obres i també, en alguns casos s'han restaurat com és el cas del tríptic de la sala del Consell (restauració feta per l'empresa RETOC), en aquest cas també s'han extret mostres per analitzar, a partir de les quals s'ha pogut determinar la naturalesa del pigment, el vernís utilitzat tant a les portes laterals com a la taula central i l'aglutinant usat als repintats i a la policromia original.

S'ha restaurat, la caixa de les sis claus i la peana i la talla de Sant Ermengol. Paral·lelament l'Àrea ha promogut la restauració de la primera bandera coneguda del país, actualment exposada a la Casa de la Vall.

Primera bandera coneguda i antiga caixa dels sis panys, restaurades al 2025. Peces actualment exposades a la Casa de la Vall

Escultura del bisbe Benlloch a la placeta de Sant Esteve. S'han fet tasques de neteja, consolidació i millora general de l'escultura. Els treballs han estat realitzats per l'empresa especialitzada RETOC.

Parròquia de Sant Julià de Lòria.

Sant Julià i Sant Germà. Com a mesura de prevenció en la conservació també s'aplica la recerca i el coneixement de les obres d'art. Enguany s'ha fet una radiografia de la Verge del Remei de Sant Julià de Lòria per poder observar l'interior de la talla.

Recuperació d'un hostier datat del S. XVII-XVIII, dipositat per un particular al Departament.

Land Art. S'ha col·laborat en la cerca de localitzacions per poder fer la mostra Land Art 2025.

Parròquia d'Escaldes-Engordany.

Sant Miquel d'Engolasters. Estudi sobre l'arrencament i venda de les pintures murals de Sant Miquel. Aquest estudi ha permet precisar el complex procés de venda de les pintures, així com el preu pel qual van ser venudes.

3.3. Digitalització del patrimoni i accés a la informació

Digitalització i planimetries

S'ha finalitzat la digitalització en 3D mitjançant escàner làser de les esglésies de Sant Esteve d'Andorra la Vella, Sant Cristòfol d'Anyós, Santa Eulàlia d'Encamp i Sant Romà de Vila. També s'han completat les planimetries de 10 esglésies i capelles romàniques que formaran part de l'enciclopèdia del Romànic a Andorra i del dossier de la Candidatura a patrimoni mundial de *Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra* per a la UNESCO.

Així mateix, s'han digitalitzat diversos jaciments fets amb fotogrametria dels que posteriorment s'ha fet un 3D, es tracta dels jaciments en els que s'ha intervingut com la Farga Areny, el Roc de l'Àguila, la Casa la Vall i i el Roc d'Enclar.

3.4 Inventari del patrimoni cultural

3.4.1 Inclusió a l'inventari general de béns immobles

L'inventari és una figura de protecció que garanteix la conservació dels béns culturals i dels seus valors com a elements representatius del patrimoni cultural. Les inscripcions a l'inventari del 2025 han estat:

- Fàbrica de Tabacs CATSA a Sant Julià de Lòria. Accés al BOPA:
https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GV_2025_07_24_08_33_52
- Cal Rafeló, casa i antiga fàbrica Reig a Sant Julià de Lòria. Accés al BOPA:

https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GV_2025_07_24_08_32_34

- Fàbrica de tabacs Reig a Sant Julià de Lòria. Accés al BOPA:
https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GV_2025_07_24_09_14_10
- Conjunt de cal Llarg a Prats, parròquia de Canillo. Accés al BOPA:
https://www.bopa.ad/Documents/Detall?doc=GV_2025_10_30_10_14_14

Cal Llarg i
CATSA dos
tipus
d'arquitectura
que han
conviscut en
el temps i que
cal protegir.

- Inclusions en estudi: Cal Pedro de Ransol i Casa Cintet d'Andorra la Vella.

3.4.2 Incorporació de béns mobles a l'inventari general

S'han incorporat 55 nous registres a l'inventari de béns mobles mitjançant la inscripció a l'eina de gestió MuseumPlus Ria.

- Casa Rossell (9)
- Casa de la Vall (1)
- Fons general (3)
- Gravats rupestres (30) (fitxes d'inventari de gravats rupestres)
- Església de Sant Martí de la Cortinada (3)
- Església de Sant Serni de Canillo (2)
- Església de Sant Julià i Sant Germà (1)
- Reproduccions (3)
- Col·lecció de campanes (3)

S'han incrementant en gairebé 2000 fitxes els registres accessibles a la base de dades online de l'inventari de béns mobles.

BENVINGUT A L'INVENTARI GENERAL DEL PATRIMONI CULTURAL D'ANDORRA

Exploreu les col·leccions a la plataforma digital eMuseumPlus.

Aquesta plataforma és un espai que vol donar a conèixer els béns més rellevants que integren el patrimoni cultural d'Andorra i apropar-los a la ciutadania.

Més de 8.300 béns mobles a la web de l'inventari general <https://andorra.zetcom.net/ca/>

3.4.3 Actualització de la carta arqueològica i carta paleontològica.

Dels 50 conjunts de gravats rupestres identificats el 2025, 30 s'han incorporat a la base de dades de l'inventari general del patrimoni cultural, identificant-ne la zona geogràfica com a espais de presumpció arqueològica, es segueix treballant per incorporar-hi la resta.

S'ha donat continuïtat a l'inventari dels béns arqueològics exhumats a la Farga del Madriu.

Tanmateix, es segueix treballant en la delimitació d'espais de presumpció que estan en estudi preliminar com són els dels Cortals, Roureda de Sansa, Oratori d'Encamp o zona del Cubil.

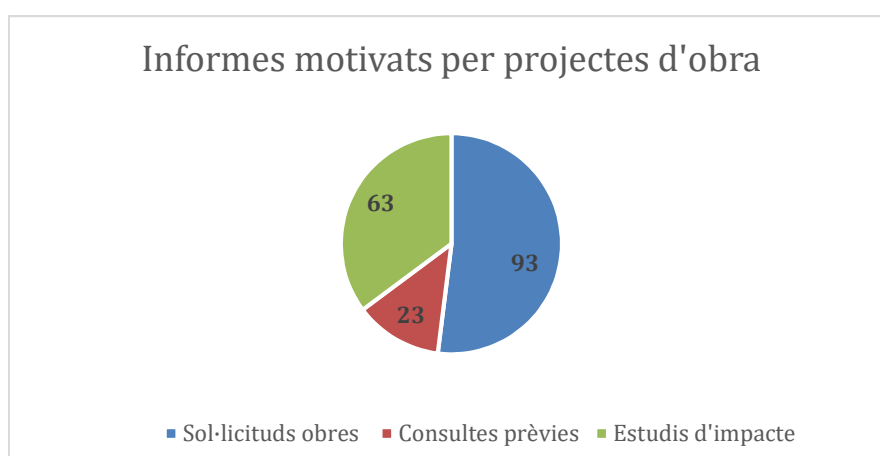
3.5. Gestió de l'inventari i protecció del patrimoni cultural (béns mobles i immobles). Informes, seguiment d'intervencions.

3.5.1 Gestió dels immobles, zones arqueològiques i paleontològiques

L'acció consisteix a informar projectes que se situen directament sobre un bé immoble inscrit a l'Inventari general del patrimoni cultural o en el seu àmbit de protecció, ja sigui dins de l'entorn de protecció definit o cautelar, o dins de l'espai de presumpció arqueològica o paleontològica (EPA o EPP).

Sol·licituds informació d'obres que poden tenir una incidència sobre el patrimoni cultural. El Ministeri de Territori i Urbanisme (MTU) és l'òrgan encarregat de distribuir els projectes d'obra entre els diferents departaments del Govern perquè emetin els informes preceptius previs a l'autorització, i també en centralitza la resposta.

L'Àrea ha rebut cent vint-i-quatre (124) notificacions de sol·licituds d'autorització d'obra, d'aquestes noranta-tres (93) han requerit l'elaboració d'un informe. Prèviament a l'elaboració de projectes urbanístics, arquitectes, propietaris o promotors, poden adreçar-se a l'Àrea per conèixer la possible incidència d'obres situades en zones de protecció patrimonial. Durant l'any s'han atès vint-i-tres (23) consultes prèvies i seixanta-set (67) consultes relatives a l'impacte en espais de presumpció arqueològica o paleontològica, de les quals se n'ha informat seixanta-tres (63). En el cas de actuacions en aquests espais de presumpció arqueològica o paleontològica, és preceptiu el seguiment tècnic de les obres, que és realitzat pels arqueòlegs de l'Àrea durant l'execució dels treballs que afecten al subsòl i suposen la remoció de terres.

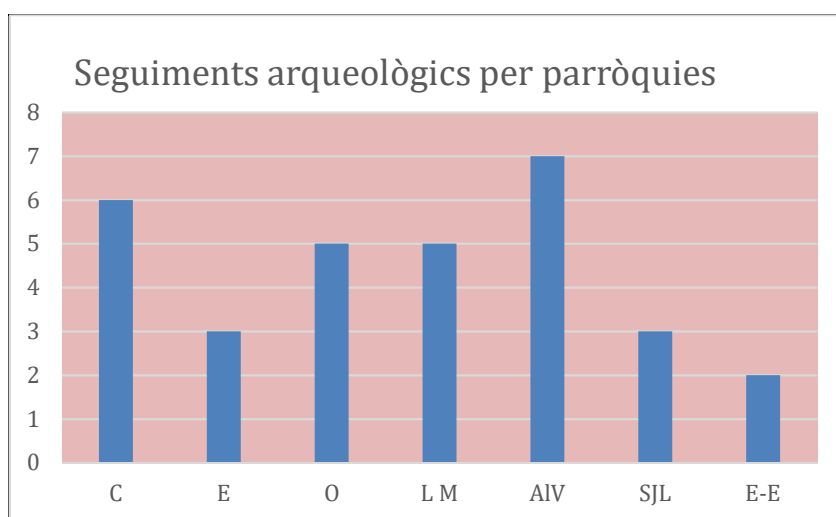
Autoritzacions d'intervencions en béns patrimonials:

- Remodelació de la Casa de la Vall (BIC). L'autorització de la intervenció ha requerit reunions amb l'equip promotor i d'arquitectes així com el seguiment de tota l'obra, documentació arqueològica i assessorament en la restauració.
- Intervencions sobre Béns Inventariats (BI), s'han informat i fet el seguiment de 5 projectes: Central de FHASA, Hotel Casamanya, Hotel Valira, Casa Lacruz, Casa Vidal.
- De la resta de projectes d'obra autoritzats que se situen en entorns de protecció d'un BIC o en una zona EPA o EPP se n'ha fet inspecció i seguiment, entre els quals es destaquen:
 - Modificació del Pla Parcial UA Arínsols, situat a l'entorn de protecció de l'Hotel Rosaleda.
 - Projecte d'obra major del conjunt de Parc Comercial de la Margineda, situat a l'entorn de protecció del Pont de la Margineda.
 - Projecte de proteccions front els riscos naturals de la central de FEDA ETR, situada a l'entorn de protecció del Pont de la Margineda.
 - Projecte de millora de les instal·lacions del nucli històric d'Andorra la Vella.
 - Projecte de construcció de dos edificis a la zona del prat de la Farga, on s'ha requerit una excavació preventiva per descobrir restes de l'antiga Farga Areny.
 - Projecte de construcció d'una bassa a la zona d'Enradort.

- Projecte de millora del nucli històric de les Bons en el què s'ha fet seguiment del soterrament de les instal·lacions.
- Remodelació del centre de Canillo, que ha suposat el seguiment dels rebaixos per la instal·lació i millora dels serveis públics.
- Projecte remodelació del camí de l'oratori de Meritxell.
- Projecte de millora de pista de servei a Engolasters, a la zona de la Coma del Favà, on s'ha fet un seguiment del traçat del camí del seu desbrossat

Seguiments arqueològics

Els seguiments són requerits en el moment de l'execució d'obres en espais de presumpció arqueològica i paleontològica. El 2025 s'han fet trenta-un seguiments arqueològics (31). Canillo (6), Encamp (3), Ordino (5), La Massana (5), Andorra la Vella (7), Sant Julià de Lòria (3), Escaldes-Engordany (2).

Cal distingir entre els seguiments arqueològics fruit d'un projecte d'obra en un espai de presumpció arqueològica o paleontològica, de les intervencions preventives o programades que són competència del Departament de patrimoni cultural i es realitzen generalment, a instància de l'Àrea de patrimoni cultural o en el marc de projectes de recerca planificats i pressupostats amb antelació. Al ser accions planificades i amb l'objectiu concret de fer una recerca, aquestes intervencions es tracten en l'apartat de programes de recerca d'aquesta memòria.

3.5.2 Gestió dels béns mobles integrants del patrimoni cultural

Al mateix temps que cal vetllar per la protecció dels béns immobles, l'equip d'inventari i documentació gestiona el moviment dels béns mobles que formen part de l'inventari general. Aquesta funció es realitza amb la valoració de les col·leccions i amb informes de moviment de béns.

Enguany s'han realitzat 23 rebuts d'entrada de béns mobles corresponents a 89 objectes, 16 rebuts de sortida, corresponents a 161 objectes, han ingressat per donació 9 béns mobles i s'han fet 5 valoracions de col·leccions i objectes.

3.6. Ajuts a la restauració, conservació preventiva i integrada del patrimoni cultural

El Ministeri de Cultura convoca anyalment els ajuts per a la conservació del patrimoni cultural. Es destina com a mínim el 0,5% de la inversió en obra pública del Govern. Des del 2024 el Ministeri fa una aportació extraordinària arribant gairebé a doblar el pressupost inicial. L'Àrea juntament amb la resta d'Àrees del Departament prepara les bases, comunica i coordina la convocatòria i valora aquells projectes que preveuen accions sobre el patrimoni arquitectònic i sobre béns mobles.

Els tècnics de les diferents àrees valoren les sol·licituds presentades i les presenten per aprovació de Govern, un cop adjudicats els ajuts cal fer el seguiment de les intervencions subvencionades així com assistir a les visites d'obra, comprovar les certificacions i informar per emetre els pagaments.

El pressupost destinat a subvencionar els projectes de conservació preventiva, conservació i restauració del patrimoni cultural, l'any 2025, ha estat de 225.452,27€. S'han presentat set sol·licituds, cinc per a béns immobles i dos per a béns mobles, el Govern ha aprovat els següents ajuts:

- Inventari dels béns mobles de la casa i l'era de Cal Call, al Forn de Canillo, amb una aportació de 9.522,21€.
- Restauració d'una ventadora i un armari procedent de la casa Xixarró de Canillo amb una aportació de 1.036,36 € per a la restauració de la ventadora i 1.418,67 € per a la restauració de l'armari.
- Fase 1 de la rehabilitació integral de cal Pedro de Ransol, a Canillo.

Cal Pedro de Ransol. La primera fase objecte de subvenció preveu actuar en la recuperació estructural de tot el conjunt de la casa, cobertes, forjats i murs. Amb una subvenció de 88.127,89 €

- Rehabilitació integral de cal Llarg de Prats, fase 2. En aquesta segona fase d'intervenció el projecte preveu actuar sobre la casa. Amb una aportació de 22.448,24€.
- Rehabilitació i canvi d'ús de l'era i la cort de cal Rauquet de Ransol, Canillo. La sol·licitud preveu rehabilitar l'era i la cort de cal Rauquet per adequar-ho a habitatge unifamiliar. Amb una aportació de 10.664,03€.
- Rehabilitació del mallador i del galliner de cal Som de Canillo. L'actuació contempla la substitució dels elements estructurals deteriorats, la restitució del revestiment i la millora de les condicions de protecció, tot respectant l'estètica i els sistemes constructius originals. Amb una aportació de 43.536,18€.
- Rehabilitació i canvi d'ús de l'era i l'ereta de cal Nicolau de Pal.

Era i ereta de cal Nicolau al poble de Pal. La intervenció proposada no canviarà la volumetria i conserva la tipologia constructiva de la construcció agrícola. La subvenció atorgada és de 48.698,68€.

En la convocatòria del 2025, igual que en la del 2024, no s'han presentat sol·licituds per a béns documentals ni béns bibliogràfics. No obstant això, s'ha constatat un increment de sol·licituds destinades a la rehabilitació de cases pairals que se situen a Canillo, i es pot atribuir a un factor crida dels darrers projectes que han estat subvencionats a Canillo, com Cal Gastó i Cal Call.

La convocatòria d'enguany s'ha pogut tramitar mitjançant el servei d'e-tràmits, a la seu electrònica, a la vegada també s'ha mantingut la possibilitat de fer el tràmit de forma presencial.

Com s'estableix en el pla estratègic de la cultura 2030, es treballarà per la implantació del Pla Preserva, un pla que preveu destinar a la conservació i la preservació del patrimoni cultural l'1% del pressupost d'inversió en obra pública.

En aquest àmbit, s'ha donat continuïtat a l'execució dels programes d'anteriors edicions sobre els quals s'ha fet seguiment, aquests han estat:

- Rehabilitació integral del conjunt de cal Call, al Forn de Canillo. Fase 3. Finalitzat al juliol del 2025.
- Rehabilitació de cal Llarg, a Prats. Fase 1. Finalització prevista al 2026.
- Rehabilitació de la borda del Jaumet de la Baronia. Finalització prevista al 2026.

3.7. Estudi, valoració i informació dels POUP i plans especials de protecció

S'ha donat prioritat a la definició dels entorns de protecció dels monuments que formen part de la candidatura a patrimoni mundial de la UNESCO. Els entorns de protecció han estat descrits en l'apartat 1.2 d'aquesta memòria, tot i això aquí es complementa la informació amb els treballs i avançaments en els plans d'urbanisme.

POUP de Canillo. Al llarg de l'any 2025, el Comú de Canillo ha publicat diverses modificacions del POUP. Una d'aquestes modificacions (modificació 4) va ser publicada el 10 de novembre, i incorporava la modificació de les fitxes urbanístiques situades a l'entorn de protecció de l'església de Sant Joan de Caselles, en curs d'aprovació.

Pla General de Rehabilitació del conjunt Les Bons a Encamp. Durant l'any 2024 es van mantenir diverses reunions de treball entre els tècnics d'urbanisme del Comú d'Encamp i els tècnics de l'Àrea, amb l'objectiu de consensuar al màxim possible unes normes urbanístiques específiques per al nucli de Les Bons que quedin integrades al POUP d'Encamp, i actualitzar d'aquesta manera els criteris que marcava el Pla de Rehabilitació General de Les Bons de l'any 1989. El 12 de novembre del 2025 es va publicar al BOPA la modificació del POUP d'Encamp que incorporava, en el seu Annex 04, la Clau 1.1 Les Bons.

Conjunt de les Bons, 1989-1998

POUP d'Ordino. Durant l'any 2025 s'ha continuat mantenint reunions amb el Comú d'Ordino per millorar el tractament sobre els elements del patrimoni cultural, entorns de protecció i espais de presumpció arqueològica i paleontològica en la revisió excepcional del POUP d'Ordino. Un cop valorat el complement d'informació que modificava la proposta inicial s'ha comprovat que s'han adaptat les observacions realitzades des de l'Àrea i al mes de setembre del 2025, el Departament va emetre un informe favorable a la modificació del POUP.

POUP de La Massana. Durant l'any 2025, el Comú de La Massana ha estat treballant en la revisió del POUP. En el marc d'aquest treball, durant el mes de juliol del 2025 es va fer una reunió entre els tècnics del Departament de Patrimoni Cultural i els tècnics encarregats del POUP concretament del catàleg comunal i d'establir les proteccions patrimonials, que permetés establir un diàleg i poder facilitar tota la documentació necessària.

Pla Especial de Pal. Durant l'any 2025 s'ha reactivat la Comissió de gestió del Pla Especial de Pal, inactiva des del 2003.

4. Programes de recerca

Objectiu: Avançar en el coneixement de la història i del territori mitjançant la recerca arqueològica preventiva i programada així com la documentació històrica. Dissenyar, promoure i executar programes de recerca que contribueixin a millorar el coneixement i completar els buits historiogràfics. El programa de recerca de la Farga del Madriu i el del Romànic s'expliquen en l'apartat de projectes estratègics.

Excavació preventiva a l'Hort del Mossèn a la zona de Sella a Canillo

Amb l'objectiu de conèixer l'emplaçament de l'església de Sant Martí de Sella, documentada al segle XVI, el Comú de Canillo va impulsar i l'Àrea va promoure la

continuació de l'excavació arqueològica en extensió a l'Hort del Mossèn a la zona de Sella. Amb aquest objectiu, el 2024 es fer un primer sondeig a l'espai conegut com a Hort del Mossèn, al febrer del 2025 es va realitzar una segona cala per poder disposar de més informació sobre el possible emplaçament de l'església. Al no obtenir resultats concloents es va acordar amb el Comú, fer una excavació en extensió mitjançant la continuació de la contractació a l'empresa d'arqueologia REGIRAROCS.

Excavació a l'Hort del Mossèn a Sella. A l'espera de la memòria final, els informes presentats per l'empresa d'arqueologia, apunten a l'existència d'una possible borda o cort en aquest emplaçament, res, fa pensar en una antiga església.

Els tècnics arqueòlegs de l'Àrea donen la intervenció arqueològica per finalitzada, el Comú per la seva banda, està reflexionant en la possibilitat de donar algun ús a l'espai. Mentrestant el Departament ha protegit el jaciment i ha assegurat els murs de l'hort i els perimetrals per evitar desprendiments i que el jaciment exhumat es malmeti.

Ruta dels Orris d'Encamp

Aquest projecte iniciat el 2014, té per objecte d'estudi l'ocupació de Mitja i Alta Muntanya a la zona d'Encamp des de la prehistòria fins a l'actualitat. Per poder esbrinar com va ser l'ocupació de la zona i l'aprofitament de recursos naturals, s'han anat fent prospeccions arqueològiques i excavacions, així com alguna restauració i reconstrucció per configurar l'itinerari del que és la Ruta dels Orris d'Encamp.

La direcció del projecte, en col·laboració amb el Comú d'Encamp, està adjudicada a l'empresa Actium. Patrimoni Cultural SL.

Dolmen del Cubil. Durant l'any s'ha excavat la cambra del túmul, amb resultat negatiu, també s'ha fet un sondeig a la zona propera que ha permès documentar estructures d'ocupació prèvia. S'han identificat diversos forats de pal. Les restes de fusta s'han extret amb el suport de l'equip de conservadors i s'han traslladat al Centre d'arqueologia subaquàtica de Girona per establir-los prèviament a qualsevol manipulació.

Paral·lelament, la campanya de 2025 ha donat continuïtat a l'excavació de l'Orri de Forcat, fet que ha permès documentar la cabana i aprofundir en el coneixement de l'ocupació anterior a l'edat mitjana.

Excavació preventiva a la Farga Areny a Ordino

Enguany s'ha realitzat la segona campanya d'excavacions al jaciment de la Farga Areny. Aquesta ha estat motivada per una promoció urbanística a la zona coneguda com a Prat de la Farga. Previ a l'autorització de l'obra a la zona, l'Àrea va sol·licitar fer una intervenció arqueològica preventiva per documentar la zona de la carbonera i la casa del factor. L'antiga Farga Areny havia estat excavada i documentada al 2004 però no es va exhaurir l'estudi i la documentació. Durant el 2025 s'ha esgotat l'estratigrafia de la zona excavada descobrint un sofisticat sistema de canalització d'aigua que no s'havia observat anteriorment en cap altra zona del país.

L'empresa adjudicatària de la intervenció arqueològica HADES ha dut a terme la intervenció preventiva i els tècnics de l'Àrea l'aixecament planimètric amb diversos vols de dron i fotografia terrestre. Finalitzada l'excavació, els vestigis s'han cobert amb geotèxtil i s'hi ha abocat terres fins al nivell de circulació previ a les intervencions. Actualment s'està elaborant la memòria final.

Estudi de l'ocupació a mitja i alta muntanya a la zona septentrional d'Ordino

Aquest projecte iniciat el 2014 mitjançant un conveni de col·laboració entre el Departament de Patrimoni Cultural i el Comú d'Ordino, es va ampliar el 2016 amb la incorporació del Grup d'Arqueologia d'Alta Muntanya (GAAM) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i investigadors del CSIC com a codirectors del programa. El conveni renovat el 2021 ha donat continuïtat realitzant campanyes de prospecció anyals a les zones de Tristaina, Castellar, Comís Vell, Rialb, Banyell i Cebollera,

documentant més de 30 jaciments arqueològics, i gairebé 100 estructures identificades, principalment relacionades amb l'activitat ramadera tradicional de muntanya. Enguany la prospecció s'ha centrat a la conca del riu Sorteny, entre el pic de la Serrera i el pic de l'Estanyó, i la conca de l'Estanyó, entre la Serra del Rellotge, la Serra de Coma Obaga i el fons de vall, on s'han pogut documentar diverses estructures relacionades amb l'explotació ramadera i potser agrícola de l'espai que estan en encara en estudi.

Dins d'aquest projecte de recerca, s'ha promogut una intervenció arqueològica preventiva, previ a la construcció d'una bassa per innivar la zona de la Coma del Forat. A l'espera de rebre la memòria final i d'obtenir resultats d'analítiques alguna de les restes exhumades es podria identificar amb una ocupació d'època romana.

Seguiment i documentació arqueològica de la Casa de la Vall

La remodelació de la Casa de la Vall ha ofert la possibilitat de tenir un coneixement més aprofundit de la casa, mitjançant la documentació fotogràfica de dos solers de fusta antics, un al despatx del Síndic i l'altre a la sala dels Passos Perduts, la realització de diversos sondeigs per poder documentar millor els paraments, un a la zona de la capella, un altre a l'entrada a la torre i també fer el seguiment a la zona d'instal·lació de l'ascensor. També s'han pres mostres de fusta dels solers i bigues per fer la seva datació radiocarbònica.

Jaciment del roc d'Enclar

S'ha fet la inspecció del jaciment per poder-lo documentar a nivell topogràfic així com revisar la documentació existent per elaborar el Pla director del jaciment.

Conservació i pla director del jaciment de la Roureda de la Margineda

La Roureda de la Margineda va ser descoberta als anys seixanta del segle XX per l'investigador Pere Canturri, i s'ha consolidat com un dels jaciments més rellevants del país tant pel seu interès històric com per les seves dimensions, especialment pel que fa a l'època medieval. El 2022 es va signar un conveni entre la propietat, el Comú d'Andorra la Vella i el Govern en el què s'assumia el compromís de conservar el jaciment, fer-lo visitable i dotar-lo d'un pla director que ha de marcar les línies de conservació, gestió i divulgació en els propers 15 anys. L'empresa especialitzada en arqueologia que ha estat adjudicatària del projecte és, Actium. Patrimoni Cultural SL i disposa de 12 mesos per l'elaboració d'aquest document estratègic.

Paral·lelament al pla director l'Àrea ha adjudicat els treballs de conservació del jaciment a l'empresa PETRA SCOP, especialitzada en restauració arqueològica i l'empresa de construccions ROCA que disposa d'especialistes en la construcció en pedra seca. S'han consolidat els murs dels sectors de la zona sud, revisat i restaurat els focs, alguns esglaons i altres murs que fan més comprensible el jaciment al mateix temps que en milloren la conservació.

Estudi de les fortificacions i dels possibles recintes fortificats al principat d'Andorra ***Castra contra homines valle norrensis***

Aquest projecte pretén aprofundir en el coneixement dels castells i elements fortificats del Principat d'Andorra, que d'una manera àmplia es situen entre l'antiguitat tardana i l'edat moderna. És un programa que es fa en conveni amb l'equip de recerca Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCVM) de la Universitat de Barcelona.

El programa preveu actuar, en un termini de cinc anys a partir del 2026, sobre sis jaciments identificats a partir de la documentació escrita que són: el roc del Castell a Canillo, la torre dels Moros a les Bons a Encamp, el castell de la Meca a Ordino, el roc d'Enclar a Andorra la Vella, el roc de l'Àliga a Sant Julià de Lòria i el castell de la Moixella també a Sant Julià de Lòria.

Enguany s'ha fet el primer pas del projecte, excavant el jaciment del Roc de l'Àliga, indret on presumptament podria ubicar-se el castell de Bragafolls esmentat a les fonts documentals del segle X-XI.

Excavació al castell de Bragafolls. La intervenció ha consistit en l'obertura de quatre sondeigs de diagnosi que han permès constatar que es tracta d'un jaciment d'època alt-medieval i d'un recinte fortificat amb la presència d'un fossar, una torre, una muralla i una camí d'accés perimetral. La intervenció codirigida entre un tècnic arqueòleg de l'Àrea i un tècnic de l'IRCVM, es preveu continuar al 2026.

Prospeccions de gravats rupestres

Les campanyes realitzades a les parròquies de Canillo, Encamp, Ordino i la Massana han permès inventariar un total de 50 conjunts de gravats. Cal assenyalar, però, que en aquestes parròquies encara queden alguns conjunts més dispersos i de menor entitat pendents d'inventariar. S'ha prioritzat el treball de camp en zones susceptibles de patir algun tipus de degradació o destrucció.

L'inventari consisteix, de manera procedimental, en la visita in situ dels gravats, la presa de coordenades mitjançant un aparell GPS i la documentació fotogràfica exhaustiva de tots els exemplars. Tota aquesta informació queda registrada en una fitxa numerada de l'inventari, que inclou la descripció dels gravats, la tipologia, el número de registre, el nombre d'exemplars, la localització, la datació aproximada, la bibliografia i, si escau, comentaris addicionals.

Entre els conjunts més rellevants destaquen els gravats de la Borda del Saboyano, el Bosc del Rep d'Encamp i els gravats de Any de la Part. Aquest programa de recerca continuarà el pròxim any amb la prospecció de les parròquies de Canillo i Escaldes-Engordany.

C. ACCIONS DE DIVULGACIÓ

Objectiu: Apropar el patrimoni a la ciutadania i reforçar-ne el valor social mitjançant la publicació de continguts, l'organització de tallers i visites, la participació activa en programes formatius, la presència als mitjans de comunicació i xarxes socials.

1. Publicacions i promoció

S'ha participat comunicant i publicant continguts en els següents aforaments:

-22es Trobades culturals pirinenques el patrimoni del ferro al Pirineu organitzades per la SAC el dissabte 25 d'octubre a Irun (Gipuzkoa):

22es Trobades culturals pirinenques el patrimoni del ferro al Pirineu.

Els tècnics Olivier Codina i Abel Fortó van presentar la comunicació:

La farga del Madriu. Passat i Futur d'unes relacions transfrontereres. Els intercanvis als voltants del ferro (segles XVII-XIX). Olivier Codina i Abel Fortó

-Jornades de pedra seca – XIII Trobada de l'APSAT organitzades per l'Àrea entre el 14 i el 16 de novembre a Andorra:

- La pedra seca com a element modelador del paisatge al llarg de la història. El cas d'Andorra. Abel Fortó.

- El programa de conservació de la Farga del Madriu (2021-2024). Vall del Madriu-Perafita-Claror. Patrimoni mundial. Olivier Codina.

- Conservar el patrimoni en equip: un compromís compartit. Sara Ubach Balagué, amb Isabel Rogé Tartarini i Santiago López García del Comú d'Escaldes-Engordany.

-La formació en construcció tradicional en pedra seca a Andorra: sis anys de trajectòria (2019-2025). Lluís Segura de Yebra amb Roger Solé Coromina, marger i president de l'Associació Gremi dels Margers de Catalunya.

-Enciclopèdia del Romànic (en curs). Tot l'equip tècnic està implicat en la redacció de continguts per aquest projecte. S'han redactat els articles referents a: Sant Jaume

d'Engordany, Sant Joan de Caselles, Roc de les Bruixes, Roc d'Enclar, Sant Climent de Pal, Santuari Vell de Meritxell, Sant Miquel d'Engolasters.

-S'han elaborat continguts divulgatius del Jaciment de la Roureda de la Margineda i del Jaciment del Roc d'Enclar per poder lliurar als guies i informadors turístics.

-Redacció de continguts per la peça del mes del patrimoni cultural:

EL SOPAR D'EMMAÚS

Dediquem la peça del mes a donar a conèixer el quadre "El sopar d'Emmaús", oli sobre tela, registrat dins la col·lecció Fons General amb el número 001368. És un regal del copríncep francès Félix Fauré al Consell General, l'any 1895, per a la capella de Sant Ermengol de la Casa Vall. Té unes dimensions de 160,3 cm d'alçària i 220,2 cm d'amplada. Actualment, es troba a les reserves de Patrimoni Cultural.

El sopar d'Emmaús (001368). Fons PCA. *I pellegrini di Emmaus. Tiziano Vecellio. C. 1530. Museu del Louvre. Fons Louvre.*

Peça del més de març: *El sopar d'Emmaús*.
Mercedes Campos
<https://www.govern.ad/ca/tematiques/cultura-i-esports/arxiu-nacional/publicacions/la-peca-del-mes/2025>

Maig: *El conjunt mural del crist en estuc de Sant Joan de Caselles, una obra excepcional en l'art romànic andorrà.* Lluís Segura.

Octubre: *El llegat romànic de Sant miquel d'Engolasters.* Alba Pampalona en col·laboració amb Sofia López de l'AAiGD.

<https://www.govern.ad/ca/tematiques/cultura-i-esports/arxiu-nacional/publicacions/la-peca-del-mes/2025>

Consulta popular per escollir el bé moble a restaurar en prioritat

El Departament impulsa des del 2022 juntament amb el Departament de Participació Ciutadana una campanya per donar a conèixer béns mobles singulars i convida a la ciutadania a votar el què prefereix que sigui restaurat en prioritat mitjançant consulta popular. La consulta s'inicia durant les Jornades Europees del Patrimoni. Els béns mobles proposats enguany han estat un cartell de la Festa Major d'Andorra la Vella del 1958; dos àlbums fotogràfics del fons de l'Arxiu Nacional fets per l'enginyer de FHASA Aldwin Schroeder; i la predel·la del retaule major de Sant Serni de Nagol, datada l'any 1620. Amb un total de 382 vots, l'opció més votada ha estat el cartell de la Festa Major amb 188 vots, seguit per la Predel·la amb 111 vots i finalment els àlbums fotogràfics amb 83 vots.

<https://processos.visc.ad/processes/consultapatrimoni2025>

2. Accions formatives

Des de l'Àrea es col·labora en diferents accions formatives:

- Curs d'Informadors turístics organitzat pel Centre de formació al llarg de la vida juntament amb l'Àrea de Museus i Monuments.
- Curs de guies de muntanya organitzat per l'Escola de Formació Professional d'Esports de Muntanya (EFPEM).
- Cursos d'història d'Andorra organitzats per la fundació Creand.
- Formació en el coneixement de l'eina de gestió de l'inventari de béns mobles MUSEUMPLUS (introducció en intern).

Així mateix, els tècnics de l'Àrea de forma progressiva van assolint les formacions obligatòries ofertes des de l'Administració general així com assistint a cursos i seminaris especialitzats per actualitzar el coneixement i les tècniques aplicades al patrimoni cultural.

3. Visites, tallers i sortides a la descoberta del patrimoni cultural

Tallers d'arqueologia. L'Àrea ofereix la possibilitat que els centres escolars descobreixin i coneguin el patrimoni arqueològic a través dels objectes exhumats en diferents jaciments excavats. Els joves poden veure al taller de l'Àrea les peces originals i en una aula de treball manipular rèpliques i veure 3 D d'algunes mitjançant la xarxa Sketchfab <https://sketchfab.com/patrimoniculturalandorra>. Durant el 2025 s'han organitzat 20 tallers amb l'assistència de més de 220 alumnes de segona ensenyança de tots els centres educatius del país.

Projecte educatiu LEGO'S LEAGUE. Aquesta activitat dels centres escolars de segona ensenyança tenia com objectiu resoldre de manera innovadora reptes tècnics d'arqueologia. Els arqueòlegs de l'Àrea han assistit a l'aula per resoldre dubtes i aportar concrecions sobre la tècnica i la seva aplicació.

Projecte Joves Científics. L'escola de segona ensenyança d'Encamp ofereix als estudiants de Batxillerat l'opció d'aprofundir en el coneixement de la ciència mitjançant la recerca aplicada. Els conservadors de l'Àrea acompanyen als joves a conèixer la recerca necessària per a la restauració del patrimoni cultural. Enguany 4 estudiants han analitzat i valorar els estudis i analítiques fetes a l'església de Sant Joan de Caselles i més concretament al crist en estuc.

Visites a les reserves i al taller d'arqueologia

Durant el 2025 més de 100 persones han assistit a les visites organitzades el darrer divendres de mes

Estiueja el patrimoni del 25 de juny al 28 d'agost. El departament ha iniciat la campanya "Estiueja el patrimoni", organitzant un seguit d'activitats i visites guiades per conèixer de la mà dels especialistes el patrimoni cultural del país. És una proposta per incentivar el turisme cultural intern. Les 10 activitats han tingut molt bona acceptació i han acollit 190 persones.

Estiueja el patrimoni. Una proposta d'estiu nova i dinàmica que convida a descobrir el patrimoni i el territori de la mà dels tècnics del Departament i dels especialistes que hi col·laboren.

Jornades Europees del Patrimoni del 18 al 21 de setembre

L'Àrea s'ha sumat a la iniciativa del Departament en l'organització i difusió de les Jornades Europees del Patrimoni, amb el tema "Patrimoni arquitectònic: finestres al passat, portes al futur". Per donar valor al patrimoni arquitectònic s'han fet visites a cases pairals amb els propietaris i arquitectes per poder parlar de la casa des d'un punt de vista arquitectònic, històric i humà. Així mateix, s'han fet activitats en edificis històrics com un concert en col·laboració amb l'ONCA del grup Zèfir Duo a la recent fàbrica de tabac inscrita

a l'inventari general del patrimoni cultural CATSA. A la celebració de les jornades s'hi afegeixen els Museus públics i privats oferint entrades gratuïtes i portes obertes. La totalitat de les activitats ha agrupat 3.290 participants

Prèviament i per promocionar les Jornades a nivell europeu el Departament va participar en l'elaboració d'un vídeo conjunt.

Jornades Europees del Patrimoni.
Un grup de participants a les Jornades en una visita Sant Romà de les Bons.

Jornades de Pedra Seca – XIII Trobada APSAT del 14 al 16 de novembre

L'Àrea ha organitzat un seminari especialitzat al tomb de la tècnica de construcció en pedra seca i l'arquitectura tradicional, en el marc del programa Interreg POCTEFA PETRA i amb l'Associació de Pedra Seca i Arquitectura Tradicional. Les activitats al tomb de la pedra seca permeten augmentar la sensibilització i valoració de la "L'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements" declarada com a patrimoni immaterial de la humanitat per la Unesco, i reconeguda a Andorra des de l'any 2024. Es dona més detall d'aquesta acció en l'apartat de projectes estratègics.

4. Presència als mitjans de comunicació i xarxes socials

4.1 Atenció a la premsa, participació en programes de ràdio i televisió

Per difondre i donar a conèixer els treballs tècnics, tot l'equip de l'Àrea participa en programes de televisió i ràdio i atén als mitjans d'acord amb la Direcció. De forma més estable, s'assisteix al programa d'Andorra televisió *La gàbia del mico*, *Els matins de la nacional* i cada tres setmanes al programa *Les coses grans*, amb una secció que tracta, de forma distesa, aspectes de la història del país.

Durant l'any s'han fet tres col·laboracions:

- Des de quan fem turisme
- Des de quan tenim coprínceps
- Des de quan tenim cognoms
- Des de quan anem a escola

O programes especials sobre el patrimoni a l'exili.

4.2 Xarxes socials

Tot l'equip tècnic de l'Àrea proposa i prepara continguts per ser difosos a les xarxes socials, en funció de l'agenda, l'avançament dels projectes i dates destacades. En aquesta memòria en recollim algunes.

Dies internacionals vinculats al patrimoni cultural

Dia mundial del Patrimoni immaterial, el 17 d'octubre, es va fer un post especial a les xarxes socials posant en valor els 4 elements inscrit a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat: *Les festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus*, *Les festes de l'Os dels Pirineus*, *La transhumància, moviment estacional dels ramats* i *L'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements*. La publicació va acumular 865 visualitzacions i 42 interaccions.

Celebració dels aniversaris de la inclusió d'elements del patrimoni immaterial a la Llista Representativa del Patrimoni cultural Immaterial de la Humanitat de la UNESCO. S'han realitzat posts específics a les xarxes socials per commemorar els diversos aniversaris dels reconeixements a la UNESCO. El 29 de novembre, es va commemorar el tercer aniversari del reconeixement de *Les festes de l'Os dels Pirineus*; l'1 de desembre, es va celebrar el desè aniversari del reconeixement de *Les festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus*; i el 5 de desembre el segon any del reconeixement de *La transhumància, el moviment estacional dels ramats*, i el primer aniversari del reconeixement de *L'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements*. Les 4 publicacions juntes han sumat un total de 9.732 visualitzacions i 387 interaccions.

Anàlisi per canals

Facebook. Patrimoni cultural tanca l'any 2025 amb 235 seguidors, davant dels 220 del 2024, fet que indica un creixement sostingut però moderat. Tot i l'augment lleuger del nombre de publicacions, es registra una disminució de les impressions, de les interaccions i de l'engagement respecte a l'any anterior. Els comentaris passen de 16 a 3.

Aquesta evolució respon a l'ús actual de la plataforma, que funciona principalment com a canal informatiu i institucional, més que com a espai de conversa. El 2025 consolida, per tant, Facebook com a eina de servei públic i repositori de continguts.

Instagram

Tot i que el compromís percentual disminueix, el volum total d'interaccions es manté estable, amb un augment clar dels guardats i les comparticions, especialment en format *reel*.

Aquests indicadors en global, mostren que el contingut és percebut com a útil, rigorós i de valor, i situen Instagram com un canal clau de pedagogia cultural digital.

Patrimoniculturalandorra, presenta una evolució molt positiva. La comunitat creix de 4.056 seguidors el 2024 a 5.527 el 2025, amb un increment del 36,27%. Les visualitzacions anuals gairebé es dupliquen, passant de 454.000 a més de 918.000. L'abast mitjà per publicació i l'abast diari augmenten de manera significativa.

D. COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ÀREES, DEPARTAMENTS, INSTITUCIONS, ASSOCIACIONS, ETC

La col·laboració amb altres àrees i departaments del Govern, els comuns, Sindicatura i altres institucions, així com l'atenció de consultes d'investigadors i ciutadans es fa d'ofici o bé a petició de les persones interessades.

L'Àrea col·labora i dona suport de forma periòdica a l'Àrea de Museus i Monuments en la conservació de les col·leccions dels béns mobles que estan als museus i dels immobles que formen part del patrimoni cultural, també es col·labora amb el Departament de Medi Ambient en l'aportació d'informació i en projectes que tenen a veure amb el patrimoni cultural i natural. Amb el Departament de Territori i Urbanisme hi ha una relació contínua per informar i resoldre les sol·licituds d'obra, amb els comuns es col·labora i treballa principalment amb els Departaments d'urbanisme, obres públiques, cultura i turisme, amb Sindicatura en l'assistència i assessorament en la conservació dels béns mobles i el relat històric, amb altres institucions com universitats o centres de recerca en la coordinació de projectes. En definitiva l'Àrea es relaciona de forma activa amb altres institucions sigui a mode de col·laboració sigui a mode de coordinació de projectes.

A mode d'exemple es destaquen algunes d'aquestes col·laboracions:

1. Departaments i Àrees del Govern

L'Àrea ha col·laborat:

Amb l'Àrea de Museus i Monuments assistència en la conservació i restauració dels béns mobles dels Museus i els immobles com la Casa Museu Areny Plandolit, Casa Rull, l'Espai Columba, la Farga Rossell, etc.

Els tècnics d'inventari col·laboren amb l'equip de museus per a la valoració i préstec d'objectes i així mateix també introdueixen a la base de dades de gestió, el moviment de peces dels museus.

Amb el Ministeri de Medi Ambient i Sostenibilitat mitjançant l'aportació d'informació especialitzada en matèria de patrimoni cultural, destinada a la planificació del futur Parc Natural Nacional entre les parròquies d'Ordino i Canillo. Igualment, ha participat en la definició del projecte de restauració del camí de Meritxell a Prats, aportant criteris patrimonials i assessorament tècnic per la seva execució amb la tècnica de la pedra seca i prenent en compte els criteris de l'entorn de protecció del Santuari de Meritxell.

Amb el Ministeri d'Afers Exteriors en el seguiment de les convencions internacionals vinculades al patrimoni cultural, així com en l'elaboració i resposta dels qüestionaris corresponents, assegurant el compliment dels compromisos adquirits en aquest àmbit.

Selecció i préstec de béns mobles per una conferència a Casa Rull: *Sota les faldilles de la història. De la cotilla a la lluita per la llibertat en l'evolució de la roba interior femenina.*
Recerca i préstec d'imatges per una conferència a l'Espai Columba: *Els secrets del romànic andorrà. Coses que no sabies de l'art romànic del país*
Assessorament i recerca d'informació per a la creació d'un Viacrucis que s'instal·larà al camí ral de Meritxell a Prats.

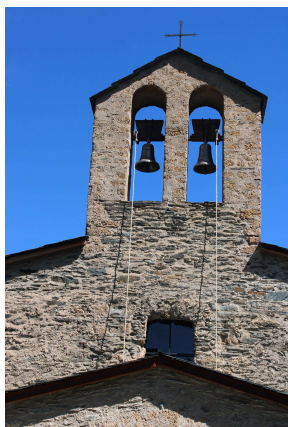
2. Sindicatura

L'equip tècnic d'arquitectes, conservadors, historiadors i arqueòlegs ha seguit, acompanyat i donat suport de forma permanent al projecte de reforma de la Casa de la Vall. L'Àrea ha custodiat i conservat alguns dels béns mobles mentre ha durat la intervenció. S'ha col·laborat en el desmuntatge de l'exposició *Casa de la Vall, Domus Concili* i s'ha avançat en la documentació arqueològica de la intervenció perquè pugui ser incorporada en la memòria de la remodelació.

3. Comuns

Amb el Comú de Canillo, hi ha hagut col·laboració constant amb l'Àrea de cultura i tradicions, per la recerca, recuperació i instal·lació de la creu de Meritxell, la construcció i instal·lació de la rèplica de les campanes del santuari vell de Meritxell, l'assessorament per la millora de l'estat general de l'església parroquial.

Amb la seva col·laboració i suport s'han realitzat i projectat, l'excavació a l'Hort del Mossèn a Sella, s'ha avaluat la possibilitat de trobar un millor emplaçament per a la reproducció dels gravats del Roc de les Bruixes, s'ha acompanyat i assistit en la instal·lació i desmuntatge del penó processional a l'església parròquia, així com en diversos projectes d'obra als nuclis antics dels pobles de la parròquia, entre altres.

Campanes i creu al Santuari Vell de Meritxell

Amb el Comú d'Encamp, s'ha treballat molt estretament amb el Departament d'obres públiques i urbanisme per la modificació de les Normes urbanístiques del nucli antic de les Bons, amb el Departament de Medi Ambient per donar continuïtat al projecte de la Ruta dels Orris i, en l'àmbit de recerca i història, s'està treballant en l'organització d'una exposició sobre la història del Pas de la Casa.

Amb el Comú d'Ordino, s'ha col·laborat amb el Departament de Medi Ambient donant continuïtat al conveni signat amb la UAB per prospectar a nivell arqueològic la zona de mitja i alta muntanya de la parròquia, al mateix temps s'ha fet el manteniment de la

maquinària i els edificis de les moles de Cal Pal i Mas d'en Soler; i amb el Departament d'urbanisme i obres s'ha col·laborat per valorar projectes d'obra.

Amb el Comú de la Massana, s'ha col·laborat principalment amb el Departament d'urbanisme valorant projectes d'obra del Pla especial de Pal i també amb el Departament de Cultura en la revisió de la història de la capella de Sant Antoni de la Grella associada al pont i al camí ral.

Amb el Comú d'Andorra la Vella s'ha col·laborat amb el préstec d'objectes per al Museu Bicilab, també amb l'equip encarregat d'elaborar el projecte de l'Arc Patrimonial de la parròquia, participant en reunions de presentació i en l'atenció de consultes relacionades amb la conservació i gestió del patrimoni cultural de la parròquia.

Amb el Comú de Sant Julià de Lòria, per al manteniment dels accessos al colomer de Rocafort, en la intervenció arqueològica al roc de l'Àliga.

Amb el Comú d'Escaldes-Engordany, en les activitats a la Borda Sabater i amb l'acció de promoció i valorització de la Vall del Madriu-Perafita-Claror.

5. Altres organitzacions i associacions

Amb la Comissió de la VMPC, s'ha col·laborat fent sortides, formació i aportant continguts per la valorització de la Vall.

Amb Andorra Turisme s'ha col·laborat aportant informació i participant en diferents documentals produïts per National Geographic, sobre el patrimoni cultural del país i el romànic andorrà i en l'assessorament per a la preparació del proper espectacle del Cirque du Soleil.

Amb la fundació Creand, s'ha participat impartint 4 sessions sobre història d'Andorra al cicle Envel·liment Saludable.

Amb l'Associació Velles Cases Andorranes, el Departament col·labora amb una aportació econòmica destinada a la difusió i promoció de la història del país. També en la cessió d'espais per l'organització de conferències i acompanyament en la seva activitat ordinària.

Destacar l'impuls a un projecte d'homenatge als andorrans deportats als camps de concentració nazis mitjançant la instal·lació de vuit llambordes Stolpersteine. La materialització d'aquest projecte va tenir lloc el dia 30 d'abril amb un acte institucional al Santuari de Meritxell, seguit de la instal·lació de les llambordes a Meritxell, Canillo, Prats i Andorra la Vella.

Homenatge als andorrans deportats als camps de concentració nazis. Moment de la col·locació de la primer llamborda Stolpersteine a Andorra, per recordar Bonaventura Bonfill Torres de Cal Candela de Meritxell.

E. RECURSOS ECONÒMICS

Pressupost executat PROJ 0155 - PROJ 0268

Posc. Presupt.	Desc Posc. Presupt.	Projecte	Import Executat
D/20600/082002	Lloguer equip.inform	PR0155	3.135,00
D/21200/082002	Repar/conser edifici	PR0155	20.130,48
D/21300/082002	Repar/conser maquin.	PR0155	11.118,45
D/22140/082002	Vestuari	PR0155	177,65
D/22190/082002	Altres subministram.	PR0155	26.326,41
D/22300/082002	Transport mercaderie	PR0155	309,63
D/22310/082002	Missatgers	PR0155	1.029,22
D/22330/082002	Altres transports	PR0155	12.205,45
D/22620/082002	Divulgació/Publicaci	PR0155	4.567,75
D/22621/082002	Traduccions/Correcc.	PR0155	12.816,94
D/22660/082002	Reunions i cursets	PR0155	20.655,39
D/22680/082002	Promoció cultural	PR0155	3.306,76
D/22730/082002	Treb.realitz. dades	PR0155	5.804,98
D/22760/082002	Treb.realitz. estudi	PR0155	399.484,71
D/23000/082002	Reemb.diet. funcion.	PR0155	1.169,24
D/23100/082002	Locomoció/despla.	PR0155	929,01
D/48220/082002	Instit.s.final.lucre	PR0155	6.000,00
D/48229/082002	Patri.Religiós/Culte	PR0155	39.646,06
D/60310/082002	Insta. calec i clima	PR0155	0,00
D/60320/082002	Insta elèctriques	PR0155	2.145,14
D/78229/082002	Patrimoni Religiós	PR0155	354.906,17
D/78249/082002	Ajuts.conserv.patri.	PR0155	219.530,06
Total PROJ 0155			1.145.394,50
D/22760/082002	Treb.realitz. estudi	PR0266	14.107,50
D/20600/085001	Lloguer equip.inform	PR0268	2.382,60
D/21600/085001	Repar/con equip inf.	PR0268	6.144,60
D/22620/085001	Divulgació/Publicaci	PR0268	3.600,60
D/22621/085001	Traduccions/Correcc.	PR0268	4.938,99
D/22660/085001	Reunions i cursets	PR0268	5.116,89
D/22760/085001	Treb.realitz. estudi	PR0268	49.183,26
D/23000/085001	Reemb.diet. funcion.	PR0268	6.733,77
D/23100/085001	Locomoció/despla.	PR0268	4.099,19
Total PROJ 0268			96.307,40
TOTAL PROJ 0155 + 0268			1.241.701,90

E. EQUIP TÈCNIC

Tècnics de l'Àrea de patrimoni cultural: 15 tècnics (4 en règim d'interinatge, 1 a temps parcial), 1 cap de l'Àrea

Convocatòria i cobertura de places tècniques: 1 historiador, 1 arquitecte superior (pendent d'incorporació)

Personal assessor i de suport especialitzat: 4

Estudiants en estada formativa: 2

Afegir que l'equip d'Administració dóna suport i assisteix a tot l'equip de l'Àrea en totes les tasques administratives i organitzatives necessàries per al correcte funcionament del servei.

**ANNEX:
SEGUIMENT DEL
PLA ESTRATÈGIC
DE LA CULTURA
2030**

Progrés en la implementació del Pla estratègic de la cultura 2030

Amb el Pla estratègic de la cultura 2030 s'avança en **quatre grans àmbits**:

1. Identitat i Cultura

Manteniment, posada en valor i difusió del patrimoni cultural i natural, i promoció de les expressions creatives pròpies, amb la llengua com a factor diferencial i de cohesió.

2. Drets culturals

Accés a la cultura d'acord amb la realitat social i territorial, tenint en compte els actuals i els nous públics, apostant per la comunicació, la innovació i la pluralitat.

3. Suport estratègic

Suport al desenvolupament del sector i les indústries culturals i creatives, en base a la transmissió de coneixement, la promoció i les aliances multilaterals, a nivell nacional i internacional.

4. Governança i gestió

Gestió més eficient mitjançant el diàleg, la concertació, la tasca normativa, la coordinació institucional i l'òptima utilització de mitjans i de competències; ha de permetre la valoració del retorn econòmic i social de les actuacions.

Les **accions** a desenvolupar estan segmentades en funció de diferents graus de prioritat:

A. Prioritàries: 93 accions considerades clau i de màxima prioritat.

B. Prioritàries a mitjà termini: 98 accions que s'han considerat complementàries o d'una prioritat temporal menor. Tanmateix, s'haurien de portar a terme durant el període de vigència del Pla.

C. En curs: 47 accions que ja s'implementaven en el moment de redacció del Pla. Mereixen un impuls en la seva implementació.

A continuació, es presenten les accions impulsades durant l'any 2025. La seva calendarització ha estat determinada en funció de l'interès prioritari i dels recursos, humans i financers, disponibles.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025	Fitxa implantació accions (accions prioritàries)	
Acció: Adoptar les accions necessàries per identificar i fer més accessibles les col·leccions i els fons patrimonials privats i de l'Església, creant sinèrgies col·laboratives.	Acció núm. 1.3.1	
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Tècnics de patrimoni arquitectònic. Tècnics d'inventari. Tècnics arqueòlegs. Tècnics restauradors	Agents clau externs al Ministeri implicats: Propietaris privats de béns patrimonials Empreses de digitalització. Empreses d'arquitectura. Empresa d'informàtica proveïdora de serveis. Empreses de restauració	
Descripció de l'acció: Garantir la preservació i l'accés als béns patrimonials privats, en col·laboració amb els seus propietaris i donar continuïtat a la digitalització del patrimoni per millorar-ne l'accessibilitat així com al bolcat d'informació al catàleg online de béns mobles i la xarxa social Sketcfab.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Béns immobles: digitalització de l'església de Sant Vicenç d'Enclar, del conjunt de la Casa Rossell, esglésies de Sant Esteve d'Andorra la Vella, Santa Eulàlia d'Encamp, Sant Romà de Vila i Sant Cristòfol d'Anyós. - Realització de planimetries de 10 esglésies d'origen romànic (planta, alçats, seccions). - Adaptació de la visita 360º a l'edifici de Sud-Ràdio. - Béns mobles: digitalització del Crist majestat de Sant Joan de Caselles i la clau antiga de Sant Martí de la Cortinada. - Actualització i introducció de nous elements procedents de privats i esglésies a la base de dades d'inventari de béns mobles (béns mobles de la capella de cal Call, béns mobles de les esglésies). - Béns documentals. S'ofereix als propietaris la possibilitat de tractar la documentació a canvi que l'Àrea es quedi una còpia digital establint, mitjançant conveni, unes condicions d'accés respectuoses amb la propietat. Durant aquest any, han ingressat a l'Arxiu Nacional 5 fons documentals familiars o privats (2.863 documents aproximadament), s'han restaurat 3 fons documentals familiars o personals (3 caixes de documentació 		

aproximadament, s'han inventariat 6 fons (1098 documents) i digitalitzat 4 fons (506 documents).

2025

- Béns immobles: digitalització en 3D mitjançant escàner làser de les esglésies de Sant Esteve d'Andorra la Vella, Sant Cristòfol d'Anyós, Santa Eulàlia d'Encamp i Sant Romà de Vila. Planimetries de 10 esglésies i capelles romàniques (planta, alçats, seccions).
- Jaciments arqueològics: fotogrametria i 3D de la part excavada de la Farga Areny, el Roc de l'Àguila, la Casa la Vall i el jaciment del Roc d'Enclar.
- Béns mobles: actualització de 2.000 registres i introducció de 55 nous registres a la base de dades d'inventari de béns mobles; Casa de la Vall, Sant Serni de Canillo, Santa Eulàlia d'Encamp, gravats rupestres, Casa Rossell, Sant Martí de la Cortinada, Sant Julià i Sant germà, col·lecció de campanes i col·lecció general.

Pressupost estimat:

2024. Àrea de Patrimoni: 47.000 €
(digitalització, conversió de dades,
incorporació de nous registres)
2025. APC: 48.000 €

Altres recursos:

2024. Àrea d'Arxius: 30.000 €
(digitalització)

Indicadors de seguiment:

- Número d'ingressos de béns
- Digitalització d'immobles (sí/no).
- Digitalització de béns mobles (sí/no).
- Incorporar nous béns mobles a la base de dades pública, 100 registres nous (sí/no)
- Número de béns privats documentals tractats

Anàlisi de riscos:

- Capacitat dels equipaments tècnics disponibles.
- Obsolescència de formats.
- Desconeixement i desconfiança per part dels propietaris

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Continuar establint un ús pels edificis patrimonials que estiguin en desús, com la Casa Rossell, i obrir-los parcialment o periòdicament a la ciutadania, entitats culturals, etc.		Acció núm. 1.3.2
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Tècnics de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnics de la Biblioteca Nacional. Tècnics i guies de l'Àrea de Museus i Monuments.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Ministeri de Territori i Habitatge. Ministeri de Turisme. Empreses externes. Andorra Turisme. Comú d'Ordino.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Programar accions integrals de conservació, restauració, adequació des edificis patrimonials. Preservació arquitectònica que en possibiliti la seva utilització i gaudi. - Obrir els espais patrimonials per visites puntuals. - Donar un ús als diferents espais. 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Edifici de Ràdio Andorra <ul style="list-style-type: none"> - <u>2020-2021</u>: realització de l'inventari dels béns mobles i altra maquinària tècnica de Ràdio Andorra. Finalització del procés de desamiantatge del centre emissor. - <u>2021-2022</u>: finalització de l'adequació de l'edifici de l'antiga Ràdio Andorra per compatibilitzar la utilització com a espai de treball i els valors patrimonials. Restauració de les màquines del centre emissor i trasllat de la seu d'Andorra Turisme. - <u>2024</u>: <ul style="list-style-type: none"> o 17-18/2 Obra de teatre Aquí Ràdio Andorra. o 21/3 Visita en motiu de l'Assembles del col·legi d'enginyers. o 10, 14/5 Seminari de Govern. o 19/6, 21/10 Lliurament de passaports. o 21/6 Visita als informadors turístics. o 3/7 Lliurament de diplomes d'ensenyament. o 27/8 Visita de la Casa pairal d'Ordino. o 10/9 Visita en motiu de l'Andorra walking festival. o 12/9 Reunió de secretaris d'Estat d'afers europeus. o 14/9 Concert de Daniel Claret en el marc de les Jornades Europees del Patrimoni. 		

- 15/10 Gravació Albert Llovera.
- 25/10 Comú d'Encamp. Projecte Llançadora.
- 4/11 Ambaixada de França. Conferència Sylvain Athiel.
- 4/12 Programa de RTVA amb el Cap de Govern.
- **2025**
 - Assistència i gestió de les activitats que altres organitzen a la sala dels emissors de ràdio Andorra, 15 activitats.
 - Muntatge de cursos, conferències i presentacions pròpies del Ministeri de Cultura, 3 activitats.

Espai memòria sobre la radiodifusió a Andorra

- **2022-2023:** estudi i projecte per la museografia de l'espai memòria que s'ha d'ubicar a la primera planta, a la sala dels emissors i ha d'incloure l'exterior de l'edifici.
- **2023:** adjudicació del projecte de museografia de l'espai memòria.
- **2024:** adjudicació de l'adequació del projecte de l'espai memòria.
- **2025:** col·laboració amb els productors del projecte, realització de diferents visites amb antics tècnics de la ràdio, amb un enginyer, cerca de documentació, objectes i dades.

Edifici de Sud-Ràdio

- **2021-2022:**
 - Cessió de l'edifici de l'antiga Sud-Ràdio per a la ubicació d'un centre d'alt rendiment esportiu ICÒNIC (abans a CAR-CRAMEA) gestionat per Univers BOMOSA. Projecte declarat d'interès nacional pel Govern el desembre del 2015.
 - Trasllat a les reserves de patrimoni cultural dels béns mobles singulars i realització de l'inventari.

Casa Rossell

- **2023:**
 - Sanejament de la Casa Rossell d'Ordino i edificis annexes.
 - Projecte d'adequació per a un futur ús.
- **2024:**
 - Trasllat dels béns mobles a la reserva de patrimoni cultural.
 - Adequació de l'era de Casa Rossell com a dipòsit temporal de mobiliari de la casa.
 - Utilització de l'era gran de la Casa Rossell per activitats públiques.
 - Rodatges en diferents espais de la Casa Rossell.
- **2025:**
 - Control de plagues i supervisió periòdica de l'estat de conservació de la casa, els seus edificis annexes i els béns que conté.

Visites a l'Hotel Rosaleda

- Cada darrer divendres de més s'organitzen visites a les reserves i els tallers. Han fet la visita unes 100 persones.
- **2025:** unes 100 persones han visitat la seu del Ministeri de Cultura.

Pressupost estimat:

Ràdio Andorra

- **2023:** 222.000 € projecte, continguts i adequació de l'espai memòria.
- **2024:** 350.000 Adequació de l'espai i producció de continguts.
- **2025:** 3.500€ protecció amb metacrilat d'algunes màquines per fer l'espai memòria.

Altres recursos:

Equip de manteniment de Govern.

<p>Casa Rossell</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>2023</u>: 5.500 € manteniment; 70.000€ projecte de sanejament i restauració. - <u>2024</u>: trasllat de les col·leccions i manteniment 14.000€. - <u>2025</u>: manteniment corrent 5.500€ 	
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Convocatòria del concurs per a la museografia de Ràdio Andorra (sí/no). Sí - Realització de la museografia de Ràdio Andorra (sí/no). 2024. 2025 en fase de producció - Projecte de sanejament i adequació de Casa Rossell (sí/no). 2024 Parcial. 2025 de continuïtat - Execució del projecte (sí/no). No - Donar un ús a Casa Rossell (sí/no). Parcial a l'era de baix - Obertura dels equipaments culturals (sí/no). Sí - Cerca de nous espais per a reserves (sí/no). 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Disposar de recursos per a l'adequació dels espais i personal per la seva gestió. - Conciliar el funcionament diari dels espais amb les visites. - Disposar de recursos econòmics per millorar i assegurar l'obertura pública dels edificis. - Manca d'entesa entre els diferents interlocutors per a la consecució de les fites marcades. - Manca de pressupost per a la realització i finalització dels projectes. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries, en curs i horitzó 2030)
<p>Acció: Donar més èmfasi al patrimoni cultural en els espais naturals, integrant, entre altres, el programa de la Pedra Seca i altres tècniques de construcció tradicional.</p> <p>Impulsar instruments d'inventari i de protecció dels béns culturals com ara convenis amb organismes oficials i privats.</p> <p>Ampliar la programació i l'oferta d'itineraris culturals. Combinar-hi conceptes relacionats amb el medi ambient i involucrar-hi institucions i privats.</p> <p>Incidir en el binomi patrimoni cultural i natural des del departament de Patrimoni Cultural. Participar en l'Estratègia nacional del paisatge i identificar els paisatges culturals.</p> <p>Posar en relleu la gran riquesa històrica tramesa a través del patrimoni construït (arquitectònic i d'altre tipus).</p> <p>Promoure visites especialitzades dels béns que integren el patrimoni cultural.</p>		<p>Acció núm. 1.3.4</p> <p>1.3.11</p> <p>2.1.2</p> <p>2.1.3</p> <p>2.1.7</p> <p>2.1.9</p>
<p>Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura</p> <p>2. Drets culturals</p>	<p>Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de conservació, protecció, restauració i recerca de béns culturals materials i immaterials.</p> <p>2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural. Universitat Autònoma de Barcelona.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Arqueòlegs de l'Àrea de Patrimoni Cultural.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Comú d'Ordino. Grup d'Arqueologia d'Alta Muntanya (GAAM) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).</p>	
<p>Descripció de l'acció: Fer recerca històrica i d'arqueologia del paisatge específic, titulat "Estudi diacrònic de la ocupació humana a l'alta i la mitja muntanya del sector septentrional de la parròquia d'Ordino. Incorporació dels elements identificats a l'inventari general del patrimoni cultural.</p>		
<p>Etaques/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2014</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Signatura d'un primer conveni i prospecció i sondeig a la Coma del Forat per part del Departament de Patrimoni Cultural. 	
2016-2021	
<ul style="list-style-type: none"> - Signatura d'un segon conveni i continuïtat de les tasques a les zones de Tristaina, Castellar, Comís Vell, Rialb i Banyell sota la direcció del GAAM. 	
2022-2023	
<ul style="list-style-type: none"> - Signatura d'un tercer conveni i continuïtat de les tasques a Rialb i vall de Cebollera sota la direcció del GAAM. 	
2024	
<ul style="list-style-type: none"> - Intervenció preventiva al jaciment LCO23 sota la direcció del GAAM. 	
2025	
<ul style="list-style-type: none"> - Finalització de la intervenció preventiva al jaciment LCO23 a la Coma del Forat sota la direcció del GAMM. - Realització de les prospeccions corresponents als anys 2024 i 2025 a les zones de Sorteny i Estanyó sota la direcció del GAAM. - Realització de sortides amb els tècnics i autoritats per conèixer la metodologia de treball i l'obtenció de resultats. 	
Pressupost estimat: 2014: 11.218,00 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports) 2016-2019: 54.000,00 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports) 2021-2023: 40.500,00 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports) 2024: 59.331,20 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports) 2025: 133.753,58 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports)	Altres recursos: 2014: 6.019,00 € (Comú d'Ordino) 2016-2019: 24.000,00 € (Comú d'Ordino) 2021-2023: 18.000,00 € (Comú d'Ordino) 2025: 6.000 € (Comú d'Ordino)
Indicadors de seguiment: Execució de la planificació (sí/no)	
Anàlisi de riscos: <ul style="list-style-type: none"> - En funció de les troballes, possibilitat d'increment de les campanyes arqueològiques i per tant del calendari d'execució i del pressupost. - Manca d'empreses per a la realització de treballs de restauració (concursos deserts). 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries, en curs i horitzó 2030)
<p>Acció: Donar més èmfasi al patrimoni cultural en els espais naturals, integrant, entre altres, el programa de la Pedra Seca i altres tècniques de construcció tradicional.</p> <p>Impulsar instruments de protecció dels béns culturals com ara convenis amb organismes oficials i privats.</p> <p>Ampliar la programació i l'oferta d'itineraris culturals. Combinar-hi conceptes relacionats amb el medi ambient i involucrar-hi institucions i privats.</p> <p>Incidir en el binomi patrimoni cultural i natural des del departament de Patrimoni Cultural. Participar en l'Estratègia nacional del paisatge i identificar els paisatges culturals.</p> <p>Posar en relleu la gran riquesa històrica tramesa a través del patrimoni construït (arquitectònic i d'altre tipus).</p> <p>Promoure visites especialitzades dels béns que integren el patrimoni cultural.</p>	<p>Acció núm. 1.3.4</p> <p>1.3.11</p> <p>2.1.2</p> <p>2.1.3</p> <p>2.1.7</p> <p>2.1.9</p>	
<p>Objectiu estratègic: 1 Identitat i cultura</p> <p>2 Drets culturals</p>	<p>Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de conservació, protecció, restauració i recerca de béns culturals materials i immaterials.</p> <p>2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Àrea de Patrimoni Cultural. Comú d'Encamp. Empresa d'arqueologia externa.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Empresa d'arqueologia externa (Actium SL) Comú d'Encamp.</p>	
<p>Descripció de l'acció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recerca, restauració, posada en valor i difusió de la Ruta dels orris d'Encamp i el túmul del Cubil en col·laboració amb el Comú d'Encamp. - Els orígens del projecte se situen el 2008, quan el Comú d'Encamp va plantejar la restauració de l'orri del Cubil, que va ser excavat el mateix any pel Departament de Patrimoni Cultural. Posteriorment, entre el 2014 i el 2018, el Comú va fer excavacions als 		

orris d'Encenera i Emportona, va restaurar el jaciment d'Encenera i va acabar de definir el projecte de la Ruta dels Orris d'Encamp. Les campanyes realitzades el 2016 i 2017 es van acollir al programa d'ajuts per a la conservació i restauració del patrimoni cultural, amb sengles subvencions per valor de 34.550 i 17.709 €. Finalment, l'any 2019 es va signar un conveni de col·laboració entre el Ministeri de Cultura i Esports i el Comú d'Encamp per a la coordinació i finançament conjunt del projecte.

- Les accions principals d'acord amb el conveni se centren en el coneixement dels orris integrants de la ruta mitjançant la recerca arqueològica i històrica, la seva restauració/conservació, adequació i posada en valor per a poder oferir una ruta interpretativa coherent i comprensible, i l'excavació del túmul del Cubil.

Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:

- 2008-2010: excavació i restauració de l'orri del Cubil.
- 2014-2017: excavació de l'orri d'Encenera.
- 2014/2018-2019: excavació de l'orri d'Emportona.
- 2019-2020: restauració de l'orri d'Encenera.
- 2021-2022: actuacions de senyalització i comunicació de la ruta.
- 2022: documentació general d'altres orris integrants de la ruta (orri Vell, orri d'Enradort, orri Alt i orri Baix de la collada d'Enradort).

2023

- Excavació de l'orri de l'estany Forcat.
- Restauració de l'orri d'Emportona.
- 2023-2026: restauració de materials arqueològics exhumats.

2024

- Tasques restauració/consolidació de l'orri d'Emportona.
- Excavació del túmul del Cubil.

2025

- Excavació de l'orri de l'estany Forcat.
- Excavació del túmul del Cubil.
- Extracció d'una fusta trobada a un forat de pal al túmul del Cubil i trasllat al Centre d'arqueologia subaquàtica del Museu d'arqueologia a Girona.
- Assessorament, coordinació i direcció tècnica del projecte.

Pressupost estimat:

2016-2017: 52.259,00 € (ajuts al Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura)
 2019-2022: 94.016,62 € (Ministeri de Cultura i Esports)
 2023: 63.900,00 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports)
 2024: 39.500 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports)
 2025: 42.050 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports)

Altres recursos:

2014-2018: 321.491,81 € (Comú d'Encamp)
 2019-2022: 92.455,14 € (Comú d'Encamp)
 2023: 63.900,00 € (Comú d'Encamp)
 2024: 39.500 € (Comú d'Encamp)
 2025: 42.050 € (Comú d'Encamp)

Indicadors de seguiment:

Finalització de la intervenció 2025 (sí/no).

Anàlisi de riscos:

- En funció de les troballes, possibilitat d'incrementar les campanyes arqueològiques i per tant del calendari d'execució i del pressupost.
- Manca d'empreses per a la realització de treballs de restauració (concursos deserts).

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025	Fitxa implantació accions (Accions prioritàries i accions a mig termini)	
<p>Acció: Donar més èmfasi al patrimoni cultural en els espais naturals, integrant, entre altres, el programa de la Pedra Seca i altres tècniques de construcció tradicional</p> <p>Establir aliances públiques i privades per millorar la gestió del patrimoni cultural.</p> <p>Mantenir i ampliar la formació en patrimoni cultural d'agents externs, de forma coordinada entre el ministeri encarregat de la cultura i altres ministeris implicats.</p> <p>Proposar nous projectes transfronterers o transnacionals com els de la Pedra Seca, la Ruta del Ferro, la Ruta Mariana...</p>	<p>Acció núm. 1.3.4</p> <p>1.3.9</p> <p>1.3.12.</p> <p>4.10.7</p>	
<p>Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura</p> <p>4. Governança i gestió</p>	<p>Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de conservació, protecció, restauració i recerca de béns culturals materials i immaterials.</p> <p>4.10 Reforç de les relacions amb organismes internacionals i promoció d'accions de col·laboració i intercanvi amb altres estats i territoris, especialment en l'àmbit dels Pirineus.</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Cap i tècnics de l'Àrea de Patrimoni Cultural.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural. Arxiu d'Etnografia.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Espai sociocultural Cal Pal. Departament de Medi Ambient. Ministeri d'Agricultura, Medi Ambient i Sostenibilitat. Departament de Formació Professional, Formació al Llarg de la Vida i Innovació Tecnològica. Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior. Comuns de Canillo i Ordino. Socis del projecte PETRA (CTP, UdL, IDAPA) Associació de la pedra seca i arquitectura tradicional (APSAT)</p>	
<p>Descripció de l'acció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donar més èmfasi al patrimoni cultural en els espais naturals, entre altres. - El programa de la Pedra Seca i altres tècniques de construcció tradicional pretén impulsar i fomentar el coneixement de la tècnica de construcció en pedra seca. - Proposar i participar en nous projectes transfronterers o transnacionals com els de la Pedra Seca. 		

Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:

- Accions formatives: 3 cursos el 2019; 5 cursos el 2020; 2 cursos el 2021; 5 cursos el 2022; 2 cursos el 2023; 2 cursos el 2024 i 2 cursos el 2025.
- Promoció i difusió de la tècnica, celebrant la setmana de la pedra seca des de l'any 2020 i fent xerrades a les escoles associades a la UNESCO des de l'any 2022.
- Reconeixement de la tècnica: desembre de l'any 2020: inclusió dels Coneixements i tècniques de la construcció en pedra seca en la secció de béns immaterials de l'Inventari general del patrimoni cultural d'Andorra (BOPA núm. 121, any 2020).
- Novembre 2022: proposta d'ampliació de la candidatura d'ampliació del reconeixement de la tècnica de la pedra seca com a patrimoni cultural immaterial prop de la UNESCO.
- Coordinar prop dels comuns i amb l'espai sociocultural Cal Pal la signatura d'un acord marc de protecció de les estructures en pedra seca i posada en valor de la tècnica com a element identitari.
- Organitzar i participar de les activitats vinculades al programa Primera Pedra.
- Març 2023: presentació de l'ampliació de la candidatura
- Desembre 2024: Inclusió de la tècnica de la pedra seca d'Andorra en la Llista representativa del patrimoni immaterial de la UNESCO, en el marc del 19è Comitè intergovernamental del Patrimoni cultural immaterial de la UNESCO celebrat a la República del Paraguai.
- 2023-2025: col·laboració amb la CTP per sol·licitar un ajut POCTEFA per potenciar, dinamitzar el coneixement de la pedra seca i fer formació en la tècnica de construcció en pedra seca.
- Juny, octubre 2024: Conservació i restauració de les estructures del jaciment de la Roureda de la Margineda
- Desembre 2024: Ampliació de la candidatura "L'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements" a la Llista del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat.

2025:

- Setembre-octubre: 2 cursos de de formació en la tècnica de construcció en pedra seca.
- 14 al 16 de novembre. Organització i celebració de les Jornades sobre Pedra Seca - XIII trobada de la pedra seca i l'arquitectura tradicional.
- Octubre. Acompanyament i assistència a la Secretaria d'Estat de Joventut i Esports en l'organització d'una acció de reconstrucció de murs en pedra seca amb joves en risc d'exclusió.
- Reunions amb el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior per valorar les possibilitats de disposar d'una formació en tècnica de construcció tradicional que inclogui entre altres la pedra seca.
- Suport i acompanyament per a la creació d'una associació d'artesans de la pedra seca a Andorra.
- Participació amb les Accions del programa Interreg POCTEFA projecte PETRA en l'inventari, la digitalització, la creació de continguts pedagògics impulsats per altres socis del programa i la identificació de llocs per la possible creació d'un itinerari.
- Gestions prop de la CTP per ser socis al programa Interreg POCTEFA Petra i participació en les reunions de socis i referents.

Pressupost estimat:

2022: 28.600 €
2023: 26.200 €
2024: 24.000 €
2025: 30.000 €

Altres recursos:

Comuns.
Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior.
Espai cultural Cal Pal.
Socis del projecte PETRA: CTP, UdL, IDAPA

Indicadors de seguiment:

- Organització d'activitats de formació i/o voluntariat (2/3).

- Inscripció d'un paisatge de pedra seca a l'inventari general del patrimoni cultural (sí/no).

Anàlisi de riscos:

- Manca de normativa específica per a la certificació d'aquests tipus de construcció en obra civil.
- Manca de reconeixement de les titulacions i per tant manca de professionals especialitzats en la construcció en pedra seca.

<p style="text-align: center;">ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025</p>	<p style="text-align: center;">Fitxa implantació accions (Accions prioritàries, a mig termini i accions en curs)</p>	
<p>Acció: Donar més èmfasi al patrimoni cultural en els espais naturals, integrant, entre altres, el programa de la Pedra Seca i altres tècniques de construcció tradicional.</p> <p>Preservar i conservar el espais culturals protegits tenint en compte la capacitat de càrrega, mitjançant estudis d'impacte, plans de gestió o altres recursos.</p> <p>Intensificar la promoció des d'Andorra Turisme d'elements patrimonials reconeguts internacionalment (Ordino reserva de la biosfera, Vall del Madriu-Perafita-Claror, la festa de les falles), emfatitzant-ne els aspectes culturals.</p>	<p>Acció núm. 1.3.4</p>	<p>1.3.14</p> <p>2.7.4</p>
<p>Objectiu estratègic:</p> <p>1. Identitat i cultura</p> <p>2. Drets culturals</p>	<p>Línia de treball:</p> <p>1.3 Elaboració d'un programa de conservació, protecció, restauració i recerca de béns culturals materials i immaterials.</p> <p>2.7. Impuls d'una estratègia de turisme cultural.</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Equip d'arquitectes extern. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnics historiador, arquitectes, arqueòlegs, conservadors de l'Àrea.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Comissió de la Vall del Madriu Perafita Claror (Comuns de la Vall del Madriu Perafita Claror). CNRS. ABPS. Comissió d'experts per la valoració i seguiment del projecte. Ministeri de Territori i Habitatge. Departament de Territori.</p>	
<p>Descripció de l'acció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restitució del campanar de l'església de Sant Vicenç d'Enclar després de l'ensulsiada el 2019 causada per una forta tempesta de pluja i vent. El projecte l'ha dut a terme un equip d'arquitectes especialitzat amb l'aprovació i supervisió d'una comissió d'experts que es va crear en el moment de la caiguda del campanar. - Programa de conservació i gestió de la Roureda de la Margineda. - Programa de conservació integral de la Farga del Madriu a la Vall del Madriu Perafita Claror que inclou recerca, arqueologia, formació i difusió 2021-2024. - Incorporació del tram de la Farga del Madriu a la Ruta del Ferro als Pirineus. - Senyalització de la Farga del Madriu, informació i itinerari. 		

Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:

Campanar de Sant Vicenç d'Enclar

2019

- Desembre: Ensulsiada del campanar.

2019-2020

- Identificació de les pedres caigudes mitjançant fotografies.

2020

- Constitució de la comissió d'experts i debat sobre el projecte de reconstrucció.

2020-2021

- Redacció del projecte de reconstrucció i adjudicació.

2021-2022

- Inici de la intervenció de restitució i cobriment.

2022

- Finalització del projecte.
- Reunió virtual i visita de la comissió d'experts per analitzar i validar el projecte finalitzat.
- Desembre presentació pública del projecte de reconstrucció.

Jaciment de la Roureda de la Margineda

2023

- Finalització del cobriment i arrebossats interior i exterior.
- Il·luminació interior i exterior .
- Jaciment de la Roureda de la Margineda. Diagnosi de l'estat de conservació. Definició del pla de conservació. Fase 1 dels treballs de conservació dels jaciment.

2024

- Juny: Finalització de la fase 1 de conservació.
- Octubre: Fase 2 de conservació. Reparació d'estructures.

2025

- Juny : Campanya de restauració i conservació amb pedra seca i morter de calç en diversos sectors del jaciment.
- Adjudicació de la redacció del pla director del jaciment.

Farga de la Vall del Madriu-Perafita-Claror

2019

- Redacció del *Programa de conservació, estudi i revaloració de la farga i del martinet de la VMPC*.

2021

- Gener-Agost: Redacció del projecte d'intervenció a la ferreria del Madriu, documentació i preparació de la campanya.
- Setembre-Octubre: Primera campanya d'excavació (ferreria de la VMPC, d'una cabana agro-ramadera i sondeigs al prat de Paleta, el botàs de la farga i del dipòsit d'escòries de la ferreria) i restauració (tancat del prat de Paleta i botàs de la farga).
- Novembre: Exportació dels materials metàl·lics extrets a l'excavació als laboratoris del CNRS a Saclay i Belfort per obtenir informació que permeti documentar la totalitat de la cadena operativa del ferro.

2022

- Gener-Maig: Redacció de la memòria de conservació de la campanya del 2021 <https://www.cultura.ad/publicacions-patrimoni/memories> i del projecte d'intervenció del 2022.
- Gener-Juny: Redacció de la memòria de conservació i del projecte i preparació de la campanya del 2022.

- Juny: Visita, avaluació i validació dels objectius i dels criteris establerts per l'any 2022 i dels resultats de la campanya del 2021 pel grup d'experts externs.
- Agost: Segona campanya d'excavació (farga, casa de la farga i sondeigs al dipòsit d'escòries de la farga) i restauració (ferreria -acabada- i farga -iniciada-).
- Setembre-Octubre: Exportació dels materials metàl·lics extrets als laboratoris del CNRS a Saclay i Belfort per obtenir informació que permeti documentar la totalitat de la cadena operativa del ferro.

2023

- Elaboració de les memòries científiques de les dues primeres campanyes i inici d'organització i gestió logística de la campanya del 2023, prevista entre els dies 7 d'agost i 1 de setembre. Revisió i adaptació del calendari de la segona etapa del programa. Vegetalització (sembra) del sector del matinet.

2024

- Excavació de les estructures ramaderes programades (2) i dels espais que no s'havien documentat inicialment (habitat del XVIII, forns de pa). Restauració final de la farga, dels vestigis hidràulics i de l'habitat. Restitució dels camins d'accessos històrics i retorn de l'entorn al seu estat inicial.
- Implantació de les estructures de ferro del circuit d'interpretació i el 80% del contingut (panells informatius)
- Tancament del cicle de formació professional i acollida del campus Unesco per a Joves

2025

- Acabament del disseny dels darrers panells d'interpretació i implantació de la senyalística del circuit de la farga i instal·lació.
- Actualització de l'itinerari de la VMPC (delimitació, obertura del camí vell per fer un recorregut circular, implantació del balisat geo-referenciat i de terreny).
- Edició de la guia digital del itinerari a quatre idiomes i inclusió del traçat al sender de la Ruta del ferro als Pirineus.
- Formació específica als guies de muntanya i professionals del senderisme.
- Exposició a la Borda Sabater del projecte de recerca executat a la Farga per fer-la més accessible.
- Incorporació de l'itinerari de la Farga del Madriu a la diferent oferta de camins tant propis de la Vall com de la Ruta del Ferro a Andorra i als Pirineus.
- Sortides a la Vall i presentacions en aforament especialitzats del projecte.

Pressupost estimat:

Sant Vicenç d'Enclar: 187.312 €
 Roureda de la Margineda:
 2023-2024: 52.190 €
 2025: 91.000 €
 Farga del Madriu:
 2021-2024: 392.499,39 €
 2025: 10.500 €

Altres recursos:

Comissió de la Vall del Madriu Perafita Claror
 (2021-2023: 45.000€ + 2024: 21.000).

Indicadors de seguiment:

- Realització de la campanya anyal (sí/no).
- Obtenció de resultat de les analítiques (sí/no).
- Elaboració de la memòria anyal (sí/no).
- Promoció i difusió del projecte (sí/no).

- Accions de conservació planificades (sí/no)

Anàlisi de riscos:

- Errors en la temporització de les activitats degut a problemes aliens al projecte.
- Probable necessitat de revisar i planificar altres campanyes, en funció dels resultats.
- Manca de pressupost per a la finalització dels projectes.
- Manca de personal tècnic suficient per finalitzar parts del programa.
- Increment excessiu del pressupost degut als imprevistos en obra.
- Condicions meteorològiques que obliguen a modificar el calendari previst.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
<p>Acció: Mantenir les dotacions i, si escau, ampliar els ajuts per a la conservació i la millora del patrimoni cultural material i immaterial, de manera a realitzar un mínim d'una dotació anual, avaluant l'oportunitat de vincular els ajuts a la prèvia documentació i estudi dels béns susceptibles de ser subvencionats.</p> <p>Establir un pla d'inversió mínima a 10 anys pel patrimoni cultural.</p> <p>Treballar per millorar el concepte, el funcionament i l'impacte de les subvencions públiques del ministeri encarregat de la cultura. L'objectiu de les subvencions ha de ser que esdevinguin un instrument al servei d'una estratègia definida i global per al suport a la cultura, la creació i la protecció i la difusió del patrimoni.</p>		<p>Acció núm. 1.3.5.</p> <p>1.3.10</p> <p>3.2.2.</p>
<p>Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura</p> <p>3. Suport estratègic</p>	<p>Línia de treball: 1.3. Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals, materials i immaterials.</p> <p>3.2. Enfocament estratègic de la política de subvencions i ajuts del ministeri encarregat de la cultura i ampliació del seu abast</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni arquitectònic. Tècnic de béns mobles.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Servei de Tràmits. Privats i particulars interessats en les subvencions.</p>	
<p>Descripció de l'acció: Convocatòria per atorgar subvencions destinades a la implantació de mesures de conservació integrada, restauració, manteniment i millora del patrimoni cultural.</p>		
<p>Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Convocatòria dels ajuts 2025</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 de març publicació al BOPA de l'edicte per a la convocatòria de les subvencions. La data límit per presentar sol·licituds és el 30 de maig. - Juny. Revisió de les sol·licituds i període d'esmenes. - Reunió de la comissió de valoració i redacció de la proposta de resolució. - Proposta a Govern de la resolució i publicació al BOPA. - Comunicació de les resolucions als interessats. - Pagament dels imports atorgats, 30% a l'inici dels treballs i 70% en finalitzar els treballs. - Seguiment dels projectes subvencionats en les convocatòries anteriors. 		

<p>Pressupost estimat: 2025: 225.452,27 € que correspon al 0,5% de la inversió en obra pública que preveu adjudicar el Govern durant l'exercici.</p>	<p>Altres recursos: El 2024 el Departament hi va aportar 50.000 € més.</p>
<p>Indicadors de seguiment: <u>2025:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Total de sol·licituds presentades set (7). - Sol·licituds de cada àmbit presentades: cinc (5) per a béns immobles i dos (2) per a béns mobles). - Total de sol·licituds atorgades set (7). - Sol·licituds de cada àmbit atorgades: cinc (5) per a béns immobles i dos (2) per a béns mobles). - Imports atorgats: <ul style="list-style-type: none"> o Inventari dels béns mobles de la casa i l'era de Cal Call: 9.522,21 € o Restauració d'una ventadora i un armari de la casa Xixarró de Canillo: 1.036,36 € per la ventadora i 1.418,67 € per l'armari. o Fase 1 de la rehabilitació integral de cal Pedro de Ransol: 88.127,89 € o Fase 2 de la rehabilitació integral de cal Llarg de Prats: 22.448,24 € o Rehabilitació i canvi d'ús de l'era i la cort de cal Rauquet de Ransol: 10.664,03 € o Rehabilitació del mallador i del galliner de cal Som de Canillo: 43.536,18 € o Rehabilitació i canvi d'ús de l'era i l'ereta de cal Nicolau de Pal: 48.698,68 € 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retirada dels ajuts. - Que no hi hagi sol·licituds d'algun dels àmbits. - Que es presentin sol·licituds incompletes o incorrectes. - Que el pressupost disponible no permeti fer front a totes les sol·licituds valorades favorablement. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció: Avaluar la ubicació concreta d'un espai destinat a la conservació dels fons i les col·leccions del patrimoni cultural		Acció núm. 1.3.7.
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3. Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals, materials i immaterials	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Ministeri de Cultura. Departament de Patrimoni Cultural.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural Àrea de Patrimoni Cultural Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional	Agents clau externs al Ministeri implicats: Arquitectes. Empreses de construcció. Empreses de mobiliari per a reserves .	
Descripció de l'acció: Cercar un espai descentralitzat i separat de la ubicació del Ministeri de Cultura destinat únicament a la ubicació dels béns mobles, dotat amb les condicions adequades de preservació i que tingui l'amplitud adequada per fer sostenible el creixement dels fons i col·leccions patrimonials.		
Etales/fites clau – Data inici/final – Cronograma: <ul style="list-style-type: none"> - Cercar un espai o un edifici adequat. Valorar la realització d'un projecte arquitectònic. - Dotar l'edifici d'infraestructura: mobiliari adequat per a la preservació, equipaments de seguretat i climatització, etc. - Definir quins fons i col·leccions s'ubicaran en el nou espai. - Avaluar l'assignació de personal. - Traslladar els fons i col·leccions. 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Neteja i trasllat dels mobles de la Casa Rossell al Rosaleda i a l'era de Casa Rossell. - Equipar la reserva per a béns arqueològics i paleontològics a la seu del Ministeri de Cultura. - Equipar la reserva per a béns mobles orgànics a la seu del Ministeri de Cultura. 2025		

<ul style="list-style-type: none"> - Trasllet de la caixa forta d'Aixovall al Rosaleda. - Trasllet de béns mobles i arqueològics d'Aixovall a les reserves del Rosaleda. - Revisió i adequació dels espais d'Aixovall per custodiar peces d'Art de l'Àrea de promoció cultural. - Reestructuració de les caixes a la reserva temporal d'arqueologia i paleontologia. - Finalització del muntatge d'estanteries de la reserva d'arqueologia i paleontologia. - Tasques de revisió i conservació permanent a tots els espais de reserva. 	
<p>Pressupost estimat</p> <p>2024: 40.000 € (adequació i equipament)</p> <p>2025: 6.500 € (trasllat)</p>	<p>Altres recursos</p> <p>Tècnics del Departament de Patrimoni Cultural.</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <p>Realització de les accions previstes (sí/no)</p> <p>Disposar d'equipaments (sí/no).</p>	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Manca d'espai per a la correcta disposició i conservació. - Manca de recursos per l'adequació dels espais disponibles. - Manca de recursos humans per a realitzar les tasques d'adequació. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini)
Acció: Avançar en l'inventari i la catalogació dels fons i les col·leccions de Patrimoni Cultural, Biblioteca Nacional i Arxiu Nacional.		Acció núm. 1.3.8.
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3. Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals, materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap de la Biblioteca Nacional.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Empreses externes contractades	
Descripció de l'acció: - Facilitar la preservació i conservació del patrimoni cultural, així com la seva difusió, catalogant-lo i inventariant-lo i fent-lo accessible tant a investigadors i historiadors com al públic en general.		
Etapas/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Àrea de Patrimoni - Conversió i revisió de 1835 fitxes a la base de dades de béns mobles. - Catalogació de 2727 registres nous a la base de dades de béns mobles. 2025 - Bolcatge de 1434 fitxes d'inventari al programari Museumplus Ria. - Entrada de 55 fitxes noves a la base de dades de béns mobles del Museumplus Ria. - Realització de 1943 modificacions/ampliacions a les fitxes del MuseumPlus Ria. - Registre dels béns paleontològics de Pic del Port Negre i Bixessarri. - Inici del registre dels béns arqueològics de la Farga del Madriu. Biblioteca Nacional - Edicte del 26-6-2024 pel qual es convoca un concurs nacional per a l'adjudicació dels treballs de catalogació, indexació i classificació retrospectiva dels fons de la Biblioteca Nacional (concurs plurianual 2024-2025). - Edicte del 2-10-2024 pel qual es fa pública l'adjudicació dels treballs de catalogació, indexació i classificació retrospectiva dels fons de la Biblioteca Nacional. - El 2024 les bases de dades d'inventari i catalogació registraven les següents dades: o BNA: 54.411 registres bibliogràfics, 55.290 registres d'exemplar, i 819 col·leccions de publicacions periòdiques descrites.		

<p>Àrea d'Arxius i Gestió de Documents</p> <ul style="list-style-type: none"> - A l'Arxiu Nacional s'han realitzat diferents tasques d'inventari (classificació i descripció) sobre 11 fons documentals amb 4.075 documents tractats aproximadament, i 3.724 unitats d'instal·lació o suports que contenen diversos documents. - A l'Arxiu Intermedi Administratiu s'han classificat i tractat 21 ml de documentació. 	
<p>Pressupost estimat: APC (2024): 11.300 € 2025: recursos propis BNA (2024): 18.000 € BNA (2025): 18.000 €</p>	<p>Altres recursos:</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de documents catalogats. - Nombre d'exemplars registrats. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Possibles problemes tècnics amb els sistemes de gestió. - Manca de recursos humans i econòmics. - Manca de temps i sobrecàrrega de feina. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
<p>Acció: Establir aliances públiques i privades per millorar la gestió del patrimoni cultural.</p> <p>Potenciar la difusió i la sensibilització sobre el patrimoni cultural mitjançant col·laboracions amb altres àrees, ministeris, comuns, institucions i organismes, per tal de realitzar jornades, exposicions, xerrades, tallers, presentacions públiques...</p>		<p>Acció núm. 1.3.9. 2.5.6.</p>
<p>Objectiu estratègic:</p> <p>1. Identitat i cultura 2. Drets culturals</p>	<p>Línia de treball:</p> <p>1.3. Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals, materials i immaterials.</p> <p>2.5. Establiment de mecanismes de comunicació conjunta amb uns mateixos criteris, per fer més atractiva l'oferta cultural.</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni Immoble. Cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap de la Biblioteca Nacional.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Entitats i institucions implicades en la gestió del patrimoni cultural.</p>	
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Establir convenis de col·laboració amb els diferents agents del país que participen de la gestió del patrimoni cultural. També establir aliances amb institucions i entitats culturals per col·laborar en l'organització d'esdeveniments de forma conjunta.</p>		
<p>Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:</p> <p>Accions 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Edicte del 18-12-2024 pel qual es publica el conveni de col·laboració entre el Govern d'Andorra i l'Institut Andorrà de les Dones per a la creació del Centre Andorrà de Documentació de la Dona a la Biblioteca Nacional. - Celebració de dies commemoratius relatius al patrimoni cultural: Jornades Europees del Patrimoni, Dia de les Biblioteques, Sant Jordi, Dia dels Arxius, etc. 		

- Jornades Europees del Patrimoni 2024. Col·laboració amb l'ONCA per l'organització del concert The rest is silence ("La resta és silenci") a càrrec de Daniel Claret, Maria Florea i Lara Fernández.
- Col·laboració amb el Comú de Sant Julià de Lòria per a les Jornades de Bruixeria d'Andorra.
- Col·laboració amb l'Espai sociocultural Cal Pal per fer visites guiades a l'exposició Refugiats
- Col·laboració amb el festival Ull Nu amb la dotació d'un premi a la preservació de la memòria històrica.
- Col·laboració amb l'Escola Andorrana de Batxillerat. Realització de 4 tallers sobre fons històriques.

Accions 2025

- Diversos tallers durant l'any, juntament amb la Biblioteca Nacional de l'escola Sant Ermengol, i l'escola andorrana d'Encamp.
- Visites a les reserves del Patrimoni Cultural i del taller de restauració al Bisbat d'Urgell i a l'associació Philandorre.
- Visites per les jornades de Patrimoni a jaciments i monuments.
- Visites al taller d'arqueologia pels professors de Formació Andorrana i ciències socials.
- Col·laboració amb l'Àrea de museus en diverses conferències.
- Col·laboració amb el Comú d'Andorra la Vella amb el préstec d'un projector a Bicilab per a l'exposició temporal: Ciutats a escala humana.
- Col·laboració amb el Gabinet del Cap de Govern en la tria d'objectes per la 3r planta de l'edifici administratiu.
- Col·laboració amb el Comú de Canillo en la còpia de la creu de Meritxell, instal·lació d'una rèplica de les campanes al santuari Vell de Meritxell. Restauració i instal·lació d'un penó processional a Sant Serni. Millora de l'estat general de la cripta.
- Col·laboració amb Andorra Turisme amb National Geographic en el marc d'un documental sobre el romànic andorrà.
- Col·laboració amb Sindicatura per la remodelació de la Casa de la Vall. Assistència i assessorament tècnic.
- Col·laboració amb el Departament de Medi Ambient per la identificació dels elements patrimonials a la zona del futur Parc Natural Nacional situat entre Canillo i Ordino.
- Col·laboració amb l'ONCA en l'organització d'un concert durant les Jornades Europees del Patrimoni.

Pressupost estimat:

- 2970 € (pressupost concert The Rest is Silence, assumit conjuntament amb l'ONCA).
- 2025: 12.000€

Altres recursos:

- Pressupostos de les entitats o institucions amb les quals se signa els convenis.
- Recursos humans del Departament de Patrimoni Cultural.

Indicadors de seguiment:

- Nombre de convenis signats.
- Nombre d'activitats dutes a terme i assistents.

Anàlisi de riscos:

- Manca de recursos que impossibilitin el total compliment dels acords de col·laboració.
- Manca de recursos per organitzar esdeveniments culturals diversos.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini)
Acció: Impulsar instruments de protecció dels béns culturals com ara convenis amb organismes oficials i privats.		Acció núm. 1.3.11
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Cap d'Àrea de Patrimoni Cultural Cap d'Àrea d'Arxius i Gestió dels Documents.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Universitat Autònoma de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans. RTVA Fundación Santa Maria la Real del Patrimonio Cultural. Associació de Velles Cases Andorranes. AR+I. Espai cultural Cal Pal. Comú d'Encamp.	
Descripció de l'acció: Establir aliances per fomentar la recerca i la innovació i per divulgar el coneixement, la història i la cultura del país.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
2022-2025		
<ul style="list-style-type: none"> - Renovació del conveni entre la UAB, el Comú d'Ordino i el Govern per a l'Estudi diacrònic de la ocupació humana a l'alta i la mitja muntanya del sector septentrional de la parròquia d'Ordino. - Conveni entre el Ministeri i el Comú d'Encamp per la recerca arqueològica a la Ruta dels Orris d'Encamp. - Relacions continuades amb l'AR+I per temàtiques com història d'Andorra i paleontologia. 		
2022		
<ul style="list-style-type: none"> - Conveni de col·laboració amb l'IEC per la realització de l'estudi d'Etnobotànica d'Andorra (de continuïtat). 		
2023		
<ul style="list-style-type: none"> - Col·laboració amb l'espai cultural Cal Pal pel programa Primera Pedra. 		
2024		
<ul style="list-style-type: none"> - <u>Març</u>: Acord entre el Ministeri de Cultura i Esports i l'associació de Velles Cases Andorranes relatiu a la divulgació i la promoció del patrimoni cultural d'Andorra. 		

- **Juny:** Conveni de col·laboració entre el Govern i la Fundación Santa María la Real del Patrimonio Histórico, per elaborar un volum andorrà per a la col·lecció de l'Enciclopedia del Románico en la Península Ibérica.
- Acord amb RTVA per difondre de manera periòdica continguts del patrimoni cultural: Arxiu d'Etnografia, presència mensual a la ràdio,....

En curs: la renovació del conveni de col·laboració amb AR+I.

2025

- Continuitat dels convenis adquirits per aquest període: Comú Encamp, Comú d'Ordino, Comú d'Andorra la Vella i Molines Patrimonis, UAB, Fundación de Santa Maria la Real.
- Acord del Ministeri amb l'Associació Velles Cases Andorranes relatiu a la divulgació i la promoció del patrimoni cultural d'Andorra.
- Addenda a l'acord amb VCA per la reconstrucció del vehicle Fargo

<p>Pressupost estimat: UAB: 2021-2024: 100.000,00 € (Ministeri de Cultura, Joventut i Esports) 2025: 14.000€ Ruta dels Orris d'Encamp: 59.900€ Roureda 2025: 91.000 € Velles Cases Andorranes: 6.000 € / anyals Vehicle Fargo: 20.000€</p>	<p>Altres recursos: UAB: 2021-2025: 27.000,00 € (Comú d'Ordino) Comú d'Encamp: Ruta dels Orris d'Encamp 59.900€</p>
---	--

<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realització de la prospecció arqueològica programada (sí/no) - Realització de les accions previstes (sí/no)

<p>Anàlisi de riscos: Imprevistos en la realització de les planificacions.</p>
--

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini i en curs)
Acció: Mantenir i ampliar la formació en patrimoni cultural d'agents externs, de forma coordinada entre el ministeri encarregat de la cultura i altres ministeris implicats. Potenciar la figura dels guies culturals privats.		Acció núm. 1.3.12. 3.11.10.
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura 3. Suport estratègic	Línia de treball: 1.3. Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals, materials i immaterials 3.11. Suport al desenvolupament de les indústries culturals i creatives	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap i tècnics de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni Immobile. Cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap de la Biblioteca Nacional.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats. Ministeri de Turisme i Comerç. Centre de Formació al Llarg de la Vida. Creand EFPEM	
Descripció de l'acció: Impartir formacions relacionades amb el Patrimoni Cultural com les incloses en el Programa de la Pedra Seca i altres tallers i seminaris com el mòdul 3 del <i>Curs d'habilitació d'informador turístic</i> dedicat al patrimoni cultural d'Andorra, per tal de reforçar la professionalització del sector turístic del país Dissenyar una formació específica, en col·laboració amb altres institucions, per fomentar el coneixement del patrimoni cultural mitjançant la descoberta del territori.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Programa Pedra Seca <ul style="list-style-type: none"> - Accions formatives: 3 cursos el 2019; 5 cursos el 2020; 2 cursos el 2021; 5 cursos el 2022; 2 cursos el 2023; 2 cursos el 2024 i 2 cursos el 2025. - Promoció i difusió de la tècnica, celebrant la setmana de la pedra seca des de l'any 2020 i fent xerrades a les escoles associades a la UNESCO des de l'any 2022. - <u>2023-2025</u>: col·laboració amb la CTP per sol·licitar un ajut POCTEFA per potenciar, dinamitzar el coneixement de la pedra seca i fer formació en la tècnica de construcció en pedra seca. 		

<ul style="list-style-type: none"> - <u>Desembre 2024</u>: Ampliació de la candidatura “L’art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements”. <p>Mòdul 3 del Curs d’habilitació d’informador turístic 2024-2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aproximació al patrimoni arxivístic. L’Arxiu Nacional. - Aproximació al patrimoni bibliogràfic. La Biblioteca Nacional. - De la Prehistòria a l’Edat Mitjana. Els jaciments arqueològics més rellevants. - Andorra en l’època moderna: la siderúrgia i la ramaderia. La ruta del ferro més visita a la Farga Rossell. - La conservació, la restauració i la posada en valor del patrimoni cultural i visita als tallers. - Art Contemporani a Andorra. - Visita a Sant Vicenç d’Enclar. - La gestió del patrimoni cultural immoble, moble i immaterial. Cap a una gestió integrada dels béns culturals. El cas de Ràdio Andorra. <p>Formació Fundació Creand: Curs d’història d’Andorra 2025.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Economia i comerç en època moderna. - Les fargues i la producció de ferro a Andorra. - Andorra durant la prehistòria I i II. <p>Formació en patrimoni cultural en col·laboració amb l’EFPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preparació d’una formació centrada en patrimoni i paisatge per a l’EFPEM. 	
<p>Pressupost estimat:</p> <p>Programa Pedra Seca</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2022: 28.600 € - 2023: 26.200 € - 2024: 24.000 € <p>Recursos humans i materials dedicats a la preparació dels cursos</p>	<p>Altres recursos:</p> <p>Recursos que pugui aportar el Centre de Formació al Llarg de la Vida Comuns.</p> <p>Ministeri d’Educació i Ensenyament Superior.</p> <p>Espai sociocultural Cal Pal.</p> <p>EFPEM</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hores de classe impartides. - Professionals de l’àrea implicats en els cursos i tallers. - Organització d’activitats de formació i/o voluntariat (2/3). - Planificació de formacions al territori (sí/no). 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insuficiència de les hores/classes impartides per aprofundir en la matèria. - Excessiva tecnificació del temari. - Manca de normativa específica per a la certificació d’aquests tipus de construcció en obra civil (pedra seca). - Manca de reconeixement de les titulacions i per tant manca de professionals especialitzats en la construcció en pedra seca. - Assegurança de les persones que assisteixen a les activitats a la natura. - Alteració del calendari programat per causes meteorològiques. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries i en curs)
Acció: Avançar en la delimitació dels entorns de protecció de béns immobles d'interès cultural i en la inclusió de nous béns a l'Inventari general del patrimoni cultural, per afavorir-ne la posada en valor.		Acció núm. 1.3.13
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de recerca, conservació, protecció, salvaguarda i difusió dels béns culturals materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Tècnics arquitectes. Servei d'administració.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Tècnics dels Comuns. Arquitectes externs.	
Descripció de l'acció: Incrementar la inscripció de béns immobles a l'inventari general i avançar en la declaració d'entorns de protecció de monuments declarats d'interès cultural.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
Entorns de protecció:		
2025/01/29		
- Decret 28/2025, del 29-1-2025, pel qual s'estableix l'entorn de protecció de la Casa de la Vall i de l'església de Sant Esteve, parròquia d'Andorra la Vella, així com els criteris que han de regir les intervencions sobre els monuments i el seu entorn.		
2025/11/05		
- Edicte del 5-11-2025 pel qual es publica l'entorn de protecció de l'església de Sant Miquel d'Engolasters, a la parròquia d'Escaldes-Engordany, així com els criteris que han de regir les intervencions sobre el monument i el seu entorn.		
2025/11/05		
- Edicte del 5-11-2025 pel qual es publica l'entorn de protecció de l'església de Sant Joan de Caselles, a la parròquia de Canillo, així com els criteris que han de regir les intervencions sobre el monument i el seu entorn.		
En curs		
- Entorn de protecció de l'església de Sant Martí de la Cortinada i la mola-serradora de Cal Pal.		
Noves inscripcions a l'inventari general del patrimoni cultural.		
- Cal Llarg a Canillo		
- Fàbrica de Tabacs CATSA		
- Cal Rafeló, que consta de casa i l'Antiga Fàbrica Reig		
- Fàbrica de Tabacs Reig		
En curs		

<ul style="list-style-type: none"> - Cal Pal, com a Bé d'Interès Cultural, classificat com a monument - Cal Pedro, com a Bé Inventariat 	
Pressupost estimat: 15.000 €	Altres recursos:
Indicadors de seguiment: <ul style="list-style-type: none"> - Decret d'entorns de protecció (sí/no). - Inscripció a l'inventari (sí/no). 	
Anàlisi de riscos: Falta de consens amb els comuns per aplicar els criteris que han de regir la zona 2 dels entorns de protecció.	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions en curs)
Acció: Preservar i conservar el espais culturals protegits tenint en compte la capacitat de càrrega, mitjançant estudis d'impacte, plans de gestió o altres recursos.		Acció núm. 1.3.14
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.3 Elaboració d'un programa de conservació, protecció, restauració i recerca de béns culturals materials i immaterials.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea. Tècnics arquitectes.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Tècnics arquitectes. Tècnics arqueòlegs.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Ministeri de Medi Ambient. Comuns. Arquitectes de suport. Consultores mediambientals.	
Descripció de l'acció: Col·laborar i contribuir al disseny d'entorns més amables, en concordança amb la protecció del patrimoni cultural i natural.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2025 <ul style="list-style-type: none"> - <u>Revisió excepcional del POUP d'Ordino:</u> Valoració del pla, revisió del tractament dels béns integrants del patrimoni cultural, entorns de protecció i espais de presumpció, proposta de millores i mesures correctores. El mes de setembre del 2025 es va emetre informe favorable al POUPO. - <u>Nuclis històrics d'Ordino.</u> Per demanda concreta del Comú d'Ordino es va emetre un informe amb pautes generals per a la preservació dels nuclis històrics d'Ordino. - <u>Pla general de rehabilitació del conjunt de Les Bons.</u> (subzona Clau Les Bons): En col·laboració amb el Comú d'Encamp s'ha elaborat unes normes urbanístiques amb l'objectiu d'harmonitzar els criteris urbanístics amb els patrimonials. - Acompanyament en projectes que se situen a l'entorn de protecció de Sant Andreu d'Andorra la Vella - Resposta a 63 consultes d'impacte sobre el patrimoni cultural incloses als Estudis d'impacte ambiental d'obra. 		
Pressupost estimat: Recursos propis	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: <ul style="list-style-type: none"> - Proposta de millores en la revisió dels POUP (sí/no). - Informes d'impacte sobre el patrimoni cultural (5-10). 		

Anàlisi de riscos:
Possibilitat de participar i col·laborar en els processos de decisió.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa d'implantació (Accions a mig termini i en curs)
Acció: Conceptuar el Relat País (Web d'història d'Andorra) com la base, dinàmica i inclusiva, de la identitat cultural en la Marca Andorra, de manera que constitueixi un fonament transversal de coneixement i promoció d'Andorra. Elaborar nous materials didàctics sobre la cultura andorrana.		Acció núm. 1.4.2 4.12.7
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura 4. Governança i gestió	Línia de treball: 1.4 Impuls de la identitat cultural en un context global, emfasitzant la riquesa del patrimoni cultural i natural en la identitat del país (Marca Andorra). 4.12 Treball amb infants i joves des de l'entorn educatiu	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Àrea de Patrimoni Cultural. Arxiu Nacional d'Andorra. Biblioteca Nacional d'Andorra.	Responsable/líder: Directora del Departament de Patrimoni Cultural. Tècnic de l'Arxiu Nacional/Departament de Patrimoni Cultural com a coordinador de l'espai web.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Tècnics historiadors.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Andorra Recerca + Innovació , entitat que col·labora amb el projecte (Albert Villaró). Comitè científic i editorial del web del Relat Històric: Joaquim Torredà, sociòleg i professor de l'Escola Andorrana de Batxillerat; Albert Villaró, Andorra Recerca + Innovació. Creavisió: empresa de disseny i gestió web.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració del relat històric d'Andorra a partir de les aportacions d'historiadors i experts d'altres àmbits (geòlegs, economistes, politòlegs...). - Reforçar els continguts i la interacció al portal web www.historia.ad com a eina de difusió i dinamització del Relat Històric d'Andorra. 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Elaboració del relat <ul style="list-style-type: none"> - <u>Gener 2022</u>: recopilació del conjunt d'articles que configuren el relat cronològic, des del <i>Big bang</i> fins a l'actualitat. - <u>Abril 2022</u>: revisió dels articles individuals i edició del relat cronològic com a text unitari. - <u>Juny 2022</u>: primer resum del relat cronològic. - <u>Juliol 2022</u>: resum del resum del relat cronològic. 		

- Juliol i agost 2022: contacte amb els autors dels articles monogràfics, com a continguts en paral·lel al relat cronològic, per garantir el lliurament del seu treball en els propers sis mesos.

Plataforma digital

- Agost 2022: proposta d'arquitectura del portal web.
- Setembre-desembre 2022: construcció de la pàgina web. Des del Departament de Patrimoni Cultural es proporcionen els continguts (textuals, fotogràfics i audiovisuals) per tal que Creavisó construeixi la pàgina web d'acord amb l'arquitectura acordada.
- 10 de gener del 2023: posada en marxa i presentació en públic del portal web www.historia.ad.

Seguiment del projecte

- Constitució del Comitè científic i editorial del web del Relat Històric (9 de gener del 2023).
- Primera reunió del Comitè científic i editorial del web del Relat Històric (18 d'abril del 2023): anàlisi de la primera versió del lloc web, planificació de continguts i estratègia de dinamització.

2024:

- Pòdcasts: Qui té por de la història? 8 capítols.
- Les tardes del relat. 4 activitats amb especialistes en història.
- Nous continguts al web. Síndics i subsíndics / Notaris.
- Reunions periòdiques amb els professors d'història i medi d'Andorra.

2025:

- Pòdcasts: Qui té por de la història? 5 capítols.
- Les tardes del relat. 4 activitats amb especialistes en història.
- Creació de nous apartats al web: signes d'estat (història de l'himne, la bandera i l'escut d'Andorra), una conferència i tres articles acadèmics pel web.
- Dues noves monografies al web (encàrrecs pendents des del 2022): els privilegis d'Andorra i els inicis de l'electrificació al país.
- Revisió i publicació definitiva dels apartats del web: Síndics i subsíndics / Notaris.
- Viuquimarató sobre el RHA amb la Biblioteca Nacional.
- Continuitat dels contactes amb els professors d'història i medi d'Andorra (Formació Andorrana).
- Inici dels treballs de migració i adaptació del web terradebruixes.cultura.ad al web del Relat.

Pressupost estimat:

2020: 13.905 €
 2021: 29.295,35 €
 2022: 32.000 € (20.000 € disseny i creació web / 12.000 € accions divulgatives + manteniment web)
 2023: 12.000 € (accions divulgatives + manteniment web)
 2024: 12.000 € (accions divulgatives + manteniment web)
 2025: 12.000 € (accions divulgatives + manteniment web)

Altres recursos:

Indicadors de seguiment:

- Creació de nous continguts (sí/no).
- Realització d'activitats (3-4).
- Visitants a la web.

Anàlisi de riscos:

- Difusió efectiva / Adaptació del relat als diferents públics.
- Col·laboració amb el Ministeri de Relacions Institucionals, Educació i Universitats per a la didactització dels continguts del Relat Històric.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries i en curs)
Acció: Crear i dotar de continguts diversos un espai de cultura popular en línia.		Acció núm. 1.7.1
Afavorir l'associacionisme encaminat al manteniment de les tradicions i a la promoció de les manifestacions culturals populars.		1.7.3
Impulsar el recull etnohistòric de la cultura popular.		1.7.4
Impulsar les expressions culturals immaterials: falles, representació de l'Ossa, representació dels Contrabandistes...		1.7.5
Objectiu estratègic: 1. Identitat i cultura	Línia de treball: 1.7 Potenciació de la cultura tradicional i l'associacionisme popular.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Arxiu d'Etnografia.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Despega (Santi Sànchez). Albert Roig. Productors: Xavi Casals, Lua Roca i Toni Zamora, Inuk produccions, Sonand produccions, Mira Audiovisual Investigadors: Canòlich Àlvarez, David Font. Taula Nacional de Fallaires. Representants de les Festes de l'Os a Andorra i l'Alt Vallespir	
Descripció de l'acció:		
<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un espai de la cultura popular en línia i els seus continguts, així com la connexió amb les diverses associacions culturals del país. S'han afegit els continguts d'etnobotànica, en col·laboració amb la Canòlich Àlvarez, i els continguts del cançoner popular en col·laboració amb el David Font. Paral·lelament, es van encomanar la realització de 10 dibuixos de les llegendes d'Andorra i la locució d'aquestes, així com la producció de 3 videoclips sobre les cançons andorranes. - Divulgació dels coneixements d'etnobotànica en el marc de les Jornades Europees del Patrimoni. - Producció d'un documental per posar en valor la transhumància andorrana sota el títol "Camins de tradició. La transhumància andorrana". - Inclusió de "l'art de la construcció en pedra seca: coneixements i tècniques" d'Andorra a la llista representativa del patrimoni immaterial de la humanitat. - Reunions amb les entitats culturals del país per la revisió dels continguts i la seva col·laboració. - Revisió i actualització de totes les fotografies i els textos. - Producció de videoclips inspirats en les cançons tradicionals 		

<ul style="list-style-type: none"> - Col·laboració amb la Taula Nacional de Fallaires per realitzar una exposició que expliqui el procés de recuperació de les festes i la inclusió a la UNESCO. - Col·laboració entre els comuns d'Encamp, Ordino, i l'Alt Vallespir per crear eines de divulgació de les festes de l'Ossa als Pirineus. 	
<p>Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:</p> <p>2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els secrets del bosc, una ruta etnobotànica: 13/09/24. - Inclusió de “l’art de la construcció en pedra seca: coneixements i tècniques” a la llista representativa del patrimoni immaterial de la humanitat: Desembre 2024. <p>2025</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentació del documental “Camins de tradició. La transhumància andorrana” - Migració de la web de Cultura popular a una nova plataforma. - Reunions amb les 24 entitats i associacions relacionades amb la cultura popular per acordar la seva participació activa en la web. - Publicació dels 3 videoclips produïts (a l’espera dels definitius). - Producció d’una exposició itinerant sobre les festes del foc del solstici d’estiu per celebrar els 10 anys de la inclusió a la UNESCO. - Reunions amb els representants andorrans de les festes de l’os als Pirineus per coordinar accions de divulgació conjuntes. - Avançament en la creació d’una web per al gran públic. 	
<p>Pressupost estimat: 20.000 € (entre la realització de tots els continguts). 6.300 € (producció de la exposició itinerant de les falles).</p>	<p>Altres recursos: Recursos humans de patrimoni cultural. Empreses externes.</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fer activitats de promoció de la cultura popular. - Reunions amb els diferents grups associatius. - Augment de la repercussió de les tradicions andorranes. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Retard en les entregues dels continguts en línia. - Falta de continuïtat i constància en les reunions amb els grups associatius. - Retard en rebre resposta per part de les entitats involucrades. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Ampliar la programació i l'oferta d'itineraris culturals. Combinar-hi conceptes relacionats amb el medi ambient i involucrar-hi institucions i privats.		Acció núm. 2.1.2
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de Patrimoni Cultural. Equips de l'Àrea de Museus i Monuments.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Comú d'Ordino. Comissió de la Vall del Madriu Perafita Claror.	
Descripció de l'acció: Mantenir i millorar l'oferta dels recursos existents des d'una perspectiva que integri el patrimoni cultural, paisatge i medi ambient.		
Etapas/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
2024		
- <u>Ruta del Ferro al Pirineus</u> : Ampliació i millora de l'oferta de l'itinerari a Ordino i a la Vall del Madriu Perafita Claror. Traducció de continguts, actualització de la informació. Celebració de la Ruta del Ferro amb visites guiades.		
2025		
- <u>Camins d'evasió pels Pirineus</u> de França cap a Espanya com a conseqüència de la segona guerra mundial, 1940-1945". S'ha aportat informació per al coneixement dels itineraris i donat suport a la seva certificació per part del Consell d'Europa. S'ha confirmat l'interès per adherir-s'hi.		
- <u>Ruta del Ferro al Pirineus</u> : Preparació i presentació de la documentació de l'associació i de l'avaluació regular del Consell d'Europa. Organització del concurs fotogràfic transfronterer i de la diada del Ferro. Coordinació del projecte de sender pirinenc (tram oest), tancament i balisat del tram andorrà (Vic de Sòs, Martinet i variant a Alins). Formació als socis col·laboradors potencials. Avançament en el recorregut de l'Atlàntic al Mediterrani. Ampliació de l'itinerari en punts d'Andorra i dels Pirineus.		
Pressupost estimat: 5.000 €	Altres recursos: Part finançada per la Comissió de la VMPC i el Comú d'Ordino.	
Indicadors de seguiment: Organització d'activitats nacionals (sí/no).		
Anàlisi de riscos:		
- Manteniment de les infraestructures i punts que formen part del programa.		
- Falta de protecció dels itineraris en la seva globalitat.		

- Continuitat de manteniment en la senyalització i informació de l'itinerari per part de les associacions implicades.
- Poca disponibilitat pressupostària.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025	Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)	
Acció: Millorar la promoció del patrimoni romànic i donar-li un major valor, amb la realització d'un pla de conservació i gestió de les esglésies romàniques i amb la revisió de la publicació Andorra Romànica.	Acció núm. 2.1.4	
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Àrea de Patrimoni Cultural. Béns Mobles.	Responsable/líder: Direcció del Departament de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de l'Àrea. Equip de l'Àrea de Museus.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Tècnics especialistes externs. Fundacions: Santa María la Real del Patrimonio Histórico i Fundación Ramon Areces.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Revisió sistemàtica de la documentació existent sobre el patrimoni romànic d'Andorra, amb actualització dels continguts històrics, artístics i arquitectònics a partir de nova recerca, revisió bibliogràfica i consulta d'expedients i fons documentals. - Coordinació, seguiment i revisió de la redacció del volum dedicat a Andorra de la <i>Enciclopedia del Románico en la Península Ibérica</i>, incloent la selecció i contractació dels redactors especialitzats, la definició de criteris editorials i metodològics, la validació dels continguts i la gestió dels materials gràfics i planimètrics, en col·laboració amb la Fundación Santa María la Real del Patrimonio Histórico i la Fundación Ramón Areces. - Implementació del projecte SUDOE SH-Region mitjançant la definició dels monuments objecte de seguiment, la instal·lació de sistemes de monitoratge remot, la recopilació i anàlisi de dades sobre l'estat de conservació i la coordinació tècnica amb la Facultade de Cièncias e Tecnologia de la Universidade Nova de Lisboa i la Fundación Santa María la Real del Patrimonio Histórico. - Recerca aplicada a les pintures romàniques conservades "in situ". - Revisió científica i editorial dels estudis monogràfics sobre les esglésies romàniques del país, en coordinació amb Edicions de la Universitat de Barcelona, incloent la validació de continguts, l'actualització de dades i la supervisió del material gràfic. 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Enciclopèdia del Romànic a Andorra <ul style="list-style-type: none"> - Redacció de les fitxes corresponents als diferents monuments i conjunts romànics del país. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Recepció, correcció i revisió dels materials elaborats pels autors, d'acord amb els criteris científics i editorials establerts. - Gestió i coordinació de la demanda de material fotogràfic a institucions andorranes, catalanes, espanyoles i nord-americanes. - Elaboració i actualització d'un document resum del projecte, amb la relació de redactors, el cronograma de treball, la normativa editorial i un directori de contactes. - Creació, manteniment i actualització d'un espai compartit a SharePoint entre els equips coordinadors i la Fundación Santa María la Real del Patrimonio Histórico, que inclou el cronograma del projecte, les fitxes assignades i la seva extensió, gràfics de seguiment, així com les carpetes de documentació rebuda, imatges i planimetries. - Recerca i selecció d'expedients per a la consulta, així com habilitació d'un espai específic per a la seva consulta. - Recerca, selecció i gestió de fotografies i planimetries necessàries per a la publicació. - Encàrrec, coordinació i seguiment de la realització de planimetries específiques dels monuments romànics, d'acord amb els criteris tècnics i editorials del projecte, i integració d'aquest material dins el conjunt de documentació gràfica del volum. - Selecció final dels textos elaborats pels redactors, revisió de la seva adequació als criteris editorials establerts i enviament als serveis de correcció lingüística i d'estil. - Recepció, revisió i validació de les correccions efectuades, amb la incorporació dels canvis als textos definitius i la preparació dels continguts per a la fase d'edició. - Contractació de correccions i traduccions dels textos. - Adjudicació i realització de la recerca sobre les pintures romàniques conservades "in situ" 	
Pressupost estimat: 15.000 €.	Altres recursos:
Indicadors de seguiment: <ul style="list-style-type: none"> - Signatura del conveni (sí/no). - Avançament del lliurament d'articles (sí/no). - Increment dels recursos planimètrics (5-6). 	
Anàlisi de riscos: <ul style="list-style-type: none"> - Dispersió de la documentació tècnica, gràfica i bibliogràfica generada pels diferents projectes i agents implicats, amb possibles dificultats d'accés i de seguiment unificat. - Dependència de col·laboradors i redactors externs per a l'elaboració de continguts especialitzats, fet que pot comportar retards en el lliurament dels materials i afectar el calendari previst. - Complexitat en la coordinació entre les diferents institucions i entitats col·laboradores, així com entre projectes paral·lels vinculats al patrimoni romànic. - Limitació de recursos humans i de temps per compatibilitzar el seguiment dels projectes amb l'activitat ordinària del Departament. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries i a mig termini)
<p>Acció: Promoure la ludificació en l'experiència cultural, perquè el consum de cultura no només ha de ser visitar sinó que també ha d'incloure altres experiències a través de videojocs, <i>escape tours</i>, etc. Preveure accions conjuntes entre el ministeri encarregat de la cultura, el ministeri encarregat del medi ambient, Andorra Turisme i els comuns.</p> <p>Ampliar la realització de tallers, espectacles i altres accions similars, com a eina d'educació i sensibilització patrimonial.</p> <p>Posar en relleu la gran riquesa històrica tramesa a través del patrimoni construït (arquitectònic i d'altre tipus).</p>		<p>Acció núm. 2.1.5</p> <p>2.1.6</p> <p>2.1.7</p>
<p>Objectiu estratègic: 2. Drets culturals</p>	<p>Línia de treball: 2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.</p>	
<p>Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.</p>	<p>Responsable/líder: Direcció del departament de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.</p>	
<p>Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Equip tècnic de Patrimoni Cultural.</p>	<p>Agents clau externs al Ministeri implicats: Ministeri de Turisme. Comuns. Ministeri de relacions institucionals, educació i universitats. Centres sol·licitants dels serveis i/o tallers.</p>	
<p>Descripció de l'acció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tallers de didàctica sobre el patrimoni als centres escolars, sortides descoberta. - Apropar el patrimoni cultural del país als estudiants de tots els sistemes educatius i nivells, per tal de donar-lo a conèixer des de la seva base formativa. 		
<p>Etapas/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2024-2025</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visites a la seu del Ministeri de Cultura, tallers temàtics: 100 persones en 14 visites. - Tallers escolars conjuntament amb la Biblioteca Nacional: 5 escoles. - Tallers d'arqueologia (20 tallers). Programa Joves científics. Mòdul història d'Andorra organitzat per Creand, Curs d'informadors turístics, Curs de guies, sessions a l'EFPEM, sessions a les escoles associades a la UNESCO. <p>Acció de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oferta de tallers i activitats relacionades amb el patrimoni cultural al <i>Catàleg d'Activitats Educatives</i>, publicat al lloc web del Ministeri d'Educació. ○ Llengua i literatura: Visita a la Biblioteca Nacional, visita a la biblioteca de la Casa Museu d'Areny-Plandolit, visita a la col·lecció bibliogràfica Bíblies del Món, ruta literària pel centre d'Andorra la Vella i projecte Eduviqui. 		

<ul style="list-style-type: none"> ○ Sobre història i patrimoni: Conservació i restauració del patrimoni cultural, visites a l'Arxiu Nacional, El so de la música abans del vinil. Fons discogràfic de l'antiga Ràdio Andorra i Expliquem la història a través de les músiques de Ràdio Andorra. <p>En curs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Millorar el contingut dels talleres i activitats oferts per adequar-los al currículum educatiu. - Col·laborar amb tercers en la realització de determinades activitats. 	
<p>Pressupost estimat: Recursos propis. Despeses derivades del temps de dedicació dels tècnics de cada departament.</p>	<p>Altres recursos: Externalització de la realització d'algunes activitats.</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombre d'activitats dutes a terme. - Nombre d'alumnes participants. - Nombre de centres sol·licitants. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Manca de disponibilitat personal per cobrir la demanda. - Manca d'un espai adequat per rebre visites de més de 20 alumnes. - Que els cursos i tallers oferts no s'adeqüin al currículum educatiu vigent. - Que els tècnics designats per cada activitat no disposin de temps suficient per dur-les a terme. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini)
Acció: Promoure visites especialitzades dels béns que integren el patrimoni cultural.		Acció núm. 2.1.9
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de tot el Departament. Guies de l'Àrea de museus i monuments.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Comuns. Guies de muntanya. Empreses de promoció cultural.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Fer participar i fomentar la descoberta dels projectes vinculats al patrimoni cultural amb visites al territori durant l'execució de projectes i un cop finalitzats. - Fer dels espais patrimonials un lloc en el què donar a conèixer la feina tècnica, explicar els projectes i les recerques, descobrir l'arquitectura, l'art, el paisatge, la història i la cultura. 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: <ul style="list-style-type: none"> - <u>De continuïtat</u>: organització de visites guiades al territori. - Visites a Sant Vicenç d'Enclar. - Visites a Sant Joan de Caselles. - Visites a la Farga del Madriu. 2025 <ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un cicle de descoberta del patrimoni cultural de la mà d'especialistes. <i>Estiueja el patrimoni.</i> - Celebració de les Jornades europees del Patrimoni. 		
Pressupost estimat: 3.000 €	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: Sortides especialitzades al territori (3-5).		
Anàlisi de riscos:		

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció: Impulsar l'edició de publicacions per donar a conèixer el patrimoni cultural		Acció núm. 2.1.12.
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1. Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap i tècnics de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Cap i tècnics de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap i tècnics de la Biblioteca Nacional.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Agents externs contractats per a l'edició de continguts de les publicacions.	
Descripció de l'acció: Edició de publicacions de difusió del patrimoni cultural, així com d'informes tècnics, en compliment de la Llei 9/2003, del 12 de juny, del patrimoni cultural d'Andorra.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: - Publicació de la revista <i>Ex-libris Casa Bauró</i> , 27 (2024). - Publicació dels números 38 i 39 del <i>Butlletí Arxivand</i> (2024). - Publicació digital <i>La peça del mes</i> (2024). - Publicacions a les xarxes socials del Departament de Patrimoni Cultural (2024). 2025 - Investigació sobre la venda de les pintures de Sant Miquel d'Engolasters. elaboració d'un informe amb el periple de les pintures des del seu arrencament i amb el preu de la seva venda. Entrevista amb el periodista Andrés Luengo. - Elaboració de la peça del mes de març: <i>El sopar d'Emmaús i</i> de la del mes d'octubre: El llegat romànic de Sant Miquel d'Engolasters, amb la col·laboració de l'ANA. - Publicacions a les xarxes socials del Departament de Patrimoni Cultural (2024). - Intervenció radiofònica amb motiu de la conferència L'art andorrà a l'exili. - Participació en la sessió Les tardes del Relat: L'art andorrà a l'exili, a l'Espai Columba. - En curs la preparació de la publicació de l'Inventari del patrimoni artístic andorrà fet per Rafael Benet amb la col·laboració de Manuel Humbert. - Publicació de <i>l'Enciclopèdia del Romànic a Andorra</i> . En curs: Fase d'estudi, recerca i redacció de la monografia sobre la Farga del Madriu i la producció de ferro a Andorra. Redacció (no tancada) de l'article "Transformacions socials i econòmiques durant l'antiguitat tardana a les valls d'Andorra", corresponent a una ponència presentada al congrés <i>Arqueopurenæ 3. Continuitats i canvis al Pirineu Oriental a l'Antiguitat Tardana: poblacions, territoris i recursos (s. III-VII d.C.)</i> .		
Pressupost estimat: BN (2024): 2.534,12 €.	Altres recursos: Recursos humans del Departament de Patrimoni Cultural	

	Col·laboració d'autors i il·lustradors.
Indicadors de seguiment:	
-Publicació de la revista i el butlletí (si / no)	
-Publicació de la monografia el 2027 i de l'article el 2026 (si/no)	
Anàlisi de riscos:	
-Manca de recursos econòmics i humans per dur a terme la gestió de les publicacions.	
-Possible retard en el lliurament de materials.	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció: Mantenir i ampliar accions de divulgació mitjançant esdeveniments globals, com la celebració de l'Any Europeu del Patrimoni Cultural, el Dia internacional dels museus, el Dia internacional dels arxius, el Dia de les biblioteques o el Dia de Sant Jordi.		Acció núm. 2.1.14.
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1. Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap de la Biblioteca Nacional. Tècnic de l'Arxiu d'Etnografia.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Biblioteques comunals i Pública del Govern. Editors del país. Comissió Nacional Andorrana per a la UNESCO.	
Descripció de l'acció: Participar a les commemoracions internacionals relacionades amb diferents elements o tècniques patrimonials per tal de posar en valor el patrimoni cultural del país.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Al llarg del 2024 s'han celebrat activitats de difusió del patrimoni: Jornades Europees del Patrimoni, Dia Internacional dels Arxius, Dia Internacional de les Biblioteques, Dia Internacional del Patrimoni Audiovisual, Diada de Sant Jordi, Dia Europeu de la Conservació-Restauració, Dia Mundial de la Poesia, Dia Internacional de l'Arqueologia. <ul style="list-style-type: none"> • Jornades Europees del Patrimoni. Sota el tema <i>Rutes, xarxes i connexions</i> es van programar nou activitats entre rutes guiades, visites a béns patrimonials i concerts. A banda, es van oferir jornades de portes obertes a diversos museus i exposicions i la programació de la consulta ciutadana per decidir quin bé patrimonial restaurar, entre tres propostes. • Dia Internacional de les Biblioteques. Presentació de la revista <i>Ex-libris Casa Bauró</i>, 27 i celebració d'un concurs-sorteig. • Diada de Sant Jordi. Difusió del patrimoni bibliogràfic a través de les xarxes socials. • Dia Mundial de la Poesia. Difusió a través de les xarxes socials. • Dia Mundial de la Ràdio. Representació de l'obra de teatre <i>Aquí Ràdio Andorra</i>. • Dia Internacional dels Arxius. 2 activitats: taller de cal·ligrafia i taller de lectura de documents antics. • Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual. Publicació de 152 documents audiovisuals a la plataforma <i>Arxiu en línia</i>. • Dia Europeu de la Conservació-Restauració. Jornada de portes obertes als tallers de restauració del Departament de Patrimoni Cultural. 		
2025		

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Estiueja el patrimoni</i>: Durant els mesos d'estiu, des de Patrimoni Cultural es va preparar una campanya de visites i coneixement del territori i del seu patrimoni. Es van fer un total de 10 sortides de descoberta en les que van participar 190 persones. • Jornades Europees del Patrimoni. Enguany, el tema proposat pel Consell d'Europa ha estat "patrimoni arquitectònic: finestres al passat, portes al futur", posant en relleu especialment les cases pairals d'alta muntanya en visites guiades amb el suport dels propietaris. En total, les jornades van aglutinar a aproximadament 3.290 persones entre totes les activitats i les visites als museus. 	
<p>Pressupost estimat: Biblioteca Nacional (2024): 6.800 € destinats a promoció.</p> <p>Arxiu Nacional (2024): 8.000 € destinats a promoció.</p> <p>Àrea de Patrimoni Cultural (2024): 12.000 €. 2025: 7.000 €.</p>	<p>Altres recursos: Recursos que aportin entitats i institucions col·laboradores.</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Nombre d'aliances i col·laboracions. -Nombre d'activitats dutes a terme. -Consolidació de les activitats al llarg dels anys. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Manca de recursos tècnics i econòmics. -Baixa repercussió de les activitats organitzades. -Contra programació i sobrecàrrega del calendari cultural del país. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions en curs)
Acció: Millorar i unificar el senyalament del patrimoni, creant un segell sobre el patrimoni cultural que serveixi, entre altres, per identificar cada espai.		Acció núm. 2.1.15
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.1 Apropament de la ciutadania al patrimoni cultural.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural. Arxiu Nacional. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Empresa de disseny i muntatge. Empreses de producció de materials.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Estudi, tria i implementació d'una imatge significativa per identificar els elements que integren el patrimoni cultural. - Disposar de marxandatge i vestuari de treball amb la marca del Departament. - Identificar els espais de treball del Departament. 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2021-2022 <ul style="list-style-type: none"> - Estudi i tria d'una imatge per identificar els elements que integren el Patrimoni Cultural. 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Disseny de diferents mòduls per a la implementació de la imatge (suports, materials, animacions...) i elaboració de l'estratègia d'implementació. 2023-endavant <ul style="list-style-type: none"> - Implementació de la imatge. 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Adquisició de vestuari de seguretat per a tot l'equip amb la marca de Patrimoni Cultural: cascs, roba de seguretat, botes, bates de treball, armilles... - Instal·lació d'una lona per identificar el Departament a l'exterior de l'edifici annex a la seu del Ministeri de Cultura. 2025 <ul style="list-style-type: none"> - En curs el disseny d'una imatge per identificar els immobles inclosos a l'inventari general del patrimoni cultural. - En curs el disseny d'una senyalització per als jaciments arqueològics. 		
Pressupost estimat: 2021: 2.600 € 2022: 1.000 € 2024: 3.000 € 2025: 1.300€	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment:		

- Implementació en béns immobles d'interès cultural (5-10 elements).
- Implementació en béns mobles d'interès cultural (10-20 elements).
- Incorporació de la imatge en la difusió del patrimoni cultural (5-6 accions).

Anàlisi de riscos:

Difusió efectiva / Adaptació de la imatge als diferents béns patrimonials.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Elaborar el mapa del patrimoni cultural. Traslladar els béns que integren el patrimoni cultural declarats Bé d'Interès Cultural a una base cartogràfica per més endavant introduir-hi els Béns inventariats i la resta de béns culturals.		Acció núm. 2.3.2
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.3 Avenç en la incorporació de la tecnologia digital als espais culturals i patrimonials, incidint en l'adaptació dels discursos i en la interacció amb el visitant.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic immobles. Equip tècnic arqueòlegs.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Àrea de Cartografia.	
Descripció de l'acció: Posar la informació referent als espais patrimonials, béns inventariats, béns d'interès cultural, entorns de protecció, espais de presumpció arqueològica i paleontològica, a disposició dels usuaris en una capa més incorporada al sistema cartogràfic de Govern.		
Etales/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2025 <ul style="list-style-type: none"> - Actualització de la localització de les zones arqueològiques i espais de presumpció a la cartografia oficial i al visor de mapes. https://www.ideandorra.ad/geoportal/ - Actualització de la localització dels béns inventariats, béns d'interès cultural i entorns de protecció a la cartografia oficial i al visor de mapes. https://www.ideandorra.ad/geoportal/ En curs <ul style="list-style-type: none"> - Millorar el tipus d'informació pública multinivell al visor de mapes. 		
Pressupost estimat: Recursos propis	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: <ul style="list-style-type: none"> - Actualització de la informació arqueològica i paleontològica (sí/no). - Incorporació de la informació dels BI, BIC i entorns de protecció (sí/no). 		
Anàlisi de riscos: <ul style="list-style-type: none"> - Limitacions del funcionament de l'eina actual. - Dispersió i falta de concreció de la informació. 		

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció: Fer accessible a la ciutadania el màxim de béns del patrimoni cultural en suport digital.		Acció núm. 2.3.3.
Objectiu estratègic: 2. Drets culturals	Línia de treball: 2.3. Avenç en la incorporació de la tecnologia digital als espais culturals i patrimonials, incidint en l'adaptació dels discursos i en la interacció amb el visitant.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Tècnics de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de reprografia de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Cap de la Unitat de Biblioteca Nacional.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural. Àrea d'Arxius i Gestió de Documents. Biblioteca Nacional.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Departament de Sistemes Informàtics. Oficina del Programa de Transformació Digital. Empreses externes contractades.	
Descripció de l'acció: Fer accessibles en línia els materials digitalitzats i les seves corresponents metadades, seguint els estàndards internacionals, per tal que siguin preservats i difosos a través dels diferents repositoris digitals disponibles al Departament de Patrimoni Cultural.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: - Tractament tècnic dels materials digitalitzats anualment (programa de digitalització). - Posada a disposició del públic a través dels diferents repositoris digitals del Departament de Patrimoni Cultural de forma gradual.		
APC 2025 Revisió i incorporació de gairebé 2.000 fitxes de béns mobles a l'eina d'accés públic de l'inventari general. Incorporació dels nous béns inscrits a l'inventari general i dels entorns de protecció al visor de mapes del Govern https://www.ideandorra.ad/geoportal/		
Pressupost estimat: - Pressupost llicències i serveis Premium Arxiu en línia: 16.800 € (a càrrec del Departament de Transformació Digital, DTD).	Altres recursos: Pressupostos del DTD i del PdTDA	
Indicadors de seguiment: - Total de béns publicats en línia 2024 (nombre). - Béns publicats en línia per àmbit (nombre). - Nombre de consultes en línia (dades estadístiques).		
Anàlisi de riscos: - Preservació digital (manca de parametrització sistema Libsafe) - Problemes tecnològics per accedir a les imatges digitals		

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Reforçar l'estratègia de divulgació cultural a RTVA amb una programació destinada a divulgar la història i la cultura del país, a difondre les obres dels artistes i creadors nacionals, a fer-se ressò del què succeeix a l'entorn pirinenc.		Acció núm. 3.10.2
Objectiu estratègic: 3. Suport estratègic	Línia de treball: 3.10 Suport a la promoció de la cultura des dels mitjans de comunicació.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural. Arxiu Nacional. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Gabinet de comunicació del Govern d'Andorra. Ràdio Nacional d'Andorra (RNA).	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Presentació de "La peça del mes" al programa <i>Els matins de la Nacional</i> (RNA). - Promoció de l'audiovisual <i>Què en saps del teu país</i> a RTVA. - Promoció de l'audiovisual <i>Camins de tradició. La transhumància a Andorra</i>. - Promoció al diari Bon dia de continguts referents a "La peça del mes". 		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: <p>A partir del 2022</p> <ul style="list-style-type: none"> - "La peça del mes" deixa de ser exclusiva de l'Arxiu Nacional d'Andorra i passa a ser elaborada, de manera rotativa, pels diferents serveis i unitats del Departament de Patrimoni Cultural. <p>A partir del setembre del 2023 i durant tot el 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - "La peça del mes" es presenta cada mes en un espai de mitja hora del programa <i>Els matins de la Nacional</i> (RNA). - No hi ha prevista una data final, ja que la voluntat és donar continuïtat a aquesta participació mentre el Departament de Patrimoni Cultural publiqui "La peça del mes" i RNA tingui un programa-magazín matinal. <p>6 de juny del 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentació i difusió per RTVA del vídeo documental <i>Què en saps del teu país?</i> <p>2025</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentació de "La peça del mes" al programa <i>Els matins de la Nacional</i> (RNA). - Promoció de l'audiovisual <i>Què en saps del teu país</i> a RTVA. - Promoció de l'audiovisual <i>Camins de tradició. La transhumància a Andorra</i>. - Presentació de la peça del mes de març sobre el quadre: <i>El Sopar d'Emmaús</i> al programa <i>Els matins de la Nacional</i> (RNA). Presentació i difusió per RTVA del vídeo documental <i>Camins de tradició. La transhumància a Andorra</i>. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Presentació i difusió per RTVA de les Jornades de pedra seca – XIII Trobada de l’APSAT, celebrades a Andorra els dies 14, 15 i 16 de novembre. - Participació al programa de ràdio de RTVA <i>Les Coses Grans</i>. - Participació al programa de televisió de RTVA <i>La gàbia del mico. Com era l’Andorra Medieval?</i>. <p>Propers passos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donar continuïtat a aquesta participació. 	
<p>Pressupost estimat: Aquesta acció no té un pressupost associat.</p>	<p>Altres recursos: Col·laboració RTVA (recursos tècnics i humans).</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participació sí/no al programa: fins a la data, i des de l’inici de la col·laboració amb RNA, s’ha participat cada mes al programa i s’hi ha presentat “La peça del mes” corresponent. - Presentació i difusió de continguts. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coordinació de les àrees i unitats del Departament en l’elaboració de “La peça del mes”. - Capacitació dels tècnics per participar en un programa radiofònic i comunicar de manera efectiva. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Aprovar una nova Llei de Patrimoni Cultural.		Acció núm. 4.1.5
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.1. Adequació de l'actual marc normatiu.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Departament de Patrimoni Cultural.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Consell General: revisió i tràmit parlamentari Consult-Advocats: equip d'advocats assessors i revisors de la proposta.	
Descripció de l'acció: <ul style="list-style-type: none"> - Elaborar un nou marc legislatiu per a la protecció, gestió i foment del patrimoni cultural. - Elaborar i disposar d'una nova Llei del Patrimoni Cultural. 		
Etaques/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Elaboració del text de la llei 2021-2023 <ul style="list-style-type: none"> - Lectura i revisió de legislació espanyola i francesa sobre el patrimoni cultural. - Lectura i revisió de les cartes internacionals signades per Andorra. - Lectura i revisió de les cartes internacionals que protegeixen el patrimoni cultural. - Intercanvi de propostes amb col·lectius professionals (arquitectes, gestors del patrimoni...). - Revisió i proposta de continguts tècnics. - Revisió dels textos jurídics elaborats per l'equip d'advocats assessor. - Presentació de les principals modificacions al Consell Assessor del Patrimoni Cultural. - Presentació dels punts principals als Comuns (Canillo / Ordino). 2024 <ul style="list-style-type: none"> - Revisió tècnica pel que fa a la protecció i gestió del patrimoni arquitectònic i gestió i protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. 2025 <ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi de la <i>Llei general d'ordenació del territori i urbanisme (LGOTU)</i> des de la perspectiva de la <i>Llei del patrimoni cultural</i>, identificant l'articulat de la LGOTU que ha de contribuir a la protecció i preservació del patrimoni cultural. 		
Pressupost estimat:	Altres recursos: Preveure els recursos necessaris per l'aplicació de la Llei, el desplegament reglamentari i la creació dels òrgans que se'n desprenen.	
Indicadors de seguiment: <ul style="list-style-type: none"> - Realització de les accions previstes (sí/no). 		

- Data d'aprovació i d'entrada en vigor de la llei.

Anàlisi de riscos:

- Dificultat d'aplicació i col·laboració amb els altres actors concernits.
- No disposar dels recursos humans i econòmics suficients per la seva aplicació.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)
Acció: Crear un espai de memòria sobre la radiodifusió a l'edifici històric de Ràdio Andorra.		Acció núm. 4.2.1
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.2 Creació de noves infraestructures culturals i adequació de les existents.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de Patrimoni Cultural. Equip tècnic de l'Arxiu Nacional.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Empresa adjudicatària del projecte: Blit estudio. Col·laboradors de Ràdio Andorra. Andorra Turisme.	
Descripció de l'acció: Dotar l'antic edifici de ràdio Andorra d'un discurs en el què explicar, entendre, difondre i gaudir de la història contemporània d'Andorra a partir de la història de la ràdio. Durant el 2024 s'ha avançat en l'elaboració del guió i la proposta tècnica del projecte, que es preveu implementar durant el 2025.		
Etaques/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2023 - Realització del projecte. 2024 - Adjudicació del projecte d'execució de l'espai memòria. - Cerca documental, redacció del guió, proposta gràfica. 2025 - Creació, enregistrament i producció. Correccions, traduccions i postproducció del projecte. - Implementació del recorregut visual de l'experiència virtual de l'espai memòria. - Planificar una prova pilot prevista per al 2026. En curs: proves pilot, reajustaments i inauguració.		
Pressupost estimat: 2023: 211.000 € 2024: 350.000 €	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: - Adjudicació del projecte (sí/no). - Execució del projecte (sí/no).		
Anàlisi de riscos: - Limitacions econòmiques per a la finalització del projecte. - Convivència en els espais de l'antic edifici de Ràdio Andorra. - Accessibilitat universal.		

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025	Fitxa implantació accions (Accions prioritàries)	
Acció: Dissenyar un pla estratègic de comunicació (en línia i fora de línia) per arribar als diferents públics objectius del ministeri encarregat de la cultura, amb la dotació dels recursos necessaris.	Acció núm. 4.3.1	
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.3. Definició d'un pla de comunicació del ministeri encarregat de la cultura.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció de Patrimoni Cultural. Àrea de Patrimoni Cultural. Arxiu Nacional. Biblioteca Nacional. Arxiu d'Etnografia.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Sisè Grau. Diana Pérez. Gabinet de comunicació de Govern. RTVA	
Descripció de l'acció: Elaboració i implementació d'una estratègia conjunta de comunicació i divulgació a les xarxes socials per a les àrees i la unitat que integren el Departament de Patrimoni Cultural.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: 2022 <ul style="list-style-type: none"> - Gener: S'engega un procés per donar més coherència a totes les xarxes socials del Departament de Patrimoni Cultural (Patrimoni Cultural, Arxiu Nacional d'Andorra, Biblioteca Nacional d'Andorra). Contractació d'una consultoria externa (Sisè Grau). - Març: Sisè Grau lliura el seu informe d'anàlisi i proposta de millora de les publicacions a xarxes socials. <ul style="list-style-type: none"> o Les persones encarregades de les xarxes socials del Departament de Patrimoni Cultural (perfils de Patrimoni Cultural, Arxiu Nacional d'Andorra i Biblioteca Nacional d'Andorra) posen en marxa un grup de treball, amb reunions periòdiques per tal de consensuar continguts i calendari. S'incorporen, quan es considera escaient, les directrius proposades per la consultoria externa (Sisè Grau). - Octubre: Externalització de la gestió de les xarxes socials de Patrimoni Cultural (Diana Pérez). 2023 <ul style="list-style-type: none"> - Maig: Externalització de la gestió de les xarxes socials de la Biblioteca Nacional d'Andorra i l'Arxiu Nacional d'Andorra (Diana Pérez). - Maig-desembre: Definició de criteris i planificació prèvia per a la comunicació d'activitats, novetats i altres continguts d'interès. 2024		

<ul style="list-style-type: none"> - <u>Gener-desembre 2024</u>: Contractació d'una empresa per a la implementació de l'estratègia de comunicació de les xarxes socials de l'Àrea de Museus i el Departament de Patrimoni Cultural. - Pel que fa a la comunicació fora de línia cal destacar la col·laboració amb RNA per difondre la peça del mes dels diferents serveis del departament, així com amb el diari BonDia per publicar-la a principi de cada mes, arribant així al públic objectiu de cada tipus de mitjà de comunicació. 	
2025	
<ul style="list-style-type: none"> - Continuació en la coordinació i creació de continguts diaris en tots els comptes de xarxes socials. - Mantenir actualitzada l'AGENDA.ad amb les activitats que s'organitzen per al públic. - Tramesa de correus informant les activitats de l'Àrea. - Col·laboració amb RTVA per difondre els continguts audiovisuals produïts des del Departament, com documentals o espots publicitaris. - Atenció i col·laboració amb la resta de mitjans de comunicació escrits. - Col·laboració amb revistes especialitzades per la promoció d'activitats i continguts. 	
Pressupost estimat: 2022: Consultoria externa: 3.000 € 2023-2025: XXSS 3.000 €/mes	Altres recursos:
Indicadors de seguiment: Nombre de seguidors a les xarxes socials maig 2024. <ul style="list-style-type: none"> - Patrimoni Cultural (maig 2024) <ul style="list-style-type: none"> o Instagram: 4056 (+15,36%) o Facebook: 220 (+15,79%) - Arxiu Nacional (maig 2024) <ul style="list-style-type: none"> o Twitter: 2.450 o Instagram: 3.831 o Facebook: 5.836 - Biblioteca Nacional (maig 2024) <ul style="list-style-type: none"> o Twitter: 1.315 o Instagram: 2.058 o Facebook: 1.360 	
Nombre de seguidors a les xarxes socials desembre 2025. <ul style="list-style-type: none"> - Patrimoni Cultural (desembre 2025) <ul style="list-style-type: none"> o Instagram: 5.527 (+36,27%) o Facebook: 235 (+6,8%) - Arxiu Nacional (desembre 2025) <ul style="list-style-type: none"> o Twitter: 2.508 (+2,37%) o Instagram: 5.782 (+50,9%) o Facebook: 6.400 (+9,7%) - Biblioteca Nacional (desembre 2025) <ul style="list-style-type: none"> o Twitter: 1.309 (-0,46%) o Instagram: 2.343 (+13,9%) o Facebook: 1.360 	
Anàlisi de riscos: <ul style="list-style-type: none"> - Coordinació entre el Departament i la professional contractada per a la gestió de les xarxes socials: planificació i transmissió de la informació. Les àrees (Patrimoni Cultural, Arxiu Nacional) i la unitat (Biblioteca Nacional) tenen designada una persona d'enllaç. - Poca capacitat de resposta a les interaccions que es produeixen a les xarxes (gestió de comunitats). 	

- Canvi d'hàbits de la ciutadania pel que fa a l'ús de les xarxes socials, retrocés d'unes determinades xarxes en favor d'altres.
- Poca capacitat d'arribar als més joves (TikTok, Twitch).

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció: Fer del patrimoni cultural una experiència accessible i inclusiva, entre altres elaborant materials amb l'adaptació dels continguts, dissenyant itineraris culturals adaptats, o millorant els serveis en línia amb aplicacions inclusives per facilitar-ne l'accessibilitat		Acció núm. 4.8.1
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.8. Promoció de la inclusió i l'accessibilitat per afavorir l'accés a la cultura de les persones amb diversitat funcional.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Equip tècnic de l'Àrea de Patrimoni Cultural Equip tècnic de l'Àrea d'Arxius i Gestió de Documents Equip tècnic de la Biblioteca Nacional	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Àrea de Patrimoni Cultural Àrea d'Arxius i Gestió de Documents Biblioteca Nacional	Agents clau externs al Ministeri implicats: Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell Usuaris dels serveis amb necessitats especials	
Descripció de l'acció: Garantir l'accessibilitat als diferents serveis que ofereix el Departament de Patrimoni Cultural a les persones amb necessitats especials.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: Els espais i el mobiliari de l'edifici Rosaleda estan adaptats seguint les normatives d'accessibilitat. També s'adapten els materials que s'ofereixen per dur a terme tallers i visites. En col·laboració amb els diferents col·lectius sol·licitants s'ofereixen de forma habitual: <ul style="list-style-type: none"> - Tallers de descoberta del patrimoni cultural per alumnes de l'EENSM. - Visites a l'edifici Rosaleda i a l'Arxiu Nacional d'alumnes de l'EENSM i de gent gran. - Rutes literàries amb col·lectius especials. - Materials digitals de difusió adaptats, com ara els audiovisuals subtitulats. - L'experiència virtual de l'espai memòria de Ràdio Andorra, s'està treballant per fer-la accessible a tots els públics. 		
Pressupost estimat: Recursos humans i tècnics destinats a la preparació dels tallers i visites.	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: - Nombre d'activitats dutes a terme i assistents.		
Anàlisi de riscos:		

- Dificultat de dur a terme adaptacions d'espais i materials per a tots els col·lectius per la manca de recursos humans i econòmics
- Desconeixement per part dels potencials usuaris de les possibilitats d'adaptació dels serveis que oferim

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini)
Acció: Promoure la participació dels comuns en programes i projectes culturals d'organismes internacionals com la UNESCO, el Consell d'Europa i la Comunitat de Treball dels Pirineus.		Acció núm. 4.10.6
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.10 Reforç de les relacions amb organismes internacionals i promoció d'accions de col·laboració i intercanvi amb altres estats i territoris, especialment en l'àmbit dels Pirineus i de la llengua i la cultura catalana.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de l'Àrea. Equip de l'Àrea de Museus i Monuments.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Comú d'Ordino Comissió de la Vall del Madriu Perafita Claror Centre cultural Cal Pal Comú de Canillo Comú Andorra la Vella	
Descripció de l'acció: Incrementar les sinèrgies col·laboratives entre els agents del país en programes culturals internacionals liderats des del Departament.		
Etaques/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
2024-2025		
<ul style="list-style-type: none"> - Itinerari cultural de la ruta del Ferro als Pirineus. Revalidació de l'itinerari. Creació de nous continguts a Andorra. Participen el Comú d'Ordino, la comissió de la VMPC i els comuns de la VMPC. - Ruta dels Orris d'Encamp. Col·laboració amb el Comú. - Arqueologia a mitja i alta muntanya a Ordino. Col·laboració amb el Comú i la UAB. - Candidatura a patrimoni mundial <i>d'Elis testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el Coprincipat d'Andorra</i>. Participació i col·laboració amb tots els Comuns. - Roureda de la Margineda. Col·laboració amb la propietat i el Comú d'Andorra la Vella. 		
2025		
<ul style="list-style-type: none"> - Organització de les Jornades de pedra seca – XIII trobada de l'APSAT en col·laboració amb la CTP, el Comú d'Andorra la Vella, el Comú d'Ordino, l'EFPEM i Cal Pal. - Foment i suport als Comuns i a les associacions en l'acció i explicació, difusió, dels béns inscrits a patrimoni mundial i immaterial. 		
Pressupost estimat: Cada fita disposa del seu pressupost detallat en les fitxes específiques.	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: Avançament dels projectes (sí/no)		

Anàlisi de riscos:

Falta de continuïtat en el seguiment dels projectes sigui per moviment del personal o de canvis polítics.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions en curs i a mig termini)
Acció: Proposar nous projectes transfronterers o transnacionals com els de la Pedra Seca, la Ruta del Ferro, la Ruta Mariana, la transhumància...		Acció núm. 4.10.7
Ampliar les relacions amb la Comunitat de Treball dels Pirineus (Estratègia Pirinenca i Programa POCTEFA), el Consell d'Europa (Institut europeu d'itineraris culturals) i la UNESCO (Conveni del patrimoni mundial, Conveni de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial, Programa de la memòria del món...).		4.10.9
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.10 Reforç de les relacions amb organismes internacionals i promoció d'accions de col·laboració i intercanvi amb altres estats i territoris, especialment en l'àmbit dels Pirineus i de la llengua i la cultura catalana.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de l'Àrea de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Direcció de Patrimoni Cultural. Equip tècnic de Patrimoni Cultural. Tècnic de l'Arxiu d'Etnografia. Equip de l'Àrea de Museus i Monuments.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Andorra: Ministeri d'Afers Exteriors. Departament d'Afers Multilaterals i Cooperació. Ministeris de Medi Ambient. Delegació Permanent d'Andorra a la UNESCO. Pla de Gestió de la Vall del Madriu-Perafita-Claror. Centre cultural Cal Pal. Comuns. Organismes internacionals: UNESCO. Consell d'Europa. Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP). Xarxes i grups de treball: Grup de treball de Patrimoni Cultural de la CTP. Xarxa Europea de Punts Focals (ENFP) per a la Convenció de la UNESCO del 2003 (Patrimoni Cultural Immaterial). Socis de la Ruta del Ferro als Pirineus (Ariège, País Basc, Catalunya, Pirineus atlàntics, Andorra). Grup de països del Sud oest d'Europa SUDOE. Associació de la Pedra Seca i Arquitectura Tradicional.	
Descripció de l'acció:		

Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP)

- Projecte PETRA: És un projecte Interreg-POCTEFA al tomb de l'inventari, la formació i la difusió de la tècnica de la pedra seca. Pilotat per la Comunitat de Treball dels Pirineus que s'inclou en la prioritat 5 dels ajuts i té com a missió impulsar el turisme sostenible, desenvolupar la cultura en l'àmbit de la protecció, el desenvolupament i la promoció del patrimoni cultural i els serveis culturals i es concreta en tres accions: inventari, formació i divulgació mitjançant la creació d'itineraris. En el que hi participa Aragó, Occitània i Andorra. El Departament forma part dels tres grups de treball: Inventari, formació i difusió.
- Projecte PYRÉPAT: És un projecte Interreg-POCTEFA que té com a objectiu dinamitzar i donar valor al patrimoni que forma part de la candidatura a patrimoni mundial d'*Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus. El Coprincipat d'Andorra*, entre la Seu d'Urgell, el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, el Departament de l'Ariège i Andorra.
- Projecte AGROBIOPYR: Convocatòria de Petits projectes POCTEFA entre Eixarcolant, ADN, la UB i la BLE (Biharko Lurraren Elkartea), per millorar la protecció i la preservació de la natura i la biodiversitat reforçant les infraestructures obertes i reduint la pol·lució.

UNESCO

- Desplegar l'Estratègia UNESCO dissenyada pel Departament.
- Donar continuïtat a la preparació de la candidatura a patrimoni mundial d'*Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus. El Coprincipat d'Andorra*.
- Donar seguiment i continuïtat a les convencions de la UNESCO.

Altres:

- Projecte Prometheus: Projecte POCTEFA a l'entorn de les festes del foc dels Pirineus.
- Coordinació i dinamització de la Ruta del Ferro als Pirineus (Itinerari Cultural del Consell d'Europa). Preparació de l'extensió de la Ruta del Ferro a Andorra i als Pirineus de l'atlàntic al mediterrani.
- Participar a l'European Network of Focal Points (ENFP) per a la Convenció del 2003.
- Interreg-SUDOE juntament amb universitats i centres de recerca de França, Espanya i Portugal, en un programa per a l'obtenció de dades en immobles que formen part del patrimoni cultural, anomenat "Smart Heritage Region. SH-Region". **No ha estat programat.**

Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:

UNESCO

- Patrimoni Mundial: treballs per a l'elaboració de la candidatura *Els testimonis materials de la construcció de l'Estat dels Pirineus: el coprincipat d'Andorra*.
 - o Gener-endavant 2023: reunions del comitè de redacció.
 - o Març 2023: reunió del Comitè de pilotatge a Madrid.
 - o Maig 2023: reunió del Comitè de redacció a Andorra.
 - o Octubre 2023: reunió del Comitè de pilotatge a la Seu d'Urgell i a Andorra.
 - o Gener-endavant: reunions del comitè de redacció
 - o 26 d'abril 2024: reunió del Comitè de pilotatge a Foix
 - o 26-27 de setembre seminari sobre plans de gestió a patrimoni mundial a Foix.
 - o 2 de desembre inici campanya de promoció de la Candidatura.

2025

- o Reunions del Comitè de redacció i científic per tancar el dossier de la Candidatura.
- o Reunions del Comitè de Pilotatge per validar l'avançament de la candidatura.
- o Reunions i visites mútues del Grup de treball de cultura i turisme a La Seu d'Urgell, Andorra i Foix.
- o Finalització de la redacció dels continguts del dossier, maquetació i impressió. Preparació per al lliurament a la UNESCO al gener del 2026

- **Patrimoni Cultural Immaterial:**
 - o Març 2022: presentació a la UNESCO de la candidatura d'ampliació del reconeixement de la Transhumància, moviment estacional dels ramats.
 - o Novembre 2022: inscripció per part de la UNESCO de les Festes de l'Os dels Pirineus a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial.
 - o Març 2023: presentació a la UNESCO de la candidatura d'ampliació del reconeixement de l'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements.
 - o Desembre 2023: inscripció per part de la UNESCO de la Transhumància, moviment estacional dels ramats a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial.
 - o Desembre 2024: inscripció per part de la UNESCO de l'art de la construcció en pedra seca: tècniques i coneixements a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial.
 - o 2025. Seguiment de les candidatures. Lliurament de documentació.

ENFP

- Maig 2023: reunió virtual per encarar diferents esdeveniments a l'entorn del patrimoni cultural immaterial (campanya Wiki Loves Living Heritage, 20è aniversari de la Convenció de la UNESCO per a la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial i Jornades Europees del Patrimoni, dedicades aquest any al "patrimoni viu").
- 2025: participació en les reunions online i els seminaris per part de l'organització.

Comunitat de Treball dels Pirineus

- Gener-Desembre: Reunions mensuals de seguiment (online).
- 2024-2025: trobades de socis i reunions periòdiques del grup INTERREG POCTEFA PETRA i PYRÉPAT.

Pedra seca. PETRA

- Reunions preparatòries de la celebració de les jornades de pedra seca al 2025.
- Organització i celebració de les Jornades sobre Pedra Seca – XIII trobada de la pedra seca i l'arquitectura tradicional.

Patrimoni cultural pirinenc. PYRÉPAT. Reunions de preparació del projecte.

Prometheus

- El projecte va finalitzar el juny del 2022. Lliurats els informes de tancament (tècnic i financer).

Interreg Poctefa Agrobiopyr

- Maig 2025: Inici de les comunicacions entre els socis amb el Departament de patrimoni per participar com a associats
- Juny-Novembre: reunions esporàdiques amb els representants de l'entitat andorrana
- Desembre 2025: Resolució favorable a la convocatòria de Petits Projectes Poctefa 2021-2027

Interreg Poctefa Xarxarrel

- Gener 2025: Inici dels contactes entre l'associació Contradans i el Departament per participar com a associats al projecte Passarrel.
- Febrer-Març 2025: Reunions presencials i en línia per preparar la candidatura.
- Novembre 2025: Modificació cap al projecte Xarxarrel.

Ruta del Ferro als Pirineus

- Actualització periòdica de la informació a la pàgina web de la ruta.
- Ampliació de l'itinerari a tota la franja pirinenca.
- Reunions internes per preveure la connectivitat de la ruta del ferro a Andorra i allargar la connectivitat amb França i Catalunya.

<ul style="list-style-type: none"> - Cerca de nous socis a la part de la Cerdanya i Pallars. - Dinamització de la ruta amb l'organització d'activitats. 	
<p>Pressupost estimat:</p> <p>Cada projecte té el seu propi pressupost. 2024: 63.051,23 € (pressupost aproximat destinat als programes internacionals. Manteniment, dinamització, promoció, viatges) 2025: 60.000€</p>	<p>Altres recursos:</p> <p>Aportacions d'altres Estats i organismes en els projectes multinacionals i de cooperació transfronterera. Aportacions de cada institució i organisme que forma part del projecte.</p>
<p>Indicadors de seguiment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Compliment sí/no dels terminis propis de cada projecte: fins al moment, el Departament de Patrimoni Cultural ha complert els terminis ajornant una reunió del Comitè de Pilotatge de la Candidatura a Patrimoni mundial pel gener del 2025. - Compliment sí/no dels terminis propis de cada projecte: fins al moment, el Departament de Patrimoni Cultural va avançant en la creació i consolidació de xarxes d'intercanvi cultural. - Assoliment dels objectius: un bon exemple és l'Estratègia UNESCO, que es va desenvolupant segons les previsions i assolint l'èxit de les candidatures presentades. L'última mostra és la inscripció de "l'art de la construcció en pedra seca" a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial (desembre 2024). - Assoliment dels objectius: un bon exemple és la revalidació del reconeixement de la Ruta del Ferro en el sí dels Itineraris culturals europeus. 	
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dispersió de l'acció exterior del Departament de Patrimoni Cultural. - Quantitat d'invitacions a participar en programes europeus subvencionables. Interreg-POCTEFA. - Transmissió correcta de la informació generada en el marc d'organismes i grups de treball multinacionals. - Capacitació dels equips tècnics per actuar en grups de treball multinacionals i organismes multilaterals. 	

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini i en curs)
Acció: Crear una "setmana de la muntanya, patrimoni cultural i natural", similar a l'esquí escolar. Promocionar el coneixement del patrimoni cultural del país a les escoles (història, cultura, patrimoni, paisatge...), tal com es fa amb l'educació ambiental per a la conservació del patrimoni natural, amb una aproximació transversal, inclusiva i accessible.		Acció núm. 4.12.3 4.12.4
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.12 Treball amb infants i joves des de l'entorn educatiu.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Direcció de Patrimoni Cultural. Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnic de Patrimoni cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic del Departament.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Creand. EFPEM. Centre de Formació al Llarg de la Vida.	
Descripció de l'acció: Fer del patrimoni una oportunitat per llegir, conèixer i reconèixer el territori i els llocs més emblemàtics. Dissenyar una formació específica, en col·laboració amb altres institucions, per fomentar el coneixement del patrimoni cultural mitjançant la descoberta del territori.		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma: <ul style="list-style-type: none"> - Descoberta del patrimoni amb motiu de dies especials així com la presentació de projectes finalitzats al territori: Sant Joan de Caselles, Sant Vicenç d'Enclar, la Farga del Madriu, dia mundial de la Ràdio. - Impulsar els continguts del web d'història.ad i generar activitats didàctiques. 2025 <ul style="list-style-type: none"> - Tallers d'arqueologia a les escoles, en total 20, en grups d' ESO i batxillerat. - Projecte sobre arqueologia de LEGO'S LEAGUE. - Projecte Joves Científics. - Cicle Estiueja el Patrimoni. Un més de sortides de camp amb els especialistes. - Sessions de descoberta del patrimoni cultural al cicle Envel·liment Saludable organitzat per CREAND. 		
Pressupost estimat: Recursos propis.	Altres recursos:	
Indicadors de seguiment: Realització de sortides (sí/no). Planificació de formacions al territori (sí/no).		
Anàlisi de riscos:		

Assegurança de les persones que assisteixen a les activitats a la natura.
Alteració del calendari programat per causes meteorològiques.
Seguretat de les peces que es manipulen.
Que la demanda sigui superior a la possibilitat de l'activitat oferta.
Falta de marge per ajustar o reajustar les visites.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		Fitxa implantació accions (Accions a mig termini)
Acció: Promoure la integració del patrimoni cultural en la educació ambiental de forma lúdica i amena.		Acció núm. 4.12.10
Promoure que els estudiants del país facin pràctiques a les institucions culturals, per posar en pràctica els seus interessos i inquietuds.		4.12.11
Objectiu estratègic: 4. Governança i gestió	Línia de treball: 4.12 Treball amb infants i joves des de l'entorn educatiu.	
Ministeri/direcció o entitat responsable: Departament de Patrimoni Cultural. Ministeri de Cultura, Joventut i Esports.	Responsable/líder: Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural. Tècnics de Patrimoni Cultural.	
Implicats clau del Ministeri de Cultura: Equip tècnic de Patrimoni Cultural.	Agents clau externs al Ministeri implicats: Secretaria d'Estat de Funció Pública. Ministeri de relacions institucionals, ensenyament i universitats. Centres educatius: Universitats, Centre de Formació professional i Lycée comtes de Foix.	
Descripció de l'acció: Acollir estudiants de pràctiques procedents de diferents institucions perquè completin el seu aprenentatge i coneguin les competències i les tasques que es fan als serveis quant a la preservació i gestió del patrimoni cultural.		
Etaques/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
2024		
Àrea de Patrimoni Cultural		
<ul style="list-style-type: none"> - 3 estudiants - Realització dels convenis amb els centres escolars: <ul style="list-style-type: none"> o Universitat Rovira i Virgili o Escuela superior de conservación y restauración de Galicia o Lycée comtes de Foix - Planificació de l'activitat a fer per l'estudiant al Departament: Àrea de patrimoni (Inventari, restauració arqueològica, coneixement i descoberta de l'Àrea) i Arxiu Nacional. - Sensibilització sobre la conservació i la sostenibilitat mediambiental. - Acollida dels estudiants, seguiment i avaluació. 		
2025		
Àrea de Patrimoni Cultural		
<ul style="list-style-type: none"> - Realització dels convenis amb els centres escolars: <ul style="list-style-type: none"> o Escuela superior de conservación y restauración de Galicia. Acollida d'un estudiant en pràctiques. Seguiment i avaluació. - Realització dels convenis amb els centres escolars: <ul style="list-style-type: none"> o Lycée Comte de Foix. Acollida d'un estudiant en estada formativa. 		
Pressupost estimat: Recursos propis	Pressupost estimat: Recursos propis	
Indicadors de seguiment:		

<ul style="list-style-type: none">- Nombre de demandes de pràctiques anuals- Estudis de procedència dels estudiants- Acollida d'estudiants universitaris (sí/no).- Acollida d'estudiants de batxillerat o secundària (sí/no).
<p>Anàlisi de riscos:</p> <ul style="list-style-type: none">- La distància del país amb els centres universitaris fa que la nostra institució no sigui prou coneguda per acollir estudiants en pràctiques.- Manca d'oferta d'estudiants.- Grau elevat de dedicació per part del personal dels serveis, que ha de dedicar molta estona a atendre les necessitats d'aprenentatge dels estudiants.

ESTRATÈGIA CULTURA ANDORRA 2025		
Acció:		Acció núm. 4.12.12.
Realitzar anualment alguna activitat cultural específica (exposició/publicació/taller) per a infants de primera ensenyança i una altra per a alumnes de segona ensenyança, de forma transversal amb tots els sistemes educatius.		
Objectiu estratègic:	Línia de treball:	
4. Governança i gestió	4.12 Treball amb infants i joves des de l'entorn educatiu	
Ministeri/direcció o entitat responsable:	Responsable/líder:	
Departament de Patrimoni Cultural Ministeri de Cultura, Joventut i Esports	Cap de l'Àrea de Patrimoni Cultural Cap de l'Àrea d'Arxius i Gestió Documental Cap de la Biblioteca Nacional Tècnic de l'Arxiu d'Etnografia	
Implicats clau del Ministeri de Cultura:	Agents clau externs al Ministeri implicats:	
Àrea de Patrimoni Cultural Àrea d'Arxius i Gestió Documental Biblioteca Nacional Arxiu d'Etnografia	Escoles dels diferents sistemes educatius Empreses externes que es contracten per dur a terme alguns dels tallers	
Descripció de l'acció:		
Realitzar activitats i tallers amb alumnes de primària i secundària de forma periòdica per donar a conèixer el patrimoni cultural del nostre país		
Etapes/fites clau – Data inici/final – Cronograma:		
<p>El Departament de Patrimoni Cultural ofereix tallers de descoberta del patrimoni a tots els sistemes educatius del país, tant per primària com secundària:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laboratori de lectura (6-9 anys): taller de descoberta d'Andorra i el seu patrimoni a través de materials bibliogràfics. - El tresor de les valls d'Andorra (9-10 anys): s'acosta la revetlla i en Pau i els seus pares parlen de les falles. Convencen el seu fill d'anar a la Vall del Madriu per veure bedolls. A partir d'aquí apareixeran un reguitzell de pistes que porten cap a un tresor. A través d'aquest conte l'autora farà conèixer als infants diversos elements del patrimoni cultural andorrà, com l'església de Santa Coloma, l'orri del Cubil o els pariatges. - Visita a la Biblioteca de la Casa d'Areny-Plandolit (+12 anys): visites a la Biblioteca del Museu Casa d'Areny-Plandolit per donar a conèixer el seu fons i com es va formar la col·lecció. A través d'exemples concrets s'analitza també la història de l'edició del llibre. - Col·lecció Bíblies del món (+12 anys): visites a la col·lecció Bíblies del Món, per donar a conèixer aquest fons format per més de 1.500 textos sagrats, escrits en més de 1.300 llengües diferents, moltes de les quals en perill d'extinció o ja desaparegudes. 		

- Visites a l'Arxiu i a la Biblioteca Nacional (+12 anys): itineraris escolars a la Biblioteca Nacional i tallers de fons històriques a l'Arxiu Nacional, amb l'objectiu de donar a conèixer la documentació dels períodes històrics que els alumnes treballen a l'aula.
- Ruta literària pel centre històric d'Andorra la Vella (+14 anys): descobreix el barri antic de la capital des del punt de vista dels autors que el van fer servir com a escenari de les seves obres. Durant el recorregut es llegeixen fragments de les seves obres.
- La viquipèdia en català (+14 anys): taller d'introducció a la Viquipèdia en català: aprendrem el seu funcionament i editarem textos que s'hauran treballat prèviament a classe, amb l'assessorament del personal de la Biblioteca Nacional.

D'altra banda s'organitzen activitats enfocades a nens de maternal, perquè puguin assistir amb les seves famílies, com ara la sessió sobre llegendes d'Andorra (patrimoni immaterial) titulada *Les golfes de la padrina*.

APC 2025

- Tallers d'arqueologia adreçats als estudiants de secundària. 20 tallers.
- Joves científics. Una activitat adreçada a estudiants de batxillerat. 3 sessions.
- Lego's Leage. Una activitat adreçada als centres de secundària. 2 visites.

Pressupost estimat:

BNA: 6.800 € per activitats de promoció
APC: recursos propis

Altres recursos:

Els aportats per les diferents escoles que hi participen

Indicadors de seguiment:

- Nombre de tallers duts a terme i alumnes que hi assisteixen
- Escoles i instituts que hi participen

Anàlisi de riscos:

- La disponibilitat de recursos orienta un ritme de producció de tallers equilibrat i sostenible.
- Que alguna de les activitats resulti poc atractiva pel desconeixement real del seu objectiu i contingut.